

TRADE

NEWS

2 / 2022
XI. ročník

Magazín o obchodu a exportu
Asociace malých a středních podniků a živnostníků ČR

AUSTRÁLIE A NOVÝ ZÉLAND BLÍZCÍ VZDÁLENÍ OBCHODNÍ PARTNEŘI

Czech
Republic
The Country
For The Future

KAM NEMŮŽE POVODEŇ, TAM DOSÁHNE VICHŘICE

již od
299 Kč
+ dárek

Připojištění **KALAMITA** ochrání
vaše auto proti povodni,
záplavě a vichřici

VIENNA INSURANCE GROUP

Vážené čtenářky, vážení čtenáři,

vítám vás při čtení nového vydání magazínu TRADE NEWS s informacemi, které se dotýkají aktuálního dění, výhledem do budoucna i tradiční rubrikou exportních příležitostí, tentokrát zaměřenou na teritorium Austrálie a Nového Zélandu.

Všechny nás zasáhla ruská agrese na Ukrajině, která od konce druhé světové války nemá obdobu. Jsem velmi ráda, že Evropská unie sdílí společné hodnoty, což se projevilo při odsouzení ruské agrese, pomoci Ukrajině a postupu uvalování sankcí na Ruskou federaci. V okamžiku krize považuji jednotný a tvrdý postup proti ruské invazi za dobré znamení o soudržnosti transatlantického společenství.

Uvědomujeme si, že mnoho českých firem se bude muset vypořádat se sankcemi a obchodními důsledky ve vztahu k Ruské federaci i Bělorusku. Ministerstvo průmyslu a obchodu ve spolupráci s dalšími státními institucemi poskytuje konzultace a pomáhá řešit vzniklé problémy v odběratelsko-dodavatelských řetězcích. Otevřeli jsme krizové poradenství, každý týden pořádáme semináře a online webináře k této problematice a prostřednictvím CzechTrade jsme spustili službu podpory dovozu chybějících surovin a vstupů do výroby pro podporu exportu.

Válka vytvořila nové politické vazby České republiky a celé EU s Ukrajinou. Lze očekávat, že pomoc, která je v tuto chvíli Ukrajině poskytována, a bude

tomu tak nadále, se promítne a přetransformuje rovněž do obchodních a investičních příležitostí v postkonfliktní fázi obnovy a modernizace. Osobně jsem se koncem března v Praze setkala s prezidentem Ukrajinské obchodní a průmyslové komory Gennadijem Čížikovem, s nímž jsme diskutovali potřeby a možnosti obnovy jeho země. Pro české firmy jsme společně identifikovali potenciál zejména v leteckém a energetickém průmyslu, ve zdravotnictví a stavebnictví.

Evropská rada v uplynulém týdnu iniciovala zřízení solidárního Trust Fundu pro Ukrajinu. Česká republika, která bude od července tohoto roku v postavení předsednické země v Radě EU, může v tomto sehrát koordinační roli. Předsednictví je také příležitostí ovlivnit podobu i načasování jednotlivých legislativních návrhů, které jsou aktuálně na stole. Pokud se nic výrazně nezmění, je zřejmé, že pozornost EU bude v „českém pololetí“ upřena zejména na energetiku, evropský průmysl a zahraniční i vnitrouní obchod.

Aktuální číslo TRADE NEWS se nevěnuje jen evropskému kontinentu, ale i možnostem obchodu v Austrálii a na Novém Zélandu. Jejich geografická vzdálenost od České republiky může mnoho exportérů odrazovat. Právě proto chceme tyto perspektivní a rozvinuté trhy s významnou kupní silou firmám přiblížit. Jedná se o naše hodnotově blízké partnery v regionu Indo-Pacifiku, navíc se silným napojením na další významné trhy, jako je Čína, Korea, Japonsko a ostatní země

Foto: archiv MPO

ASEAN. Na potenciál tohoto teritoria začínají přicházet i české firmy. Za posledních deset let se vzájemný obchod s Novým Zélandem více než zdvojnásobil a v tomtéž období vzrostl vzájemný obchod s Austrálií o 50 procent. Austrálie a Nový Zéland jsou významnými dovozci strojů a průmyslových technologií a české firmy s referencemi z vyspělých světových trhů zde mají reálnou možnost uspět.

Přeji vám, abyste i v období, kdy je mezinárodní obchod silně ovlivňován četnými výzvami, dokázali využít nově se nabízejících příležitostí. ■

ING. MARTINA TAUBEROVÁ,
NÁMĚSTKYNĚ MINISTRA PRŮMYSLU A OBCHODU
SEKCE EU A ZAHRANIČNÍHO OBCHODU

TRADE NEWS

Magazín Asociace malých a středních podniků a živnostníků ČR

www.amsp.cz

Vydavatel: ANTECOM

ANTECOM, s.r.o., Blatenská 2166/7, Praha 4 IČ: 2836 2926

Vydáno v Praze jako dvouměsíčník. MK ČR E 20842 / ISSN 1805-5397

Datum vydání: 26. 4. 2022 Auditovaný náklad: 8000 výtisků

Magazín TRADE NEWS je zařazen do procesu pravidelného ověřování nákladů vybraných tiskovin Audit Bureau of Circulations (ABC ČR).

www.itradenews.cz www.tradenews.cz

Redakční rada: Eva Svobodová, MBA, členka představenstva a generální ředitelka AMSP ČR, ThDr. Ing. Josef Jaroš, MBA, předseda představenstva AMSP ČR, vlastník PKF APOGEO Group, Ing. Karel Dobeš, člen představenstva AMSP ČR, vládní zmocněnec pro spolupráci s Evropskou GNSS agenturou GSA, jednatel společnosti DOFRA, Petr Milata, člen představenstva AMSP ČR, generální ředitel společnosti Beznoska, Ing. Pavla Břečková, Ph.D., místopředsedkyně představenstva AMSP ČR a ředitelka společnosti AUDACIO

Šéfredaktorka: PhDr. Jana Jenšíková, jednatelka společnosti ANTECOM, která vydává magazín TRADE NEWS
jensikova@antecom.cz www.antecom.cz
TRADE NEWS – vítěz soutěže Zlatý středník v kategorii Nejlepší B2B časopis a noviny v ČR

10 Podpora exportu / Austrálie
Alice Fibigrová: Austrálie jde k uhlíkové neutralitě vlastní cestou. Najala si k tomu Teslu

13 Infografiky
Austrálie & Nový Zéland: perspektivy, ekonomika, příležitosti, srovnání, trendy

22 Do světa za obchodem / Austrálie
Austrálie a ČR: Obě země vyhlíží dohodu o volném obchodu
3 otázky pro Tomáše Duba, velvyslance ČR v Austrálii

30 Rozhovor / Austrálie
Gareth Jekel: Jsem Australan, v Austrálii žiju a podnikám. Ale myslím, že v Česku bych jednou mohl být doma

32 Profiliga / BKG
Suchozemci jako šampioni v odsolování aneb z Hradce Králové na pět kontinentů

36 Rozhovor / Nový Zéland
Petr Šudoma: Logistika se stala černou mýrou byznysu. Na Novém Zélandu chybí bílá technika, nábytek i auta

40 Do světa za obchodem / Nový Zéland
Nový Zéland chce více diverzifikovat obchod. Nežrčíká se tradičních vztahů a hledá nová partnerství

43 Podpora exportu
EGAP loni pomohl českým exportérům vyvážet do rekordních 54 zemí

44 Profiliga / ERC-TECH
Český patent rozhybal cirkulární ekonomiku ve stavebnictví.
Nyní vstupuje i na Nový Zéland

50 Do světa za obchodem / Indonésie
Indonésie: Quo vadis, tygře?
3 otázky pro Jaroslava Dolečka, velvyslance ČR v Indonésii

56 Zaostřeno / České předsednictví EU
Ukrajina, dekarbonizace, sílí protekcionismus: Česká republika přebírá předsednictví EU v čase plném výzev

60 Profiliga / Bankovní identita
Marek Růžička: Cesta k oživení byznysu nemusí být klikatá.
Nabízíme bezpečné, snadné a levné řešení

63 Zápisník
Optimalizace firemního energetického mixu přestává být konkurenční výhodou, ale stává se nutností

64 Profiliga / Imedex
Jak je důležité mít skauta. Zvláště toho technologického

72 Aktuálně / Ukrajina
Ukrajina: poválečná obnova jako nová příležitost.
Česko podporuje nový „Marshallův plán“

TRADE NEWS PARTNEREM

UŽ 30 LET JSME
SPOLEHLIVÝM PARTNEREM
ČESKÉHO EXPORTU

www.egap.cz

Exportní garanční a pojišťovací společnost a. s.

Vážené čtenářky, vážení čtenáři,

setkáváme se na stránkách TRADE NEWS ve chvíli, kdy jsou všechna ostatní témata zastíněna jedním jediným: válkou na Ukrajině. Nemohou nás nechat chladnými zprávy o pustošení přátelské země, která leží jen pár set kilometrů od našich hranic. Každý podle svých možností pomáháme jejím obyvatelům, které válka vyhnala z jejich domovů.

Stejně jako všechny ostatní konflikty v historii ale i ona jednou skončí. Stejně jako po jiných válkách ani po ní už nebude nic jako dřív. Protože jsme podnikatelé, přemýšlíme i o tom, co bude zítra, pozítří... Budeme se chtít podílet na obnově Ukrajiny, která je teď z velké části v troskách? Jsem přesvědčen, že firmy z celé Evropské unie už se toho nemohou dočkat. Přitom do pomoci v současné fázi nevloužily ani zlomek toho co my.

Určitě není náhodou, že do České republiky od začátku ruského útoku na Ukrajinu uprchlo na 300 tisíc lidí. Příliv uprchlíků sice slábně, číslo přesto nemusí být konečné. Odhady hovoří až o 500 tisících. Převládají mezi nimi ženy a děti, je ale pravděpodobné, že za některými z nich dorazí i muži. Vracet se budou i ti, kteří opustili svou práci v ČR a odjeli bránit vlast před agresory. Můžeme předpokládat, že asi třetina uprchlíků u nás zůstane i po ukončení války. Musíme si

uvědomit, že to znamená šanci trvale získat kvalifikované a relativně snadno integrovatelné pracovníky. A právě zaměstnanci jsou to, co našemu podnikání dlouhodobě nejvíc schází. Dá se očekávat, že se do pracovního procesu postupně zapojí na 150 tisíc lidí. Je ale otázkou, do jaké míry se podaří využít jejich kvalifikaci a dosavadní pracovní zkušenosti, jak velkou překážkou bude třeba jazyková bariéra nebo předpisy upravující uznávání zahraničních diplomů z různých oborů.

Třeba podnikatelé z oboru gastro si už v praxi ověřují, že jazyková bariéra nemusí být nepřekročitelná. Jejich hosté jsou vůči Ukrajincům zapojeným do obsluhy v restauracích vstřícnější než kdykoli jindy, stačí naučit nový personál pár základních frází a o zbytek se postará třeba menu očíslované podle vzoru asijských jídel.

Horší je to ve zdravotnictví. Už před válkou a přílivem uprchlíků v něm chyběly řádově stovky lékařů a tisíce zdravotních sester. Potřeba vyšetřit 300 tisíc nových pacientů přitom může výrazně zhoršit dostupnost zdravotní péče v celé ČR. Zapojit do péče o ně zdravotníky, kteří přišli s uprchlickou vlnou z Ukrajiny, by systému výrazně ulehčilo. Ministerstvo by k tomu ovšem muselo vytvořit

Foto: archiv AMSP ČR

příslušné podmínky. Pokud jde o prokázání odbornosti, stačilo by podle nezávislých expertů prozatím umožnit složení zkoušky v angličtině nebo ruštině a pro zkoušku v češtině nastavit reálnou lhůtu, například tři roky. Pro ty, kdo se budou chtít u nás trvale usadit, by to zároveň mohlo znamenat odrazový můstek pro plnohodnotnou budoucí kariéru.

Dost možná jsou ale mezi těmi, kdo u nás teď našli útočiště, i šikovní řemeslníci nebo dokonce IT experti a další specialisté. Pojdme je společně najít a nabídnout jim takové podmínky, aby naši zemi definitivně přijali za svou druhou vlast! ■

JOSEF JAROŠ,
PŘEDSEDA PŘEDSTAVENSTVA AMSP ČR

AMSP ČR APELUJE NA VLÁDU

AMSP ČR si **vyžádala naléhavé zařazení bodu k cenám energií** na jednání Podvýboru pro podnikatelské prostředí PSP ČR dne 13. 4. 2022. Malé a střední podniky se ve stále větším počtu obrazejí na AMSP ČR s **apelem na okamžité řešení obrovského nárůstu cen energií ze strany vlády i parlamentu.**

Řada menších firem má energeticky náročný provoz a nárůst cen se projevuje o více než 200%. I přes různá interní opatření typu práce v noci, odpoledne či o víkendech nejsou firmy schopny ušetřit. Řešení v podobě fotovoltaiky jsou dlouhodobá a vyžadují investice, na které v současné době firmy bez dotací nemají prostředky. V otázce plynu není alternativa, technologie v provozech nelze rychle změnit

na elektřinu nebo čerpadlo – jde o dlouhodobé investice v milionových částkách. Kogenerace pak s vysokou cenou za zemní plyn je úplně mimo realitu. **Nabídka vlády v podobě zaručených úvěrů není pro firmy přijatelná. Firmy se nechtějí zadlužovat, chtějí ušetřit.**

Podnikatelé se ptají, proč se část enormních zisků ČEZu nepoužije formou voucherů nebo dotací pro firmy a domácnosti?

Podnikatelé také poukazují na to, že vlády v okolních zemích situaci řeší, stropují ceny energií i PHM, mírní situaci, ale česká vláda nečiní v tomto žádné konkrétní a rychlé kroky. Avizuje pouze, že analyzuje situaci, připravuje opatření v řádu měsíců apod.,

ale firmy hlásí, že tuto situaci po covidovém finančním vyčerpání rezerv nejsou schopny ustát, **zvažují uzavření provozů a ukončení činnosti. Žádají naléhavě řešit situaci ihned.** Jako řešení navrhuji zastropovat ceny energií cca na 4 Kč/kWh a poskytnout firmám jistotu pro investování a rozvoj v roce 2022. V opačném případě budou následovat **důsledky liknavého přístupu vlády:** menší odbyt, šetření občanů ČR, snižování investic firem, zastavení rozvoje, snižování odvodů ze mzdy zaměstnanců (propouštění) – dnes největší příjem do státního rozpočtu, zvýšení výdajů na sociální politiku, zvýšení úniků finančních prostředků (agentury na černém trhu práce a mzdy) a **roztočení inflační spirály.** ■

ZDROJ: AMSP ČR

DVACET LET PARTNEREM PODNIKATELŮ AMSP ČR SLAVILA KULATÉ VÝROČÍ, DÁRKY DOSTALY FIRMY

Tradiční největší akce v roce pořádaná AMSP ČR – 19. ročník Dne podnikatelů České republiky – se uskutečnila v pražském hotelu Ambassador – Zlatá husa až letos na jaře. Kvůli pandemickým opatřením byla přeložena z podzimu 2021. Obvyklá politická debata se tentokrát nekonala a celý galavečer byl věnován firmám.

Hosty přivítal současný předseda představenstva Josef Jaroš, na jehož zdravici navázal předseda Senátu Miloš Vystrčil. Byly představeny nejlepší podnikatelské příběhy z trendových oborů, nejlepší rodinné podniky, začínající podnikatelé, ženy podnikatelky a řemeslníci. Vítězné soutěže Cena AMSP ČR v hlavním projektu Rok nových příležitostí 2021, Equa bank Rodinná firma roku, Nastartujte se, eŽena a eManuel

převzali z rukou partnerů těchto soutěží řadu cen. Za účasti více než 300 hostů zároveň asociace oslavila 20. výročí svého založení.

Záštitu nad Dnem podnikatelů převzali prezident republiky Miloš Zeman, předseda Senátu Miloš Vystrčil, předseda vlády Petr Fiala, místopředseda vlády a ministr práce a sociálních věcí Marian Jurečka, ministr průmyslu a obchodu

Jozef Síkela a poslankyně Evropského parlamentu Martina Dlabajová. Tuto významnou akci podpořily: Škoda Auto, Komerční banka, Česká exportní banka, Equa bank, Deloitte, Slavia Pojišťovna, Národní rozvojová banka, EGAP, GLS, PKF Apogeo, Svaz výrobců skla a bižuterie a Rada kvality ČR. Poděkování patří i mediálním partnerům Roku nových příležitostí 2021, jimiž byly spolu s TRADE NEWS Mafra a CNN Prima News. ■

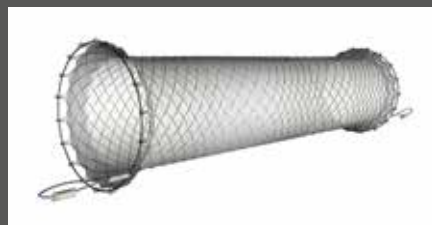
CENY HLAVNÍHO PROJEKTU ROK NOVÝCH PŘÍLEŽITOSTÍ 2021

Kandidáty v soutěžním klání byly firmy, které se představily v letním televizním speciálu České televize Toulky Českem budoucnosti. Odborná porota, složená ze zástupců Komerční banky, Ministerstva průmyslu a obchodu, magazínu TRADE NEWS a AMSP ČR, vybrala tři nejlepší příběhy na základě těchto parametrů: podnikatelský nápad, dopad na společnost a šance pro export. Ceny mj. předala i sama autorka pořadu, televizní moderátorka Iveta Toušlová.

1. místo: ELLA-CS, s.r.o.

Společnost, která sídlí v Hradci Králové, vyrábí unikátní výtzuže dutých orgánů, tzv. stenty, které se poté, co splní svůj úkol, v těle rozpustí a není nutné je vyjmát. Firma, kterou v devadesátých letech založil Karel Volenec, navíc stentům umí dát individuální tvar podle potřeb pacienta.

www.ellacs.cz

2. místo: Crytur, spol. s r. o.

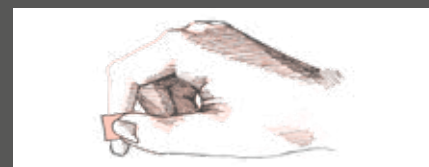
Tato turnovská firma umí pěstovat umělé krystaly, které se používají třeba ve zdravotnictví, ale i při výrobě mobilních telefonů. Krystaly rostou v peci při teplotě kolem dvou tisíc stupňů, proces trvá několik týdnů. Pro jejich pěstování si firma vybírá speciální suroviny, proto jsou kvalitnější než přírodní.

www.crytur.cz

3. místo: InStar Technologies a.s.

Liberecká farmaceutická společnost dokáže vyrobit tzv. orální film ve formě tenkého a pružného papírku, do něhož

se dávají léčiva. Tento nápad se zrodil v hlavě vědkyně farmaceutky Denisy Stránské. Jako první na světě přišla s touto doslova revoluční technologií nazvanou InStrip.

www.instar.tech ■

ZDROJ: AMSP ČR

FOTO: ARCHIVY UVEDENÝCH FIREM

VÍTĚZOVÉ SOUTĚŽE EQUA BANK RODINNÁ FIRMA ROKU 2021

Soutěž Equa bank Rodinná firma roku objevuje každoročně inspirativní příběhy rodinných firem, jež úspěšně překonaly mnohá úskalí v podnikání, zakládají si na dobrém jménu, čestném jednání a tradici firmy, kterou zamýšlejí zachovat prostřednictvím svých následníků i pro další generace. Do jubilejního 10. ročníku se přihlásilo celkem 48 rodinných firem. Soutěž každoročně organizuje AMSP ČR. Generálním partnerem byla Equa bank, partnery jsou společnosti Deloitte a Slavia Pojišťovna. TRADE NEWS je od začátku jejím mediálním partnerem.

Vítězové, které vyhodnotila porota, jsou vyhlášováni ve dvou kategoriích: Malá firma (firmy do 50 zaměstnanců s obrátem do 10 milionů eur) a Střední firma (firmy do 250 zaměstnanců s obrátem do 50 milionů eur). Z každé kategorie je rovněž porotou vybráno pět nejlepších firem a z této TOP desítky volí široká veřejnost svého vítěze v Ceně veřejnosti.

„Rodinné podnikání zažilo v posledních dvou letech v souvislosti s koronavirovou

krizí velkou zkoušku, která prokázala, že tento firemní segment je soudržnější než některé další,“ říká Josef Jaroš, předseda představenstva AMSP ČR. Krize podle něj současně odhalila zájem a chuť rodinných firem investovat a také poskytnout větší prostor nastupující generaci, zejména v oblasti digitalizace.

„Naše asociace dlouhodobě buduje základnu rodinných firem v ČR tím, že jim vytváří právní, ekonomické i poradenské

zázemí. Ve spolupráci s univerzitní platformou zavádí výuku tzv. family business, sleduje statistiku rodinných firem, provádí průzkumy, organizuje mezinárodní projekty a tyto firmy medializuje. Rovněž pravidelně vyhláší soutěž o nejlepší rodinnou firmu roku – Equa bank Rodinná firma roku,“ shrnuje Eva Svobodová, členka představenstva a generální ředitelka asociace.

KATEGORIE MALÁ FIRMA:

1. místo:

Satturn Holešov spol. s r. o.

Rodinná firma s tradicí od roku 1992 působí v oboru elektronických komunikací a informačních technologií ve spojení s projekty ochrany životního prostředí, které kladou důraz na zadržování vody v krajině a snižování znečištění povrchových i podzemních vod nekontrolovaným vypouštěním odpadních vod z bodových zdrojů. Za své dlouhodobé inovační aktivity firma získala řadu ocenění (Inovace roku 2019, Vizionář 2019, Egovernment – The Best 2020 nebo Quality Innovation Award 2020). Nejprestižnějším oceněním je cena Strait of Magellan Award za inovace a průzkum s globálním dopadem,

kteřou jí udělila chilská nadace Imagen de Chile jako jediné firmě v ČR.

www.satturn.cz

2. místo + Cena veřejnosti:

TisknuLevne.cz (Penda s.r.o.)

Rodinná společnost Penda je provozovatelem e-shopu a neustále se rozšiřující sítě 117 prodejen TisknuLevne.cz. TisknuLevne.cz je největším specialistou u nás v prodeji náplní do tiskáren a jedničkou na trhu v segmentu malých a středních podnikatelů a domácností. Kromě originálního spotřebního materiálu od více než padesáti značek prodává i velice oblíbené kompatibilní náplně vlastní značky TisknuLevne.cz.

www.tisknulevne.cz

3. místo: Vitaminátor s.r.o.

Firma dodává stoprocentní přírodní šťávy převážně z vlastního ovoce a zeleniny, které jsou určeny nejenom pro děti, ale pro všechny, kteří se zajímají o své zdraví. Novinkou v jejich sortimentu jsou ovocné přesnídávky v bio kvalitě. Rodinné vedení ručí za každý litr moštu, který opustí jejich moštárnu. Během několika posledních let dokázala firma rozvinout spolupráci s řadou škol, nemocnic, restaurací, prodejen se zdravou výživou a dalšími subjekty.

www.vitaminator.cz

KATEGORIE STŘEDNÍ FIRMA:

1. místo: Grada Publishing, a.s.

Nakladatelství Grada založil v roce 1991 Roman Sviták. V současnosti jsou již zaměstnanci firmy jeho tři děti a připravují se, že jednou rodinnou firmu povedou. Zpočátku Grada vydávala počítačovou literaturu a postupně přidávala další obory. Dnes je třetím největším nakladatelstvím, které vydává knihy všech žánrů pod pěti značkami – Grada, Cosmopolis, Bambook, Alferia a Metafora. Ročně vyprodukuje až 500 novinek a také provozuje předplatné na e-knihy Bookport. Stále si drží pozici jedničky v odborné literatuře.

www.grada.cz

2. místo: EcoGlass, a.s.

Po třiceti letech úspěšného fungování společnosti založené na nejlepších tradicích českých sklářů její vlastníci, manželé Kočárkovi, předali vedení manželům

Krutským, tedy dceři a zeťovi. Od založení v roce 1991 se EcoGlass postupně vypracoval mezi významné evropské výrobce přesně lisované technické skleněné optiky pro osvětlovací aplikace. Firma nabízí kompletní servis, počínaje optickým návrhem a výrobou prototypů přes fotometrickou kontrolu až po sériové dodávky. Výroba je založena na vlastních technologiích, patentovaném postupu lisování a výchozím materiálem je v naprosté většině české sklo.

www.ecoglass-optic.com/cs

3. místo: HTP s.r.o.

Podnik založil v roce 1996 Stanislav Tománek a v začátcích fungoval jako obchodní organizace podporující zahraniční společnosti při hledání výrobních kapacit v ČR a SR. V době, kdy se syn zakladatele Jan rozhodoval pro další studium, došlo v rámci rodiny k rozhodnutí

začít budovat vlastní výrobní kapacity a zákazníkům dodávat výrobky vyráběné již pouze společností HTP. V současné době se soustřeďuje na vlastní výrobu technologiemi zpracování plechů laserem, lisování, robotického svařování, CNC frézování a velmi přesného soustružení, povrchových úprav, výrobků z gumy a plastů, doplněných výrobou montážních celků. Zákazníky jsou významné světové společnosti vyrábějící automobilovou a zemědělskou techniku, manipulační a stavební stroje, kolejová vozidla, medicínské a laboratorní přístroje. Firma nyní zaměstnává 145 pracovníků a do podnikání jsou aktivně zapojeni čtyři rodinní příslušníci.

www.htpcr.cz ■

ZDROJ: AMSP ČR

FOTO: ARCHIVY UVEDENÝCH FIREM

Vítěze soutěže pro začínající podnikatele NASTARTUJTE SE jsme představili už v posledním loňském vydání TRADE NEWS.

AMSP ČR A GLS PŘEDSTAVUJÍ VÍTĚZE SOUTĚŽÍ EŽENA A EMANUEL

Cílem soutěže ežena je ocenit práci malých podnikatelek a zviditelnit jejich schopnosti, samostatnost a kvalitu služeb. Je určena pouze ženám, které v rámci podnikání provozují vlastní e-shop nebo jej plánují založit a posílají z něj balíky svým zákazníkům. Soutěži poskytl záštitu interní projekt AMSP ČR Podnikavá žena (www.podnikavazena.cz).

1. místo: Kamila Černá

Kamila se zabývá prodejem parukových výrobků a s podnikáním začala již v roce 1994. V dnešní době formou komisního prodeje zásobuje přes šedesát provozoven po celé ČR a také provozuje e-shop.

www.jillylenau.cz

2. místo: Jana Mráčková

Janinou vášní jsou už odmala papírové výrobky (diáře, samolepky, pohledy, sešity atd.), které můžete nalézt na jejím e-shopu Papírové štěstí.

www.papirovestesti.cz

3. místo: Pavla Šťastná

Pavla rozjela projekt Krásná mamka v roce 2017 na mateřské dovolené. Hlavní motivací pro ni byla potřeba vnést do módy pro kojící maminky trochu (více) elegance.

www.krasnamamka.cz

Soutěž eManuel hledá inspirativní příběhy řemeslníků, kteří překonali překážky v podnikání, zakládají si na dobrém jménu

a čestném jednání. Současně jde o řemeslné podnikání, jehož součástí je odesílání balíků prostřednictvím přepravních služeb. Záštitu soutěži poskytl interní projekt AMSP ČR Fandíme řemeslu (www.fandimeremeslu.cz).

1. místo: Jan Weiss

Zahradnictví a zahradnické práce.

www.zahradnictviweiss.cz

2. místo: Martin Plůcha

Výroba bytových dekorací z betonu, kovu a dřeva.

www.comewoo.cz

3. místo: Magda Sedlářová

Ruční vyšívání, šití krojů a vyšívky na civilní oblečení.

www.magdinovysivani.cz ■

ZDROJ: AMSP ČR

Alice Fibigrová:

AUSTRÁLIE JDE K UHLÍKOVÉ NEUTRALITĚ VLASTNÍ CESTOU NAJALA SI K TOMU TESLU

Na jediném kontinentu, který v cestopisném díle legendárních cestovatelů Hanzelky a Zikmunda nenajdeme, dnes žije a pracuje kolem třiceti tisíc Čechů. Komunita v Austrálii a na Novém Zélandu, která je podle odhadů osmá nejsilnější na světě, v posledních letech omládlá. Ze vzdělaného a dynamického společenství se postupně vytvořilo i zázemí podnikatelských vztahů mezi krajany a firmami v ČR. O tom, jak se tyto vztahy rozvíjejí v době převratných proměn globální ekonomiky, jsme si povídali s ředitelkou kanceláře agentury CzechTrade v Sydney Alicí Fibigrovou.

Alice Fibigrová je ředitelkou kanceláře CzechTrade v Sydney pro Austrálii a Nový Zéland

Austrálie je země imigrantů a velmi otevřená mezinárodnímu obchodu. Zvládla covidovou pandemii úspěšněji než Evropa?

Výhodou Austrálie a Nového Zélandu je jejich zeměpisná poloha. Jako ostrovní státy mohly na šíření viru účinněji reagovat. Jejich vlády postavily boj s covidem hlavně na trasování a na krátkých a přísných lockdownech, které méně poškozují ekonomiku. Přesto je pandemie

významně zasáhla hlavně na trhu pracovních sil. Panuje velký problém při obsazování některých pozic zejména v oblasti hotelnictví a restaurátérství.

Australsko-čínské třenice

S příchodem pandemie se světu otevřely oči, když zjistil, jak snadno se může stát globální obchod nestabilní

a obtížně předvídatelný. Co v tomto kontextu ohrožuje australskou ekonomiku nejvíc?

Australská ekonomika je významně ovlivněna výší exportu nerostných surovin do Číny. Ta je jejím největším obchodním partnerem. Z ekonomického hlediska má tedy Austrálie zájem na prosperitě čínského průmyslu. Vztahy obou zemí však negativně poznamenal požadavek australské vlády ustanovit mezinárodní komisi, která by vyšetřila původce a okolnosti vzniku pandemie. V reakci na to uvalila čínská administrativa vysoká cla na některé klíčové australské komodity, jako jsou měď, vlna, maso, víno, mořské plody a dřevo, nebo kompletně zakázala jejich import. Ve snaze snížit svou závislost na australské železné rudě pak posílila její dovoz z Brazílie, která však nedokáže uspokojit vysokou poptávku.

Z geografického hlediska je silná orientace na země jihovýchodní Asie logická. Je to na úkor zájmu o zboží a služby ze zemí Evropské unie?

Obchodní výměna s Evropou a Amerikou je stále velmi významná. Stejně tak vzájemný obchod České republiky s Austrálií

Bezmála pětímilionové Sydney chce být zelenou metropolí

významně neovlivnil ani covid a bilance dál vypovídá ve prospěch českého exportu. Během pandemie se však zkomplikovala a násobně prodražila doprava.

Světová jednička na trhu s lithiem cílí na zelený vodík

Co dělá Austrálie, silně závislá na vývozu surovin a dovozu širokého spektra výrobků, pro to, aby se co nejdříve vyhnula dopadům disbalancí v mezinárodním obchodu?

Austrálie produkovala třikrát víc potravin, než spotřebuje, již před pandemií, a je tedy plně soběstačná. Na posílení dlouhodobé stability se zaměřuje zejména ve strojírenství a oblasti inženýringu. Konkrétně jde o investice do výroby dopravních prostředků – autobusů a elektromobilů – a do energetiky, především do lithium-iontových baterií.

Mohutný rozvoj větrných a slunečních elektráren s sebou nese vysoké nároky na uskladnění energie. Vláda proto najala společnost Tesla Elona Muska, která v zemi instalovala zásobníky energie Tesla Powerwall a Powerpack. Ty se staly důležitou součástí rozvodné sítě a pomáhají předcházet blackoutům. Spolupráce australské vlády s Teslou přináší řadu výhod oběma stranám. Austrálie je největším světovým exportérem lithia a disponuje třemi hlavními surovinami pro výrobu baterií.

Na klimatické konferenci v Glasgow potvrdil premiér Scott Morrison, že země

plánuje dosáhnout uhlíkové neutrality do roku 2050. Současně však poznamenal, že to nebude znamenat ukončení těžby a exportu uhlí nebo plynu. Díky velkému potenciálu obnovitelných zdrojů si Austrálie v rámci energetické strategie vytkla rovněž ambiciózní cíl – stát se světovou jedničkou v exportu zeleného vodíku.

Na vodíkovou ekonomiku sázejí především vyspělé asijské země, jako je Japonsko. Angažují se japonští investoři v australském sektoru čistých energií?

Toyota loni v australském státu Victoria otevřela první podnik na výrobu zeleného vodíku s využitím sluneční energie. A předloni tam instalovala testovací objekt Toyota Hydrogen Centre – čerpací stanici a vzdělávací středisko se servisem Toyoty Mirai.

Ještě donedávna byla Austrálie jen opatrným stoupencem snižování emisí skleníkových plynů. Kde se inspirovala ke změně myšlení?

Jako země se značnými náklady na pracovní sílu, důrazem na produkci s vysokou přidanou hodnotou a s vyspělými technologiemi spatřuje, slovy svého premiéra, inspiraci v Německu, ekonomice s blízkými parametry a cíli.

V jakých oblastech podnikání se na australském trhu v poslední době nejvíc zviditelnily české firmy?

” AUSTRÁLIE CHCE BÝT SVĚTOVOU JEDNIČKOU V EXPORTU ZELENÉHO VODÍKU.

Kromě renomovaných značek, jako Škoda Auto, která vyhrála tendr na dodávky vozů pro policii v Západní Austrálii a na Novém Zélandu, Linet se sofistikovanými nemocničními lůžky nebo Tatra Trucks, jsou to také menší a střední firmy, které svou produkci ne-outsourcují. Australané projevují velký zájem také o české vodárenské technologie. Zajímavé projekty ve vědecko-výzkumné oblasti, konkrétně třeba v laserové technice.

V současné době pracujeme na individuálních zakázkách pro české firmy. Jsou z různých oborů, jako třeba krajinářství, nápoje, technologie pro řízení letového provozu, aplikace pro restaurace nebo zemědělská technika. Na příští rok chystáme českou účast na veletrhu ALL ENERGY, který se zaměřuje na obnovitelné zdroje energie a má přesah do smart cities. ■

S ALICÍ FIBIGROVOU SI POVÍDALA VĚRA VORTELOVÁ
FOTO: ARCHIV A. FIBIGROVÉ A SHUTTERSTOCK

NEJOBĹIBENĚJŠÍ SLUŽBY CZECHTRADE

*Až 800 firem každoročně využije k získání nového byznysu služby
Ověření zájmu o výrobek a Presentaci na zahraničním veletrhu.*

*Služby realizují odborníci v zahraničních kancelářích CzechTrade
na základě individuálních potřeb exportéra. Výhodou pro firmy je úspora
času i nákladů, minimalizace rizik a více navázaných obchodních kontaktů.*

OVĚŘENÍ ZÁJMU O VÝROBEK

- Vyhledání obchodních kontaktů dle stanovených kritérií
- Výběr a oslovení potenciálních obchodních partnerů
- Presentace nabídky produktů nebo služeb klienta a ověření zájmu
- Souhrnná zpětná vazba a doporučení dalšího postupu na daném trhu

PRESENTACE NA ZAHRANIČNÍM VELETRHU

- Vyjednávání s organizátorem, zajištění plochy a příprava společné expozice dle požadavků klientů
- Zprostředkování setkání se zahraničními obchodními partnery
- Asistenční služby dle požadavků klienta
- Široká nabídka zahraničních akcí na www.czechtrade.cz/kalendar-akci

Austrálie Nový Zéland

perspektivy
ekonomika
příležitosti
srovnání
trendy

obchodem do světa za obchodem letem světem

Austrálie: Pokladnice nerostného bohatství

Austrálie zažívá více než dvě desetiletí ekonomické expanze a podle Mezinárodního měnového fondu si má i v roce 2022 udržet pozici 13. největší ekonomiky světa. Nominální HDP země se bude pohybovat kolem 2,1 bilionu australských dolarů (1,7 bilionu USD), a bude tak vyšší než před pandemií s tempem růstu na 4,1 %. Zlepšený výhled potvrzuje stabilitu ekonomiky, která je velmi soběstačná a nezávislá na světových trendech. Tomu odpovídá i fakt, že Austrálie je na 23. místě světového exportu a importu.

Austrálie je o něco menší, než je rozloha 48 spolu sousedících států USA, co do rozlohy je 7. největší zemí světa, žije v ní pouze 0,3 % světové populace, ale představuje 1,6 % celosvětové ekonomiky. Síla a odolnost ekonomiky je podpořena diverzifikovaným mixem konkurenčních odvětví, na kterých stojí. V letech 2020–2021 tvořilo odvětví služeb v zemi asi 81 % a 19 % hrubé přidané hodnoty (HPH). Australský těžbařský sektor vytvořil 10,6 % HPH, následovaný finančními službami (9,3 %), trhem s nemovitostmi (8,9 %) a zdravotními a sociálními službami (8,2 %). Technologicky řízená odvětví – včetně odborných, vědeckých a technických služeb, vzdělávání a IT – představují 15 % celkové ekonomické produkce.

Je zde otevřený trh s minimálními omezeními na dovoz zboží a služeb. Proces otevírání zvýšil produktivitu, podnítil růst a učinil ekonomiku flexibilnější a dynamičtější. Vstupem na místní trh získáte přístup nejen k obrovskému a bohatému spotřebitelskému trhu v Austrálii, ale i potenciál expanze na asijské trhy, se kterými je Austrálie v úzkém obchodním kontaktu.

Je však třeba uvážit související rizika a omezení, jde především o vzdálenost, která export silně prodražuje, a nalézt způsob, jak adekvátně obsluhovat své zákazníky vzdálené tisíce kilometrů.

Nový Zéland: Růst táhne domácí spotřeba

Ekonomika Nového Zélandu je postavená nejen na silném zemědělství, ale její dynamický růst je podpořen i novými trendy, jako je cestovní ruch, filmová produkce a vinařství. Země je silně závislá na mezinárodním obchodu, zejména s Austrálií, Čínou, Spojenými státy a Japonskem. Byla prvním propagátorem Transpacifického partnerství (TPP). Rozšiřování sítě dohod o volném obchodu tak zůstává hlavní prioritou zahraniční politiky. V roce 2016 Nový Zéland zahájil jednání o aktualizaci své dohody o volném obchodu s Čínou, která je jedním z jeho nejdůležitějších obchodních partnerů.

V roce 2022 se očekává vysoké tempo ekonomického růstu, byť slabší než v roce 2021. Strategie nulové covidové tolerance měla silný dopad na mobilitu a produktivitu podniků, včetně Aucklandu, největšího města země (38 % HDP v roce 2019). Pro ekonomiku je zásadní soukromá spotřeba, která představuje přes 60 % HDP. Ta bude podpořena i rekordně nízkou mírou nezaměstnanosti (3,4 % v září 2021). Nicméně zadlužení domácností, poháněné prudkým nárůstem cen bydlení (99,4 % HDP a 168 % jejich disponibilního příjmu) a nízkým populačním růstem v důsledku nižšího přistěhovalectví, ji bude nadále omezovat. Kromě toho by mohla narušit disponibilní příjem domácností inflace, která by měla zůstat vysoká. Očekává se však, že inflační tlaky budou postupně slábnout, protože narušení dodavatelských řetězců bude pomalu mizet a zapůsobí také protiinflační politika centrální banky. Pro stimulaci růstu je připravena podpora veřejných investic a velkých infrastrukturních projektů. Měl by se zotavit i vývoz služeb za předpokladu, že se cestovní ruch (15 % HDP, 19 % zaměstnanosti) bude postupně oživovat. Export zboží, zejména zemědělského zboží (5,8 % HDP) do Asie a do Číny, hlavního obchodního partnera, by navíc měl zůstat silný.

Zdroj: BusinessInfo.cz
Foto: Shutterstock (Melbourne)

AUSTRALSKÁ POWER PLAY: EU SI UŽIJE LESKU I BÍDY (DE)GLOBALIZACE

Mnoho ekonomických vazeb mezi Evropskou unií a Ruskem se v důsledku války na Ukrajině zpřetrhá. K jejich obnově po ukončení konfliktu hned tak nedojde. Obě strany tím přiznají odvrácenou tvář globalizace: jakoukoli přeshraniční vazbu lze zneužít jako zbraň. V případě vazeb mezi dvěma konfliktními světónázory se pak blíží pravděpodobnost naplnění takového scénáře jistotě. Jak ukazuje nedávná zkušenost Austrálie, „decoupling“ ale nemusí znamenat ekonomickou katastrofu.

Bezstarostná jízda skončila

Australská ekonomika si od začátku století užívala bezstarostnou jízdu, globálním turbulencím navzdory. Jako dvorní dodavatel surovin pohánějících čínský růst byla dokonce některými uznávanými ekonomy považována za důkaz, že je možné vyhladit ekonomické cykly, jinými slovy dosáhnout nirvány v podobě trvalého růstu. Šlo o naprosté nepochopení principů politické ekonomie, respektive politického rámce, do něhož je trh – ať se nám to líbí, nebo ne – vždy usazen. Podobného omylu, respektive naivity, se přitom dopustili i tvůrci evropské, a zejména pak německé hospodářské politiky. Rusko, potažmo Čína, se toho pokusily zneužít.

Čína si na „zlobivou“ Austrálii došlápla v dubnu 2020. A to poté, co Canberra začala na mezinárodní scéně tlačit na prošetření původu covidu-19 a jeho následného šíření do světa. Peking zareagoval masivními antidumpingovými opatřeními, která v podstatě zastavila export australského ječmene do země draka. Následovaly tarify mimo jiné

”

NA UKRAJINĚ SE NEVÁLCÍ
JEN O IDEÁLY, NA NICHŽ
STAVÍ NÁŠ SVĚT, ALE TAKÉ
O PODOBU EKONOMIKY
ZÍTŘKA.

na měď, dřevo a víno, navíc čínští dovozci obdrželi doporučení nekupovat australské uhlí nebo elektroniku. Poté přišla žádost napravit čtrnáct nepravostí, kterých se Austrálie měla dopustit. Ta namísto toho seznam nutných pokání zveřejnila a označila za vydírání, čímž byl úspěšného příběhu konec.

Historie se tak svým způsobem opakovala, Čína se už předtím pokoušela podobně cvičit s Kanadou, Japonskem, Norskem, Jižní Koreou a dalšími zeměmi. Nikdy dřív ale nešlo o tak masivní

kampaň. Ta se tím pádem stala zajímavým testem odolnosti, který svým způsobem slouží jako případová studie dalším na globální ekonomiku napojeným hráčům. Výsledek přitom dává naději: australské ministerstvo financí vyčíslilo škody způsobené Čínou na zhruba 5,4 miliardy australských dolarů; sankcemi nadopovaná cena komodit na mezinárodních trzích a také schopnost najít nová odbytíště nicméně přinesla 4,4 miliardy. Výsledná ztráta jedné miliardy tak odpovídala nicotné hodnotě 0,25 procentního bodu celkových vývozů.

Česko projde očištěm, ale mohlo by si polepšit

Něco podobného se dá čekat i v případě zpřetrhání evropsko-ruských vazeb. Pro Rusko, většinou největšího dodavatele surovin, je a bude hledání nových trhů o poznání snazší; což, jak sledujeme, do určité míry tupí dopad sankcí. Ani Evropa by nicméně neměla v propojeném světě (jinak než dnes, ale stále) strádat. Reorganizace dodavatelských řetězců, expanze na nové trhy a hledání

jiných dodavatelů klíčových surovin a komponent bezesporu bude bolet a dá vzniknout novým vítězům a poraženým. Evropskou unii jako celek i proto v nejbližší době čekají především výzvy a problémy. V delším horizontu by jí to ale mělo pomoci. Donutí ji to totiž (snad) udělat reformy, které dlouho odkládala; i proto, že ukrajinskou krizí a jejími důsledky si politici zvládnou obhájit nepohodlí s tím spojené.

Česko, které v dohledné době také nejspíš projde očistcem, by se navíc mohlo zařadit mezi vítěze aktuálního probuzení do geopolitické reality. Zaprvé díky komplexitě domácí ekonomiky. Ta je předpokladem schopnosti vypořádat se s nenadálými šoky a využít nečekané příležitosti. Atlas ekonomické komplexity z dílny Harvard University nás přitom v této disciplíně řadí na šesté místo na světě. A zadruhé, což jsou spojené nádoby, v důsledku narůstajících obav západních investorů z východní hranice EU. Ty ani po ukončení války na Ukrajině nezmizí, z čehož by při repatriaci výroby ze světa mělo Česko chytrou politikou profitovat.

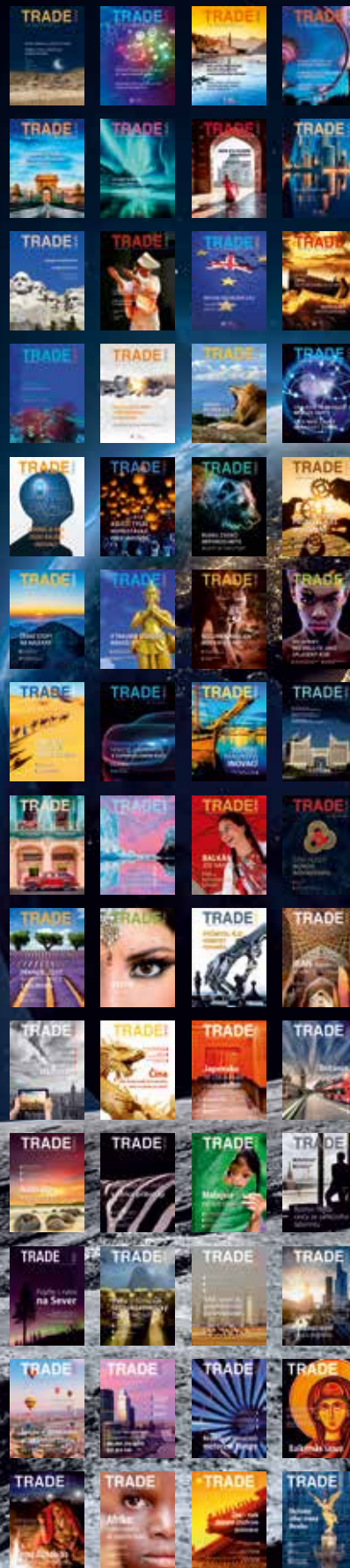
Na Ukrajině se totiž neválčí jen o ideály, na nichž staví náš svět, ale také o podobu ekonomiky zítřka. Z toho plynoucím příležitostem je třeba jít naproti už dnes. ■

TEXT: ROMAN CHLUPATÝ

FOTO: SHUTTERSTOCK A ARCHIV AUTORA

Roman Chlupatý je partner a globální stratég poradenské společnosti Alternative Perspectives

Rozhovory 312
Exportní šance 396
Profiliga firem 222
Finance a pojištění 204
Nové technologie 84
Infografiky 60
Z praxe 66
Zprávy ze světa obchodu 234
= 1578 dokumentů
+ 129 referencí

Austrálie a ČR:

OBĚ ZEMĚ VYHLÍŽEJÍ DOHODU O VOLNÉM OBCHODU

Austrálie je z hlediska zahraničního obchodu dlouhodobě spřízněným a podobně smýšlejícím partnerem Evropské unie a České republiky. Tento trend neoslabil ani v posledních letech. Naopak, překážky v souvislosti s pandemií covidu-19, rostoucí závislostí na dovozu z Číny a ukrajinskou krizí v posledních měsících ještě urychlily změny v australské zahraničně-obchodní strategii. Australská vláda tak směřuje ekonomiku k diverzifikaci obchodních toků, investic a posilování dodavatelských řetězců. Vůči Evropě je tato změna nejvíce patrná při vyjednávání o Dohodě o volném obchodu mezi EU a Austrálií, od které si oba obchodní partneři slibují posílení vzájemných obchodních vazeb.

Máme spoustu společného

Australská ekonomika je podobně jako naše exportně orientovaná. Staví na dlouhé průmyslové tradici, jako je těžba nerostných surovin či strojírenství, a na podpoře inovativních odvětví v ICT, službách či farmacii. U exportu sází rovněž na silný zemědělský sektor. Původně očekávaný stabilní hospodářský rozvoj Austrálie zbrzdila v roce 2020 covidová pandemie a hospodářství se v tomto roce dostalo do recese. Přesto australská ekonomika patřila v rámci zemí OECD mezi státy méně zasažené hospodářským propadem. V reakci na šíření onemocnění tamní vláda fakticky uzavřela hranice pro cestující ze zahraničí. Díky tomu mohly úřady

uvolnit sociální opatření mnohem dříve než v jiných zemích, a v Austrálii tak dříve došlo k hospodářskému oživení. Výjimkou byla od června 2021 jen uzávěra hospodářsky významných států Nový Jižní Wales a Victoria.

Za celý rok 2021 pak australská ekonomika vzrostla o 4,2%, čímž se úroveň HDP dostala o 3,5% nad předpandemickou úroveň, což je podle globálních standardů velmi dobrý výsledek. Na konci roku 2021 australská centrální banka, která v té době očekávala růst ekonomiky kolem 4% v roce 2022 a 2,5% v roce 2023, označila další hospodářský růst na následující měsíce za nejistý a závislý na dalším vývoji pandemie. K nejistotě z budoucího ekonomického

vývoje se v prvním čtvrtletí roku 2022 přidala energetická krize a válečná krize na Ukrajině. Růst inflace se však Austrálii daří držet relativně nízko, na 3,5%, a rovněž se očekává během příštích měsíců pokles nezaměstnanosti.

Australský trh je otevřený, ale jen nejlepším

Australský zahraniční obchod se na tvorbě HDP podílí zhruba 45%. Minulý rok byl pro zemi příznivý z hlediska růstu cen klíčových komodit, jako je železná ruda, uhlí a zemní plyn, jejichž dodávek využívá zejména Čína pro rozvoj svého domácího průmyslu. Diplomaticko-obchodní roztržka

V hlavním městě Austrálie, Sydney, žije více než 4,5 milionu obyvatel. Je vyhlášeno mj. jako centrum umění, kultury a zábavy

s významným partnerem, která vyústila v uvalení cel na důležité australské exporty, jako je víno, uhlí, měděná ruda, hovězí maso a další komodity, však přiměla Austrálii k urychlení změny své zahraničně-obchodní strategie s cílem více diverzifikovat vývoz také ve prospěch jiných trhů.

Přesto zůstává čínský trh pro Austrálii významný a export do ČLR v roce 2021 byl zejména u nerostných surovin rekordní. Přispělo k tomu také uzavření bilaterální dohody o volném obchodu mezi Austrálií a Čínou, která vstoupila v platnost v roce 2015, a rovněž připojení Austrálie k multilaterální obchodní dohodě o Regionálním ekonomickém partnerství (RCEP) z roku 2020, které momentálně sdružuje 15 zemí asijsko-pacifického regionu. Mezi členy RCEP je devět hlavních obchodních partnerů Austrálie. Na země RCEP v souhrnu připadá téměř 60% australského obchodu. Austrálie je rovněž zapojena do multilaterální obchodní dohody CPTPP (Comprehensive and Progressive Agreement for Trans-Pacific Partnership), která sdružuje 11 států asijsko-pacifického regionu, nezahrnuje Čínu a z níž vystoupil silný hráč – Spojené státy.

Z těchto kroků je patrná snaha Austrálie navazovat aktivní obchodní partnerství s asijskými partnery prostřednictvím sítě

obchodních dohod, kterou chce nadále rozšiřovat i do evropských zemí. V prosinci 2021 podepsaly Austrálie a Spojené království Dohodu o volném obchodu, která ruší cla na 99% druhů zboží vzájemného obchodu v hodnotě téměř 10 miliard australských dolarů. Po Novém Zélandu představuje tato obchodní dohoda patrně nejrozsáhlejší dokument svého druhu, který Austrálie se svými obchodními partnery uzavřela.

Je zřejmé, že Evropská unie a její exportní firmy zůstávají oproti třetím zemím, které s Austrálií mají uzavřenou obchodní dohodu, v jasné nevýhodě, zejména co se týká výše celní zátěže na evropský

export. U evropského exportu se tato nerovnost projevuje například v automobilovém průmyslu, který se musí potýkat se silnou konkurencí asijských výrobců motorových vozidel na australském trhu.

V letošním roce Evropská unie a Austrálie vydaly prohlášení o pokračující snaze dokončit jednání o Dohodě o volném obchodu, o níž se vyjednává od roku 2018. Prozatím poslední, dvanácté kolo vyjednávání proběhlo v únoru 2022. Dokončení vyjednávání se však neočekává ani letos. Obchodní dohoda by měla přinést odstranění celních a dalších technických bariér přístupu na australský trh pro evropské firmy, dvojí certifikace

Perth je jedno z nejbohatších australských měst. Díky nerostnému bohatství, které se v jeho blízkosti nachází

či zavedení vzájemného uznávání certifikací, ochranu zeměpisných označení pro evropské výrobce potravin či snazší přístup evropských firem na australský trh veřejných zakázek na federální i státní úrovni. Austrálie usiluje o odstranění cel na veškerý svůj vývoz do EU a klade důraz na snížení cel na vývoz zemědělských produktů.

Roste export českých služeb

Uzavření Dohody o volném obchodu mezi EU a Austrálií představuje významnou příležitost pro navýšení odbytu českého zboží a služeb do Austrálie. Vypělý australský trh může být pro české exportéry velmi zajímavý, ovšem musejí přijít se stoprocentní kvalitou.

Přes velkou vzdálenost se náš export do Austrálie drží na stabilní úrovni. Roste již čtyři roky v řadě a v roce 2021 dosáhl hodnoty 13 miliard korun. Také naše obchodní bilance s Austrálií dlouhodobě vykazuje čísla ve prospěch Česka, přičemž hodnota dovozů zboží z Austrálie v minulém roce dosáhla zhruba 3 miliard korun. Do Austrálie české podniky v posledních čtyřech letech vyvážejí zejména osobní automobily a jejich součásti, které tvoří zhruba jednu třetinu vývozu, dále elektronické zboží či hračky. Důvodem z Austrálie do ČR je zastoupen zejména ovčí vlnou, uhlím a elektronikou.

Export služeb z Česka do Austrálie dosáhl v minulém roce 1,2 miliardy korun, především v odvětví telekomunikací a informačních služeb. Naproti tomu dovoz služeb z Austrálie byl ve výši

V ulicích Newcastlu

980 milionů korun hlavně v oblasti cestovního ruchu, zvláště po uvolnění pravidel pro pobyt zahraničních osob v souvislosti se šířením covidu-19.

Dohoda o volném obchodu nabízí příležitosti pro další sektory

Tolik očekávaná dohoda o volném obchodu by měla přinést šance firmám i v dalších oborech. Jedná se například o vývoz strojů pro zemědělství a zpracovatelský průmysl. Další možnosti se nabízejí v dodávkách malých dopravních letadel a systémů lehké kolejové dopravy, zařízení pro těžbařský průmysl, telekomunikační techniky, lékařského nábytku nebo jiného farmaceutického a laboratorního zboží, energetických řešení, nákladních automobilů s úpravami pro vojenské využití, cvičných leteckých přístrojů a také v oblasti letecké techniky. Exportní příležitosti se ukazují ve službách v oblasti informačních a komunikačních technologií, stavebnictví

a inženýringu, dále obchodu, reklamy či účetnictví, poradenských služeb v oblasti řízení a na poli výzkumu a vývoje.

Na australském trhu již úspěšně působí řada českých firem, mimo jiné z automobilového sektoru, z řad producentů dopravních prostředků, strojírenství, těžbařství, letectví, zdravotnictví nebo sféry IT. Významnou příležitostí poté, co se australská vláda zavázala dosáhnout do roku 2050 uhlíkově neutrální ekonomiky, se stal pro český byznys také obchod s pokročilými technologiemi šetrnými k životnímu prostředí. Ve svém plánu zmiňuje vláda podporu zejména v oblastech souvisejících se snižováním emisí v energetice, dopravě, těžbě nerostných surovin a v zemědělství. Vyhledávané jsou například vodíkové technologie či energeticky úsporná řešení.

Ministerstvo průmyslu a obchodu i jeho podřízené organizace na podporu zahraničního obchodu, včetně zahraničních kanceláří CzechTrade, budou nadále aktivně informovat a podporovat podnikatelskou veřejnost při hledání a realizaci nových obchodních příležitostí, které přinese Dohoda o volném obchodu mezi EU a Austrálií. V době předsednictví České republiky v Radě EU, které spadá na období od července do prosince letošního roku, své aktivity ve prospěch českého byznysu ještě zintenzivní. ■

TEXT: LAURA SRPOVÁ

FOTO: SHUTTERSTOCK A ARCHIV AUTORKY

Mgr. Laura Srpová, odbor zahraničně ekonomických politik II, sekce Evropské unie a zahraničního obchodu, MPO

Australské zemědělství je příležitostí pro naše vývozce zemědělských strojů a další techniky

Tomáš Dub je velvyslancem v Austrálii od roku 2019, předtím působil jako velvyslanec v Japonsku

V ulicích Sydney narazíte na vozy Škoda opravdu často

3 OTÁZKY PRO TOMÁŠE DUBA, VELVYSLANCE ČESKÉ REPUBLIKY V AUSTRÁLII

1 Z jakého úspěchu českých firem v Austrálii jste měl v minulém roce největší radost?

Mám skutečnou radost z nepřehlédnutelného úspěchu Škody Auto na australském i novozélandském trhu. Škoda je zde populární a široce využívaný vůz, který lze potkat prakticky na každém kroku. Úspěch je o to hodnotnější, že se australský trh geograficky nachází mezi největšími a vysoce konkurenčními světovými výrobci automobilů především z Japonska, Koreje nebo Spojených států. Úspěch Škody potvrzuje i nedávná dodávka zhruba padesáti vozů dálniční policii Západní Austrálie.

2 Co se v poslední době povedlo velvyslanectví?

Za nejpodstatnější považuji, že se nám podařilo posunout vnímání naší země od původního dosti rozšířeného anglosaského pohledu „východní Evropa“, což v sobě nese špetku podceňování, k typické moderní zemi západního charakteru s vyspělými schopnostmi v mnoha oblastech. Za všechny bych třeba zmínil oblast kybernetické bezpečnosti, kde Austrálie využívala rad našich expertů například při koncipování jejich oficiální státní strategie kybernetické bezpečnosti. Zájem Austrálie o Českou republiku potvrzuje i únorová návštěva ministryně zahraničních věcí a obchodu Marise Payne v Praze, poprvé po skoro dvaceti letech, jejímž výsledkem je dohoda na tvorbě konkrétního akčního plánu spolupráce mezi našimi zeměmi.

3 A co plánujete na tento rok?

Náš roční plán zahrnuje všechny oblasti bilaterální a multilaterální spolupráce, nicméně z hlediska obchodu se budeme věnovat třem hlavním prioritám. Přípravě nové podnikatelské mise v druhé polovině tohoto roku; dále z naší aktuální obchodní přítomnosti v Sydney (působnost pro stát Nový Jižní Wales) navážeme posílením ekonomické činnosti velvyslanectví v Canbeře a nově zabezpečíme i naši obchodní reprezentaci při nejmenším zastoupení v Melbourne (stát Victoria). V rámci českého předsednictví pak budeme usilovat o dokončení nebo alespoň výrazný posun v uzavírání Dohody o volném obchodu mezi EU a Austrálií a obdobně i Novým Zélandem. Předpokládáme, že tyto obchodní dohody dále posílí náš export nejen v rámci automobilového průmyslu, ale i v dalších oblastech, kde je Česká republika silná. ■

Za rozhovor děkuje JANA JENŠÍKOVÁ
FOTO: ARCHIV T. DUBA A ZDENĚK ŠTĚBĚTÁK

Objektivem

Přírodní graffiti na letitém eukalyptu

CZECHIA IN AUSTRALIA

Nikdo nedokáže přesně spočítat, kolik Čechů nebo v minulosti Čechoslováků v Austrálii a na Novém Zélandu bylo a kolik jich zde působí dnes. Odhadujeme, že jen v Austrálii to může být v současné době přibližně 30 až 50 tisíc našich krajanů. Tito lidé, jistě odvážní, když se vydali na druhý konec světa, obzvláště v dřívějších dobách, kdy loď byla jediným dopravním prostředkem a neexistoval mobil ani Skype, se stali součástí australské společnosti a její historie.

Některá slavná jména známe, jiné osudy teprve objevujeme. Spuštěním webových stránek „Czechia in Australia 2000+“ v roce 2000 jsme sledovali zejména dva cíle. Zmapovat životy a působení našich krajanů v této části světa, a tím si uvědomit sami sebe. A za druhé tento nepopíratelný český vliv ukázat Australanům. A k tomu také upozornit na probíhající akce a další aktivity našeho velvyslanectví. Náš web je tak jedním z nástrojů české prezentace v regionu a zároveň i otevřeným zdrojem informací o českém fenoménu. Nakonec kdo jiný by měl reprezentovat Českou republiku než Češi samotní a jak jinak než vlastním životem, prací, nápady, objevy a úspěchy.

Sám jsem při tvorbě těchto stránek získal obrovskou úctu a respekt k našim lidem zde a jejich osudy mne naplnily radostí a velkou hrdostí. Právě tento vzkaz má Czechia in Australia 2000+ nést.

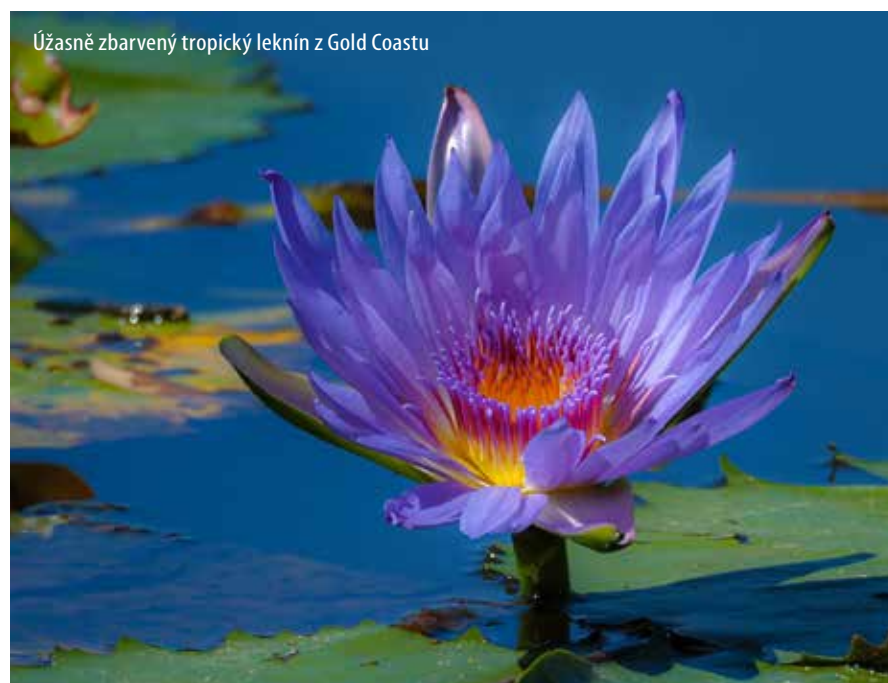
P. S.

Na začátku roku 2021 otevřelo Velvyslanectví České republiky v Austrálii na zmíněných webových stránkách také

galerii fotografií, aby se podělilo o jedinečné a rozmanité krásy australského kontinentu. ■

TEXT: TOMÁŠ DUB

FOTO: PETRA CRAIG

Když přijde ta správná vlna (surfaři na Gold Coastu)

Svět se otáčí. Socha novozélandského umělce Michaela Parekowhai v Brisbane zázorněje pětmetrového slona zamrzlého v čase

Petra Craig pochází z Liberce. Do Austrálie poprvé přiletěla v roce 2002 jako studentka a ani ve snu by ji nenapadlo, že se Queensland (Gold Coast) jednou stane jejím novým domovem. Seznámila se tu se svým budoucím manželem (Novozélandčanem). Mají spolu tři kluky, kteří mluví dobře česky, neboť jsou k tomu odmala vedeni. Petra pracuje ve zdravotnictví a fotografování je její vášně a nejmilejší koníček

Pohled na přístav Sydney

U PROTINOŽCŮ JE UPŘÍMNOST POVAŽOVÁNA ZA CTNOST

V Austrálii jsou vztahy založeny na klíčovém konceptu – tzv. mateshipu, který staví na rovnosti, náklonnosti a přátelství, a to samozřejmě ovlivňuje i obchodní jednání.

Proto vás Australané budou mít zájem blíže poznat. Jakmile je vytvořena vzájemná důvěra, předpokládají, že se na své zahraniční partnery mohou vždy plně spolehnout. Stejně jako všude jinde i tady by měl být obchodní vztah výhodný pro obě strany a předpokládá poctivé jednání. V případě jakékoliv

nepoctivosti, zatajování faktů, úmyslného uvádění v omyl, zkraslování údajů a předstírání jejich důvěru velmi rychle ztratíte, a to navždy.

Austrálie představuje rovnostářskou společnost, která odmítá elitářství a jakoukoliv formu nadřazeného chování,

vytahování se vlastními úspěchy, upřednostňuje spíše skromnost, ležérnost a autentičnost. Organizační struktura firem není příliš hierarchicky uspořádaná. Hodnotem a funkcím je věnována malá pozornost. Autoritativní styl řízení není vítaný, používá se především konzultativní styl managementu. Kritika,

nové nápady a jiné názory jsou chápány jako profesionální přístup k řešení problémů. Upřímnost je v této zemi považována za ctnost. Ženy ve vlivné obchodní pozici jsou vnímány rovnocenně a s respektem.

Australanům nedělá problém říct „ne“

Před jednáním je vhodné se seznámit se specifiky australské angličtiny. Předpokládá se velmi dobrá znalost anglického jazyka, místních reálií, dobré

”

BUĎTE SKROMNÍ
A AUTENTIČTÍ.

komunikační schopnosti a ryze profesionální přístup. Propagační materiály a nabídka musí být vypracovány precizně, bezchybně a na vysoké úrovni. Prezentace by měly být stručné, výstižné, doplněné o kvalitní zvuk a obraz, produkty či služby představujeme pravdivě včetně silných a slabých stránek, bezvýznamné detaily či okliky nejsou vítány. Velmi vhodnou formou prvního představení a seznámení je účast na některém veletrhu.

V komunikaci jsou Australané přímí, není pro ně těžké říci „ne“ či někoho bezprostředně odmítnout. Jinými kulturami mohou být někdy vnímáni jako národ hrubší povahy. Respektují názory druhých bez ohledu na to, zda s nimi souhlasí nebo nesouhlasí. Obecně mají tendenci mluvit rychleji, v konverzaci s cizinci používají převážně jednodušší až hovorové výrazy, vyjadřují se stručně, vyhýbají se komplikovaným slovním spojením a rozsáhlému vysvětlování plnému různých oklik.

Australští obchodníci používají při oslovování akademické tituly či oslovení funkcí jen zřídka. Oslovují se Mr./Mrs. a příjmením. Velmi brzy po seznámení přecházejí na oslovování křestním jménem, což platí i v následné obchodní korespondenci. Prvotní seznámení je doprovázeno podáním ruky a standardním pozdravem „Rád/a vás poznávám“

či „Jak se máte?“. Schůzky začínají velmi krátkou úvodní konverzací. Soukromý život není vhodným tématem ke konverzaci, setkání se primárně zaměřuje na obchodní témata. Doporučuje se také v průběhu první fáze jednání vyjasnit pravomoci obou stran.

Otevřenost ke kompromisu a pozitivní přístup

Obchodní schůzky je nutno plánovat a sjednávat předem. Z naší strany by měl mít tým minimálně dva zástupce firmy, jinak budou Australané chápat setkání jako informační schůzku. Předpokládá se také, že budete dočivili (zpoždění 10 minut a více bez předběžné omluvy může být považováno za neúctu). Schůzky bývají intenzivní a relativně krátké. Výměna vizek není zásadním krokem při jednání a partneři je často u sebe ani nemají. Firemní pozornosti a dárky nejsou obvyklé a dražší dárky by dokonce mohly být vnímány jako úplatky.

Primární styl vyjednávání je kooperativní, Australané jsou otevření kompromisu a snaží se dosáhnout dohody win-win, přičemž očekávají respekt a stejný přístup i z druhé strany. Dojde-li v průběhu jednání u perspektivní nabídky ke konfliktu, zachovávají si pozitivní přístup, projeví ochotu nadále spolupracovat a vzniklou situaci se snaží společně s druhou stranou vyřešit třeba tím, že nabídnou kompromisní řešení.

Agresivní chování je chápáno jako urážka

Agresivní chování je považováno za osobní urážku, podobně jako vyvíjení časového nátlaku, které je vnímáno jako nevhodné a nepřátelské. Při pobytu v Austrálii je doporučeno obrnit se trpělivostí, při potížích Australané často řeší situaci pouze obligátním „no worries“ (bez obav). Je zde trochu jiné vnímání času. Zejména první setkání je často bráno pouze jako debata nad daným návrhem, kde společně hledáme, navrhujeme možná řešení.

Proces vyjednávání obvykle zpomaluje rozhodovací fáze, kdy je klíčové získat podporu vrcholových manažerů. Ti se setkání účastní jen zřídka, proto mají australští vyjednávači zpravidla omezené pravomoci a musí žádat o konečný

souhlas své nadřízené. Při rozhodování se berou v úvahu a upřednostňují objektivní fakta s empirickými důkazy před osobními pocity a zkušenostmi. Závěry jednání je zvykem potvrdit písemně a dohodnuté závěry se plní.

Přestože se prozatím i ústní dohody obvykle dodržují s vysokou přesností, nepovažují se za definitivní a pokračuje se v jednání. Pouze konečná dohoda podepsaná oběma stranami představuje závaznou dohodu. Závěrečné dohody bývají velmi podrobné a obsahují často i různé varianty realizace obchodu. Obchodní spory nejsou častým jevem, neboť Australané jsou v rámci obchodních vztahů vysoce korektní a solidní. Přesto se při uzavírání obchodních smluv doporučuje nezapomenout na klauzuli, která určuje, podle obchodního práva jaké země se budou řešit případné spory. Platební morálka Australanů je velmi vysoká, obvyklý je odklad platby na 30 až 180 dnů.

”

NEZAPOMÍNEJTE
NA HUMOR.

V obchodním styku se vyžaduje společenské oblečení (tmavý oblek, kostým), večer při významnějších společenských akcích bývá často předepsán smoking. Venkovské oblasti se vyznačují více neformálním způsobem života, což se týká i oblečení. Je nutno počítat s tím, že po většinu roku je v Austrálii velmi teplé počasí.

A jedna rada na závěr. Australané mají rádi humor, proto na něj nezapomínejte. I při obchodních jednáních se od vás v některých situacích dokonce očekává. ■

TEXT: SOŇA GULLOVÁ
FOTO: SHUTTERSTOCK

ING. SOŇA GULLOVÁ, PH.D., PŮSOBÍ NA VYSOKÉ ŠKOLE
MEZINÁRODNÍCH A VEŘEJNÝCH VZTAHŮ

Gareth Jekel:

JSEM AUSTRALAN, V AUSTRÁLII ŽIJU A PODNIKÁM ALE MYSLÍM, ŽE V ČESKU BYCH JEDNOU MOHL BÝT DOMA

Mít ideály spojené s podnikáním je skoro nutnost. Když ale přijde nevyhnutelná fáze určitého zklamání, je důležité vědět, jak ji zvládnout. V tomto období Gareth Jekel, ředitel dvou naprosto odlišných australských společností, objevil zásadní věc. Pochopil, že je třeba dobře znát potenciál svých týmů a poznat, kdo je tím, kdo mu opravdu pomůže. Jak vidí svět australského byznysu a jak se v posledních letech tento prostor změnil?

Australian **Gareth Jekel** žije v Melbourne. V roce 2005 založil společnost Sagecon, která se věnuje instalacím klimatizačních a ventilačních systémů do vícepodlažních budov a má zhruba padesát zaměstnanců. Rok nato se seznámil s Performii a založil její pobočku v Austrálii. V roce 2008 pak odstartoval pobočky Performie v Číně a Japonsku. Má dvě dcery a momentálně je kromě práce nejvíc nadšený ze svého domu na pláži

Podnikáte ve dvou zcela odlišných oblastech. Jakou tam máte roli?

Jsem ředitelem společnosti Performia Australia, kde mám spíš konzultační roli v čele podniku. Také školím, což dělám moc rád. Zároveň se na plný plyn věnuju firmě Sagecon, kterou jsem založil před sedmnácti lety. Ta navrhuje, dodává a instaluje klimatizační a ventilační systémy do největších budov v australském Melbourne. I to mě moc baví.

Jednání s lidmi jsem se dřív vyhýbal. Dnes mě to baví

Řekl byste, že vám znalosti, které jste získal v Performii, pomáhají porozumět vašemu druhému podnikání a naopak?

Ano. Než jsem objevil společnost Performia, netušil jsem, co všechno musím o lidech znát, aby vytvářeli finální produkty a služby podle mých představ. Z nábory a řízení výkonnosti zaměstnanců jsem se tak trochu vyřadil, protože jsem prostě nerad jednal s lidmi (protože jsem to neuměl).

Poté, co jsem objevil Performii, se všechno změnilo a nyní mohu snadno najímat a řídit své týmy. A své kolegy mám dnes rád a je pro mne velmi snadné vést upřímné rozhovory o práci i o tom, co od sebe navzájem očekáváme. Když jsem v jednadvaceti letech začínal podnikat, takhle nějak jsem si vysnil, že by podnikání mělo vypadat. Ale v pětatřiceti jsem z toho měl docela depresi. Bez Performie bych asi jen surfoval a jezdil na snowboardu na plný úvazek, ale teď dělám mnohem zábavnější věci.

Covid byl proti současné finanční nestabilitě procházka

Dalo by se říct, že podnikatelské prostředí v Austrálii je něčím specifické?

Naše země má pravděpodobně nejvyšší mzdy, daně a odvody na světě. Jako majitelé firem musíme být velmi obezřetní v tom, koho zaměstnáváme a jak ho platíme a řídíme. Žijeme v blahobytu, vláda nám poskytuje mnoho výhod a práv. O to důležitější je umět rozlišit ty, kteří to berou tak, že mají nárok na práci, od těch, kteří chtějí svou práci přispět skupině a společnosti.

Australská ekonomika je silná a stabilní. Když jsme před časem mluvili s vaší kolegyní, výkonnou ředitelkou Performia Australia Negar Riazatti, zdálo se, že vaši ekonomiku nemůže nic ohrozit. Později přišel covid-19, požáry a nyní válka na Ukrajině. Jaké významné změny pozorujete?

Covidová opatření nebyla zdaleka tak náročná jako současná nebezpečná finanční nestabilita. Je to něco, s čím moc nevím, jak se vypořádat. A opět to padlo na bedra těch nejdůležitějších výkonných pracovníků, tedy majitelů firem.

Při současné inflaci, růstu úrokových sazeb a nestabilních cenách komodit začíná být obtížné až nemožné mít u našich produktů v Sageconu pevné ceny jako dosud. Nutí nás to změnit segment trhu a pak přežít v nadcházejících rozbouraných vodách. Současně je zaměstnanost na nejvyšší úrovni za mnoho desetiletí, což je způsobeno uzavřením hranic a chybějícím půl milionem imigrantů. Takže mzdy rostou, uchazečů je málo a na pracovním trhu se zdrží maximálně jeden den. Já jsem jen vděčný,

že mám své nástroje pro kvalitní nábor v rámci Performie, ty nám totiž ve výsledku snižují dopady na marže našich produktů.

” ČESKO SE MI JEVÍ JAKO MÍSTO, KDE ZA SEBE LIDÉ PŘEBÍRAJÍ VÍC ZODPOVĚDNOSTI, ZATÍMCO V AUSTRÁLII JSME SE STALI ZÁVISLÝMI NA VLÁDĚ.

Český potenciál

Co se vám vybaví, když se řekne Česká republika?

Dvě věci. Za prvé špionážní filmy a romány. Mnoho mých oblíbených, které jsem četl nebo viděl, se odehrává v Praze nebo ji alespoň zmiňuje. Představuji si, že je to magické místo, kde je nejspíš možné cokoli. A za druhé skvělí lidé. Místo, kde žiju já, se bohužel vyvíjí směrem, který se s mými hodnotami příliš neshoduje. Myslím, že v Česku bych se jednou mohl cítit mnohem víc doma.

Proč si to myslíte?

Miluju východoevropské země. Nestrávil jsem tam tolik času, kolik bych chtěl, ale z mé omezené zkušenosti se Česká republika jeví jako místo, kde za sebe lidé přebírají víc zodpovědnosti, zatímco v Austrálii jsme se stali závislími na vládě. V naší zemi je mnohem víc lidí přesvědčeno o tom, že za jejich životní úroveň odpovídá vláda, ne oni sami. Je to dost alarmující, protože jediná cesta, jak tohle zvrátit, je ekonomické strádání. Česko je z mého pohledu produktivnější. A navíc krásné a s více příležitostmi ke snowboardingu, což je také velmi lákavé.

Máte nějaké zkušenosti s českými podnikateli? Co byste jim ze svého pohledu poradil, kdyby se chtěli zaměřit na australský nebo novozélandský trh?

Mnoho zkušeností s českými firmami bohužel nemám. V Austrálii a na Novém Zélandu jsou ale pro zahraniční podnikatele velké příležitosti. Jsme země s nízkým počtem obyvatel, kde je spousta půdy a peněz k utrácení. Jsme ochotni platit za zboží mnohonásobně vyšší ceny než v zámoří. Moje rada zní: přijedte do Austrálie, kde vás čekají minimální administrativní náklady, a využijte co nejlépe místních českých pracovních sil. Pokud budete mít zajímavý produkt, mohou být vaše výnosy úžasné.

Méně volných pracovních sil, více podbízení a benefitů

Od roku 2008 pracujete se společností Performia na zavádění zdravotního rozumu do náboru. Jak se podle vás australský trh od té doby změnil? Jsou v tomto směru manažeři lidských zdrojů lepší? Dokážou lépe rozpoznat kvalifikované lidi, aniž by se museli ptát na klasické otázky typu „kde se vidíte za pět let“?

Musím říct, že obecně se náborové procesy od roku 2008 zhoršily. Zaměstnavatelé mají opravdu pocit, že musí prodávat benefity, aby přilákali kandidáty. A to se děje tím častěji, čím víc se trh s kandidáty ztenčuje.

Bez plného pochopení definice štěstí a uvědomění si toho, že většina životního štěstí vzniká na pracovištích, se propagace pracovních výzev v inzerátech a na pohovorech bohužel máji účinkem.

Jakou největší chybu dělají australské firmy při náboru zaměstnanců?

Zaměřují se na to, kde uchazeči o práci pracovali dříve a jakou mají kvalifikaci a vzdělání, namísto toho, aby se soustředili na výsledky, kterých dosáhli.

Čím se podle vás úspěšné firmy liší od ostatních?

Být úspěšný v Austrálii se odvíjí od efektivního náboru a řízení výkonu. Ale to je nejspíš stejné i u vás. ■

ZA ROZHOVOR DĚKUJE JANA JENŠÍKOVÁ

FOTO: ARCHIV G. JEKELA

Odsolovací stanice brakické vody (Turecko)

SUCHOZEMCI JAKO ŠAMPIONI V ODSOLOVÁNÍ ANEB Z HRADCE KRÁLOVÉ NA PĚT KONTINENTŮ

Vypadá to trochu jako paradox. Firma z vnitrozemského státu vyvinula a úspěšně exportuje pokročilou technologii elektrické sorpce na odsolení a změkčení vody bez přídavku chemie zákazníkům ostrovního státu – Austrálie.

Průkopníkem této technologie nejen v Evropě je královéhradecká společnost BKG, která se vývojem membránových aplikací zabývá asi od roku 1996. V posledních letech získala také cenné zkušenosti s membránovou technologií odsolení mořských a brakických vod na bázi ultrafiltrace a reverzní osmózy. Za tu dobu své technologie úpravy vody instalovala na pěti kontinentech. Jedná se o stovky průmyslových aplikací malé,

střední a vyšší úrovně se specializací v oboru úpravy pitné a procesní vody.

Během uplynulého roku k nim přibýlo několik dalších zajímavých referencí. Jedná se například o aplikace na odsolení vody pro prádelnu v Austrálii, výrobu procesní vody pro zákazníka produkujícího baterie do elektromobilů v Německu, několik aplikací na speciální potravinářský roztok v Ruské federaci či hybridní nízkotlakou

technologie reverzní osmózy a elektrické sorpce jako odsolení mořské vody pro hotelový resort v Tanzanii. Všechny tyto

Brakické vody

Jedná se o vody slanější než sladké a méně slané než mořské.

realizace mají společného jmenovatele: tlaková technologie reverzní osmózy či nanofiltrace by v těchto aplikacích buď nemohla vůbec fungovat, nebo by byla ekonomicky nevýhodná.

Proč právě Austrálie?

„Převážná část teritoria vykazuje zdroje silně zasolené brakické vody, navíc s různými příměsmi organických sloučenin, kovů a podobně, dokonce až tisíce kilometrů daleko od pobřeží. Tlakové separační technologie reverzní osmózy zde narážejí na technické limity a vyžadují složitou a náročnou předúpravu. Austrálie je ale zároveň vyspělou ekonomikou, která dbá na ekologii výrobních procesů, včetně úpravy vody.

”

V AUSTRÁLII JSME
ZAUJALI INOVATIVNÍMI
TECHNOLOGIEMI
S VYSOKOU PŘIDANOU
HODNOTOU.

Na tomto trhu jsme se setkali se seriózním zájmem, u něhož nejsou jediným rozhodovacím faktorem investiční náklady. O inovativní technologie s vysokou přidanou hodnotou jak ve smyslu ekonomickém, tak ekologickém je tam velký zájem. Naše partnery oslovila u zařízení E-sorp řada parametrů, především nižší spotřeba elektrické energie, dálková údržba a kontrola technologie přes vzdálený přístup z České republiky, nulová

inzerce

Elektrická sorpce

spotřeba chemických látek, minimální požadavky na obsluhu, robustnost a nezníčitelnost technologie i ve složitých podmínkách,” vysvětluje obchodní manažer společnosti BKG Martin Novák.

BKG se zákazníky nezdávka pracuje několik let, testuje složité procesy na pilotních jednotkách, které potom její pracovníci realizují v technologických celcích. Dokáží tak spolehlivě garantovat výstupní parametry. O precizním přístupu společnosti vypovídá řada zajímavých realizací.

„S využitím řízené separace molekul se nám například podařilo odstranit vysoké množství molekul síranu a současně udržet co nejvyšší možné množství molekul vápníku a hořčíku ve vodě určené pro onshore lososové sádky na břehu Atlantského oceánu. Úspěšná aplikace technologie eliminovala úmrtnost lososů na nulu. Přitom škody před instalací technologie činily okolo tří milionů eur na jednu havárii. Za pozornost stojí rovněž aplikace, které umožňují koncentraci dusičnanu amonného z odpadní vody při výrobě hnojiv, koncentraci ovocných šťáv při výrobě ovocných koncentrátů v Německu, řízené odstranění etanolu z piva a vína

BKG – úprava vody, a.s.

Společnost se sídlem v Hradci Králové založila v roce 1996 Ivana Baltzerová. Zaměřuje se na projekci, výrobu a kompletní dodávky zařízení na úpravu pitné, procesní a odpadní vody. Specializuje se na membránové technologie a mobilní kontejnerové aplikace. Působí na pěti kontinentech.

a následné domíchání koncentrátů na požadovanou úroveň na kompletně bezalkoholový produkt, případně nízkoalkoholické a nízkokalorické pivo a víno,” pokračuje Martin Novák.

Mezi významné segmenty portfolia BKG patří také kompletní recyklace průmyslových odpadních vod a jejich návrat do výroby pro koncern Škoda Auto či pro průmyslový podnik v Kalifornii. ■

TEXT: VĚRA VORTELOVÁ
FOTO: ARCHIV BKG

Vydělávejte víc.

Požádejte si o platební
terminál na 6 měsíců zdarma.

Více informací na www.ceskoplatikartou.cz

Termín
prodloužen
až do března
2023!

JAMES COOK

DUŠÍ MOŘEPLAVEC A OBJEVITEL AUSTRÁLIE

Kapitán James Cook je jedním z nejvýznamnějších mořeplavců a objevitelů všech dob. Během své působivé kariéry se proslavil jako vynikající kartograf a jeho objev Austrálie spolu s detailním zmapováním Pacifiku posunuly stav tehdejšího vědeckého poznání prudce kupředu. A to nejen z geografického, ale i třeba botanického či etnografického pohledu.

Kapitán James Cook. Dobová rytina

Ze zelinářství na loď

James Cook se narodil roku 1728 v Yorkshiru jako druhé z osmi dětí do rodiny čeledína. Později pracoval na statku, kde se jeho otec stal správcem.

Roku 1745 vstoupil do učení v zelinářství a galanterii Williama Sandersona. Ani ne po roce a půl bylo zcela jasné, že James je na práci prodávče naprosto nevhodný. Proto ho Sanderson představil

rodině Walkerových, majitelům lodní přepravní společnosti.

Cook pracoval tři roky jako plavčík na příbřežních uhelných lodích, později se stal lodníkem na obchodních lodích Walkerových v Baltském moři. Roku 1752 se dočkal povýšení do hodnosti poddůstojníka na lodi Friendship.

Po třech letech opustil obchodní loďstvo a přihlásil se do válečného námořnictva.

Psal se rok 1755 a po období relativního klidu se opět schylovalo k velké válce mezi evropskými státy.

Ve službách Koruny

Jeho prvním umístěním byla loď HMS (*His Majesty's Ship, loď Jeho Veličenstva, označení lodi britského válečného loďstva – pozn. aut.*) Eagle, na níž se z řadového námořníka propracoval do funkce vyššího poddůstojníka. Po dvou letech služby Cook složil navigátorské zkoušky a byl povýšen do hodnosti poddůstojníka zodpovědného za navigaci. Nedlouho nato byl převelen na loď Permbroke, která roku 1758 zamířila do Kanady, jednoho z ohnisek sedmileté války.

Ta tou dobou zuřila už druhým rokem a neprobíhala jen v Evropě, ale i v asijských a amerických koloniích. Cook se účastnil dobytí přístavu Louisbourg a obléhání Quebecu roku 1759. Právě zde se výrazně uplatnily jeho navigátorské a kartografické schopnosti. Již dříve mapoval ústí řeky sv. Vavřince. Nyní navigoval flotilu proti proudu a umožnil britskému vojsku se vylodit výše na řece a zaútočit na Quebec z nečekaného směru. V následné bitvě sice padl britský generál James Wolfe, ale Francouzi město opustili a přenechali ho Britům.

V šedesátých letech byl Cook pověřen mapováním pobřeží Newfoundlandu. Roku 1762 se vrátil do Anglie, kde se oženil s Elizabeth Battsovou. Pár měl šest dětí, jen tři z nich se však dožily dospělosti, a i ty zemřely bezdětně. Za nejdramatičtějších okolností zahynul roku 1780 midshipman (poddůstojník) Nathaniel

Cook při potopení lodi Thunderer ne- daleko Haiti. Elizabeth nakonec přežila manžela i všechny své děti. Ale teď zpět do roku 1762.

V následujícím roce admirálita svě- řila Cookovi jeho první samostatné velení na škuneru Grenville, kde měl za úkol pokračovat v mapování po- břehí Newfoundlandu. To se mu za čtyři roky povedlo natolik detailně, že se jeho mapy používaly zcela běžně ještě ve dvacátém století. Nedlouho nato za- čala nejslavnější kapitola jeho života.

Tam, kam se ještě nikdo nevydal...

V květnu 1768 byl James Cook povýšen na poručíka a pověřen velením HMS Endeavour s oficiálním úkolem provést v Pacifiku astronomická pozorování. Kromě toho ještě dostal utajovaný roz- kaz pátrat po dosud neobjeveném kon- tinentu Terra Australis.

O dva měsíce později loď vyplula na cestu, s botanikem Josephem Banksem na palubě. Obeplula mys Horn a v dubnu dorazila na Tahiti, místo nařazených astronomických po- zorování. Tam se k expedici přidal nový člen, místní kněz a také navigá- tor Tupaia. S jeho pomocí doplul Cook na Nový Zéland, a stal se tak asi prvním Evropanem, který se setkal s Maory.

Poté výprava zamířila směrem k předpo- kládané Austrálii. Devatenáctého dubna Britové dopluli k jihovýchodnímu po- břehí Austrálie, o sedm dní později zpo- zorovali na pevnině malou skupinku lidí, poprvé zahlédli Aborigince. Po dalších třech dnech plavby přistáli v Botanické zátocce, kde se poprvé setkali s lidmi kmene Gweagalů. Cook od nich získal štit a tři oštěpy, které se později staly součástí Cookovy sbírky v Britském mu- zeu. Banks mezitím dokumentoval pře- kvapivě rozmanitou australskou přírodu.

Po dalším mapování pobřeží expedice vyrazila domů, po cestě se však musela zastavit ve městě Batavia (dnes Jakarta), kde se na loď dostala malárie. Zemřelo mnoho námořníků, mezi nimi i Tahitan Tupaia. V červenci 1771 se Endeavour vrátil zpět do Británie.

Cookovy zásluhy nebyly veřejností zcela doceněny, pozornost na sebe totiž strhl Banks, který měl jakožto

urozený gentleman zkrátka přednost před „yorkshirským povýšencem“. Námořnictvo však Cooka ocenilo po- výšením do hodnosti komandéra a dalším úkolem. Kromě jeho nové lodi Resolution mu byla přidělena i Adventure pod velením Tobiase Furneauxe.

Kotvy zvedli společně roku 1772, pro- pluli kolem mysu Dobré naděje, obe- pluli Austrálii a dostali se až k antark- tickému polárnímu kruhu. Zde se však lodě rozdělily a Adventure plula zpět domů. Cook pokračoval v plavbě. Po ně- jaké době se musel vrátit na Tahiti, aby doplnil zásoby. I tentokrát najal místního navigátora jménem Omai. Následně se vydal na plavbu, na které pro Británii zabral například Jižní Georgii a Jižní Sandwichovy ostrovy, a roku 1775 se vrátil zpět do Británie. Po ná- vratu byl povýšen na kapitána.

Poslední plavba

Po roce se Cook vydal na svou třetí ex- pedici. Ta měla najít severozápadní cestu kolem Severní Ameriky. Tentokrát s ním plula loď Discovery s kapitánem Charlesem Clerkem. Poté, co dovezli Omaie zpět na Tahiti, se vydali na se- ver. V lednu 1778 přistáli jako první Evropané na Havajských ostrovech. Následovala plavba skrze Beringovu úžinu do Čukotského moře. Expedice však nebyla úspěšná. Špatné počasí po- škodilo lodě a Cook onemocněl. Zamířili tedy zpět na Havaj. Zde lodě opravili a vydali se zpět na sever. Resolution se však záhy zlomil stěžen a musela se opět vrátit.

Únos havajského krále

Bohužel záhy propukly spory, Cook to- tiž nařídil pokácet stromy na havajském pohřebišti. Pobouření domorodci odpo- věděli krádeží jednoho ze člunů. Cook se proto odvážil k rozhodnému kroku: unést havajského krále a vyměnit ho za ukradený člun.

Čtrnáctého února 1779 skupina ná- mořních pěšáků vedená Cookem krále opravdu zadržela a obklopena nepřá- telským davem ho vedla ke člunům. Když proti nim náhle vyrazil náčelník Kana'Ina, Cook ho udeřil plochou stra- nou čepele kordu, rozzuřený Havajan ho ranou kyje do hlavy srazil k zemi. Když

se Cook pokusil vstát, přiskočil náčel- ník Nuaa a bodl ho dýkou do hrudníku. Ne všem britským námořníkům se pak pod velením kapitána Clerka podařilo prostřílet se zpět ke člunům a odplout. A tělo slavného mořeplavce Cooka? Havajané ho později vydali, aby mohl být pohřben.

Kapitán Clerke se sice ještě jednou po- kusil proplout Beringovou úžinou, ale zemřel, ani ne půl roku po Cookovi, na tuberkulózu. Po jeho smrti se vý- prava vrátila do Anglie. ■

TEXT: VOJTĚCH HŘEBÍK
FOTO: SHUTTERSTOCK

VOJTĚCH HŘEBÍK JE STUDENT GYMNAZIA J. S. MACHARA
V BRANDÝSE NAD LABEM-STARÉ BOLESLAVI,
VÍTEZ CELOSTÁTNÍCH STUDENTSKÝCH SOUTĚŽÍ O HISTORII

Odkaz

Kapitán James Cook je bezpochyby jednou z významných osobností osmnáctého století. Nejen proto, že se propracoval od plavčíka ke kapi- tánským epoletám, vytvořil přesné mapy používané dlouho po své smrti a objevil do té doby neznámá místa jako Austrálii či Havajské ostrovy, ale také významně přispěl k poznání polynéské kultury. Jeho záznamy posloužily pro zkoumání této civilizace poté, co byla v následujících letech téměř zničena „návštěvami“ britského námořnictva a misionářů. Cookova sbírka polynéských a aborigin- ských artefaktů je dosud vystavena v Australském muzeu v Sydney.

Cook si vysloužil nesčetné pomníky, obdiv mnoha lidí – a nenávisť mnoha jiných. Je totiž vnímán jako symbol „imperiální kolonialistické politiky Britského impéria“. V této souvislosti byly zejména na Novém Zélandu nebo v Austrálii ničeny jeho pomníky s argumentem, že podporují „kolo- nialistický narativ“. Je však nutné dodat, že jde o akce spjaté s politikou a historické události v jejich pozadí s Jamesem Cookem nesouvisí.

Petr Šudoma:

LOGISTIKA SE STALA ČERNOU MŮROU BYZNYSU

NA NOVÉM ZÉLANDU CHYBÍ BÍLÁ TECHNKA, NÁBYTEK I AUTA

Devadesátá léta otevřela touze mladých Čechů po poznání i tak vzdálené světy, jako jsou Austrálie, Nový Zéland a Oceánie. Někteří z nich se rozhodli přesídlit do tohoto teritoria natrvalo. Po židovských emigrantech prchajících z Evropy před nacisty v období druhé světové války a pozdější vlně osmašedesátníků jsou první generací, která se usadila v zemích Pacifiku na základě vlastní svobodné volby. Už dvaadvacet let mezi ně patří Petr Šudoma, zakladatel poradenské firmy PSEngineering.

Ing. Petr Šudoma absolvoval Fakultu stavební ČVUT v Praze. Po jazykové stáži a odborné praxi v Austrálii krátce pracoval u pražské společnosti Zakládání staveb a následujících dvacet let u firmy Aliaxis (Marley NZ a Friatec AG Germany). Začátkem roku 2019 si založil vlastní společnost PSEngineering Ltd., zabývající se obchodem, servisem a přípravou odborníků v oblasti plastových systémů pro inženýrské sítě. Mezi její partnery se řadí přední společnosti ze zemí EU včetně firmy IBOS z Českých Budějovic

Řada vašich českých vrstevníků, kteří v devadesátých letech dokončili vysokoškolská studia, se s hlavami plnými nápadů a odvahy pustila do podnikání. Za třicet let se z některých z nich stali majitelé společností s nadnárodním přesahem. Také jste skočil do byznysu rovnýma nohama?

To vůbec ne. Založení společnosti na Novém Zélandu je sice administrativně velmi jednoduché a rychlé, daleko složitější je obstát v konkurenci a vyhovět náročné legislativě, jejíž nerespektování se přísně penalizuje. Hned po studiích jsem odcestoval do Austrálie na odbornou praxi a jazykovou stáž, abych si zlepšil školní angličtinu. Po návratu domů, s novozélandskou přítelkyní a později manželkou, jsem působil v nadnárodních společnostech zaměřených na výrobu a instalaci plastových systémů pro inženýrské sítě. Po pár letech v Česku jsme se rozhodli trvale usadit na Novém Zélandu. Se zkušenostmi v mezinárodně respektovaných firmách, jako jsou Friatec, Reinert-Ritz nebo Bänninger Kunststoff-Produkte, cennými osobními kontakty se zahraničními partnery a novozélandskou nostrifikací studia na Fakultě stavební

„Projekty na ostrovech nejsou sice finančně zajímavé, ale žijí na nich skromní a velmi přátelští lidé, proto tam rád působím,“ říká Petr Šudoma
 Ilustrační foto: městečko na Fidži

ČVUT jsem takřka okamžitě po příjezdu dostal pracovní nabídku v Marley NZ, jedné z největších zdejších společností v oboru plastových technologií pro vodohospodářství, plynárenství a odpadní hospodářství.

Přední odborník na podnikové strategie, marketing a tvorbu cen Hermann Simon v jednom z rozhovorů pro TRADE NEWS upozornil na to, že příliš mnoho firem v ČR vlastní zahraniční společnosti a nedostatečnou podporu dostávají takzvaní skrytí šampioni, malé a střední inovativní firmy s českými vlastníky. Jak je to s podporou firem s národními vlastníky na Novém Zélandu?

I tady, podobně jako jinde ve světě, je většina firem vlastněna nadnárodním kapitálem. V mém oboru převážně z Evropy. Subjektů s domácími vlastníky, kteří působí v průmyslu a službách, je tu jen pár.

Pořád platí, že Češi jsou schopní a pracovití. Chytnou se všude

Co vám kromě odvahy umožnilo jít do podnikatelského rizika a úspěšně se uchytnout na vysoce konkurenčním trhu?

Unikátnost, sofistikovanost a propojení na přední světové firmy v oboru plastových systémů pro inženýrské sítě.

Spolupracuji totiž se světovými špičkami v oboru s dlouhou byznysovou historií, jimž dominují německé společnosti. Mou výhodou je také osobní znalost podnikatelského prostředí v zemích EU i států Pacifiku a osobní vazby v mezinárodní odvětvové komunitě.

Podnikáte jako solitér, nebo jste součástí nějaké odvětvové komunity?

Jsem již dvacet let členem Sdružení pro vodní a odpadní hospodářství pro oblast Pacifiku (Pacific Water & Wastes Association), což je regionální nezisková organizace, jejíž členskou základnu tvoří

”
 VEDLE LUKRATIVNOSTI
 PROJEKTŮ MĚ ZAJÍMÁ
 JEJICH SMYSLUPLNOST.

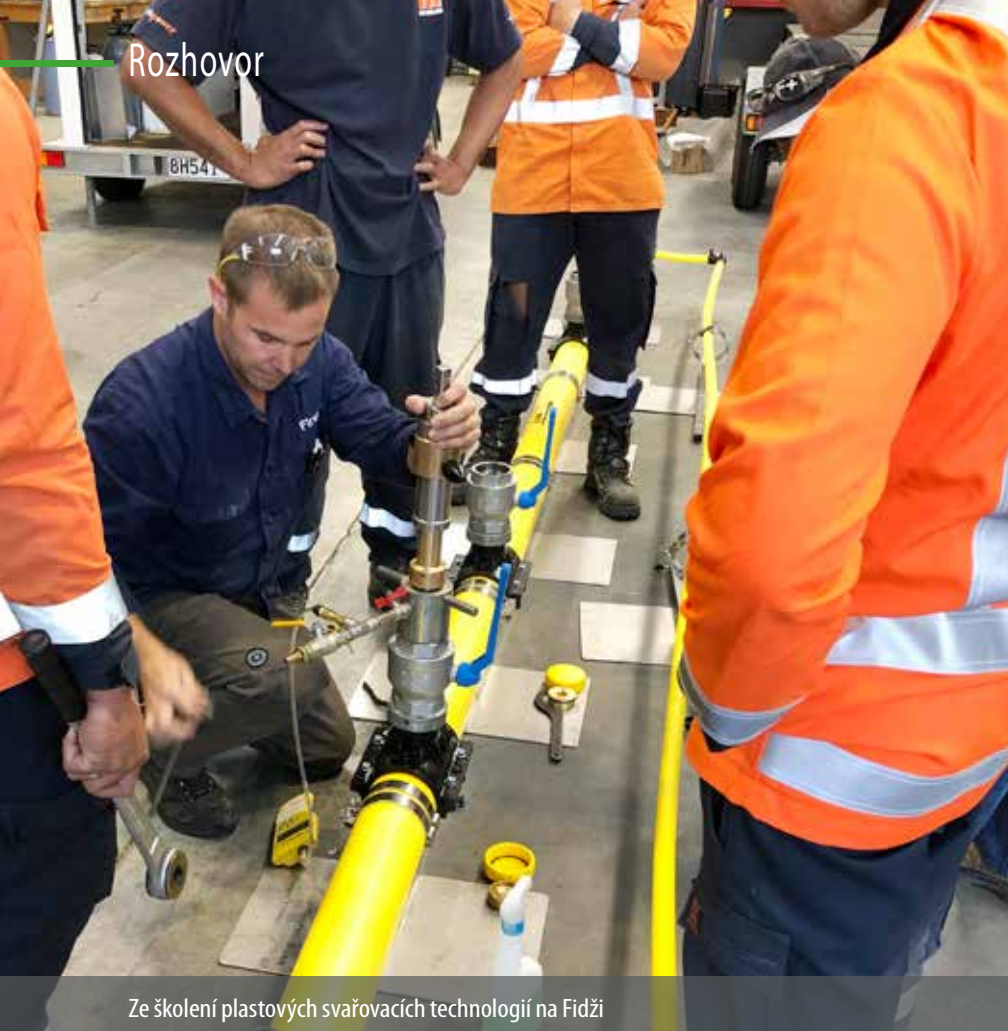
společnosti zaměřené na vodní a odpadní hospodářství na tichomořských ostrovech, místní i nadnárodní vodohospodářské úřady, privátní společnosti dodávající vybavení a služby a konzultační subjekty. Na každoroční konferenci se zabýváme jak strategickými plány sdružení, tak konkrétními projekty. Na některých z nich se podílí také moje poradenská společnost.

Letos jsem vás zastihla na jednom z tichomořských ostrovů. Nakolik je pro vaši společnost tato logisticky obtížněji uchopitelná oblast významná?

Není ani tak významná počtem, velikostí a lukrativností projektů jako jejich smysluplností. Tyto ostrovní státečky jsou odkázány na příjmy z turistického ruchu, zemědělství a rybolovu a většina z nich je silně zadlužena. Například Království Tonga zbankrotovalo a už ho „vlastní“ Čína. Ta využila poklesu investičních aktivit Austrálie a Nového Zélandu do slabých ostrovních ekonomik a v uplynulých dvaceti letech sem masivně pronikl čínský kapitál a čínské firmy. Jak jsem se mohl sám přesvědčit v oboru, v němž podnikám, kvalita práce, kterou tu odvádějí, nezdědka neodpovídá zavedeným lokálním standardům. Projekty na ostrovech nejsou sice finančně zajímavé, ale žijí na nich skromní a velmi přátelští lidé a rád toto teritorium navštěvuji.

Celková spotřeba energie ve světě dlouhodobě stoupá. Největší podíl na spotřebě mají Asie a Austrálie – celkem 43 procent. Podíl Evropy na celosvětové spotřebě energie je 15 procent, přičemž v samotné Evropské unii je to 12 procent. Jak se k této problematice staví novozélandská vláda?

Hlavním energetickým zdrojem Nového Zélandu jsou hydroelektrárny, které dodávají 75 procent energie. Je to světová rarita. Ale ani tento šťastný kus světa není ušetřen klimatických změn.

Ze školení plastových svařovacích technologií na Fidži

Loňské léto bylo velmi teplé, v zimě nesněžilo, ledovcové přehrady na Jižním ostrově se začínají vypařovat a s poklesem objemu vody se snižuje také výroba elektřiny. Zbýlých pětadvacet procent energetického výkonu připadá z 15 procent na zemní plyn, pět procent na uhlí a zbylých pět procent na větrné a solární elektrárny.

Takové problémy s dopravou jsem ještě nezažil

V říjnu 2019, kdy jsme spolu hovořili naposledy, jste mimo jiné zmínil náročnost přepravy zboží od dodavatelů k zákazníkům. Zákazníci ve vašem teritoriu byli tehdy ochotni zaplatit vysoké ceny za letecké dodávky a servis do 24 hodin. Jak zamíchal covid logistickými kartami?

Byly to zlaté časy, kdy lodní přeprava od mých evropských partnerů sem na jižní polokouli trvala 10 až 12 týdnů a letadlem se nám díky časovému posunu a okamžité reakci dodavatele dařilo řešit problém u klienta již druhý den. Od té doby se logistika stala jedním

z největších problémů světového obchodu a pocítujeme to všichni. Ceny za dopravu vzrostly třikrát až čtyřikrát, je nedostatek kontejnerů i pracovníků v přístavech.

Jeden příklad za všechny. Zhruba od poloviny loňského prosince jsem na Zélandu čekal na paletu komponentů z australského Brisbane až do poloviny března. K tomu se přidala, navíc při výrazném zdražení, ještě nouze o stavební materiály. V obchodní síti, donedávna skvěle zásobované zbožím z celého světa, se nedostává nábytku, bílé techniky, automobilů a podobně. V období lockdownu, kdy Novozélandané nemohli cestovat, se navzdory vyšší cenové hladině, než je v Evropě, zaměřili na nákup nemovitostí, automobilů, lodí, bílé techniky a dalšího finančně náročnějšího sortimentu, a tak v současné době je problém sehnat i běžný nábytek. Zdá se, že bude ještě nějakou dobu trvat, než se nabídka s poptávkou vyrovná.

Evropské státy včetně České republiky za koronavirové pandemie plošně a poměrně masivně podpo-

rovaly firmy i obyvatelstvo. Časem se ukázalo, že většina lidí v obavách z nejisté budoucnosti peníze spořila. Novozélandané nepocítují strach z nejisté budoucnosti?

Evropská a novozélandská mentalita se liší. Evropskou formovaly zkušenosti zejména ze dvou světových válek. Postkomunistické země prošly po roce osmdesát devět nelehkým obdobím transformace na tržní ekonomiku.

Novozélandská historie se odehrávala jinak. Novozélandské expediční síly sice bojovaly v první světové válce a 120 tisíc vojáků přispělo k obraně Británie za druhé světové války, ale to se naštěstí nedotklo jejich území. Tato skutečnost se u místních obyvatel promítá do jejich myšlení, životního stylu i vztahu ke světu. Nový Zéland je navíc nejen soběstačný v základních komoditách – v energiích a potravinách, ale ještě je vyváží. Jeho největším obchodním partnerem je Čína, s níž uzavřel jako první západní země dohodu o volném obchodu, ze které profituje.

V bohatších společnostech se pozornost obrací k ekologii. Jaké priority mají Novozélandané žijící po desetiletí v nadbytku?

O kvalitě životního prostředí se tady hovoří hodně, ale ve skutečnosti obyvatelé teritoria, blížícího se rozlohou Velké Británie, s řídkým osídlením (pět milionů obyvatel) uprostřed oceánu, jeho stav moc nepálí. Podle mého názoru je nejvíc baví utrácet a žít pohodlný život. Ne náhodou na Novém Zélandu připadá na tisíc obyvatel více automobilů než ve Spojených státech. ■

TEXT: VĚRA VORTELOVÁ

FOTO: ARCHIV P. ŠUDOMY A SHUTTERSTOCK

BUDUJEME
HRDÉ
ČESKO

OCENĚNÍ
ČESKÝCH
LÍDRŮ

PODNIKATELSKÁ
PLATFORMA HELAS
OD ROKU 1997

OCEŇUJEME RYZE ČESKÉ LÍDRY
ZAPOJTE SE MEZI DŮVĚRYHODNÉ FIRMY.
SPOLEČNÉ PODNIKATELSKÉ MIKROKLIMA OD ROKU 1997.
SPOLUPRÁCE.

BEZPLATNÁ
ONLINE
REGISTRACE

čestí lídři

český byznys

české know-how

SOUTĚŽNÍ KATEGORIE

ČESKÝ LÍDR (14 krajských vítězů)
CELOREPUBLIKOVÝ LÍDR
CENA ZA NEJVĚTŠÍ POTENCIÁL
CENA ODPOVĚDNÉHO PODNIKÁNÍ

www.oceneniceskychlidru.cz

ZAKLADATEL

PARTNEŘI

ODBORNÝ GARANT

MEDIÁLNÍ PARTNEŘI

Nový Zéland chce více diverzifikovat obchod

NEZŘÍKÁ SE TRADIČNÍCH VZTAHŮ A HLEDÁ NOVÁ PARTNERSTVÍ

Nový Zéland má jednu z nejvyšších životních úrovní na světě. Geografická odloučenost „země dlouhého bílého oblaku“, jak jí odedávna říkají Maori, ji stále častěji staví před otázku, jak vybalancovat své obchodní aktivity mezi Západem a východoasijskými zeměmi, především Čínou.

Hlavní město Nového Zélandu – Wellington

Na vzájemné obchodní bilanci mezi ČR a Novým Zélandem je patrná hodnotová harmonie i pozitivní přístup k volnému obchodu, založenému na pravidlech Světové obchodní organizace (WTO). Nový Zéland je podobně jako Česká republika silně orientovaný na export. Zahraniční obchod je pro tuto zemi klíčový a tvoří více než polovinu novozélandského ročního HDP (zhruba 54 %). Výsledek loňského růstu obrátu zahraničního obchodu byl uspokojivý a oproti roku 2020 vzrostl o 8% na hodnotu 2,54 bilionu korun. Z toho 1,2 bilionu korun připadlo na novozélandský export a 1,32 bilionu korun na dovoz. Nový Zéland tedy skončil loni v mírném deficitu zahraničního obchodu.

Covidová pandemie postihla hlavně vývoz služeb

Novozélandské exporty zboží oproti roku 2020 sice vzrostly o 6%, avšak tento nárůst byl kompenzován výrazným poklesem ve vývozu služeb, a to o čtvrtinu. Ten byl zapříčiněn zejména uzavřením hranic kvůli šíření covidu-19. Nejvíce postiženou oblastí se stalo školství a vzdělávání, které je do jisté míry závislé na přílivu zahraničních studentů, a ve velké míře i cestovní ruch, kde byly

ztráty částečně vykompenzovány zvýšením místního turismu.

Novozélandský export těžil zejména z rostoucích cen surovinových komodit. Za jeho růstem se loni skrývaly především vzrůstající ceny položek, jejichž největším odběratelem je Čína. Vývoz zboží do Číny byl o 21% vyšší a kromě nerostných surovin byl tažen rostoucími cenami zejména mléčných výrobků, masa a dřeva. Oba obchodní partneri navíc těží z dohody o volném obchodu, jejíž aktualizace vstoupila v platnost 7. dubna 2022. Pro Nový Zéland to bude znamenat další snížení celních tarifů pro významné exportní položky, jako je papír a výrobky ze dřeva, a celkově 98% všech vývozních položek bude do Číny díky aktualizaci dohody exportováno bezcelně.

Snaha posílit obchod s USA a EU

Zahraničně politický postoj Nového Zélandu k Číně se nicméně v posledních letech mění. Cílem novozélandské vlády je diverzifikovat obchod mimo Čínu a posílit dodavatelské řetězce, které byly negativně zasaženy jak obchodním napětím mezi Čínou a USA,

tak následně omezeními a přerušováním výroby v souvislosti s vypuknutím pandemie. Vláda se začíná více zaměřovat na indicko-pacifický region a hodlá též posílit své obchodní vazby na USA a Evropskou unii.

V rámci této strategie se dlouhodobě snaží o rozšíření sítě dohod o volném obchodu jak s okolními indicko-pacifickými státy, tak s Evropskou unií a Velkou Británií. Do roku 2030 země chce mít vyjednaný obchodní dohody pokrývající 90% vývozu zboží. Dosud má uzavřeno celkem 7 bilaterálních obchodních dohod se zeměmi asijsko-pacifického regionu a je členem velkých multilaterálních obchodních dohod CPTPP (Komplexní a progresivní dohoda pro transpacifické partnerství) a RCEP (Regionální ekonomické partnerství), které sdružují státy asijsko-pacifického regionu. V únoru 2022 uzavřel Nový Zéland také obchodní dohodu s Velkou Británií.

Zdroj komodit i perspektivní odbytiště

Evropská unie je třetím největším obchodním partnerem (s 11,5% podílem na celkové obchodní bilanci) a třetím

Během covidové pandemie byl Nový Zéland jedním z prvních států, které zavedly striktní omezení pro cestující do země. Tato strategie se vládě vyplatila a kvůli přísným podmínkám vstupu a faktické geografické izolaci Nového Zélandu se podařilo držet případy covidu-19 na nízkých počtech. Ekonomiku zasáhl kvůli pandemii prudký pokles v polovině roku 2020, avšak v jeho závěru se již novozélandský HDP dostal na předpandemickou úroveň. A s drobnými výkyvy ekonomika rostla i v loňském roce, i když restriktive významně zasáhly sektor mezinárodní dopravy a ceny vzrostly o 40 %.

Podle prognózy novozélandské centrální banky by měl v letošním roce vzrůst HDP o 2,3 %. Tento předpoklad bude zřejmě korigován v souvislosti s globálními ekonomickými dopady ruské vojenské intervence na Ukrajině. Navzdory obtížně predikovatelným faktorům zůstala nezaměstnanost v roce 2021 relativně nízká, na úrovni 3,2 %. Inflace se na konci roku 2021 zrychlila na úroveň 5,9 %. Zdražování se projevilo zejména u energií, dopravy a cen bydlení. Hlavní výzvou pro vládu v následujících letech bude řešení krize v souvislosti s rychle rostoucími cenami nemovitostí.

nejvýznamnějším investorem na Novém Zélandu. V roce 2018 s ním zahájila vyjednávání o dohodě o volném obchodu. Zatím poslední, dvanácté kolo proběhlo letos v březnu, přičemž cílem obou partnerů je dokončit jednání do konce tohoto roku. Pro české exportéry může mít dohoda řadu výhod, jako je snížení cel (zejména u zemědělských výrobků) a odstranění nepřiměřené administrativní zátěže při vývozu i dovozu zboží pomocí vzájemného uznávání a sladování norem a standardů. Dále přinese zjednodušení obchodu se službami, který je na Novém Zélandu na velmi vysoké úrovni. Významnou příležitostí pro české podniky může být také liberalizace přístupu na novozélandský trh s veřejnými zakázkami na centrální i subcentrální úrovni. Ministerstvo průmyslu a obchodu zůstává v průběhu vyjednávání v kontaktu s podnikateli a stakeholdery, konzultuje

Nový Zéland je významným světovým producentem a vývozcem vlny, jehněčího a hovězího masa, mléka a mléčných výrobků

s nimi jejich zájmy a pravidelně je informuje o vývoji vyjednávání.

Obchodní výměna České republiky a Nového Zélandu, jejíž hodnota dosáhla 3,4 miliardy korun, zůstala i v roce 2021 poměrně skromná. Nový Zéland je naším 59. největším exportním partnerem a hodnota našeho exportu zboží dosáhla v minulém roce 2,7 miliardy korun. Dovozy zboží z Nového Zélandu představovaly hodnotu 733 milionů korun, a tato země se tak stala v minulém roce naším 85. nejvýznamnějším dovozním partnerem. ČR má s Novým Zélandem přebytek zahraničního obchodu již od roku 2004. Vnímáme ho jako zdroj důležitých komodit (vlny) a zemědělských výrobků a jako perspektivní odbytiště pro české strojírenské výrobky a spotřební zboží. Nový Zéland je silnější ve vývozu služeb a za rok 2021 dovezl do ČR služby v hodnotě 290 milionů korun. Šlo především o služby v cestovním ruchu a dopravě. Česká republika vyvezla na Nový Zéland v roce 2021 služby v hodnotě 127 milionů korun. Jednalo se zejména o služby ze segmentu dopravy (související s dopravou zboží) a ze sektoru ICT.

Pro Česko je trh Nového Zélandu zajímavý zejména díky své vyspělosti. Více než polovinu našeho vývozu tvoří automobily. Ale dohoda o volném obchodu by měla nabídnout příležitosti i v jiných sektorech. Jde hlavně o dodávky strojů pro zemědělství a zpracovatelský průmysl, ale i dodávky malých dopravních letadel a systémů lehké kolejové dopravy, telekomunikační techniky, nákladních automobilů s úpravami pro

vojenské využití, cvičných leteckých přístrojů a letecké techniky. V oblasti služeb se to týká infrastruktury, železnic, zdravotnictví, managementu vodních zdrojů a letectví, ICT, stavebnictví, strojírenství a inženýrských služeb.

„Zelená řešení“ mají zelenou

Zajímavou příležitostí pro české exportéry a podniky mohou být také segmenty digitalizace a udržitelných řešení šetrných k životnímu prostředí, které se novozélandská vláda chystá do budoucna rozvíjet a v nichž připravuje příznivé prostředí pro investice. Vláda Nového Zélandu svou zemi vnímá jako světového lídra v oblasti zavádění „zelených řešení“ a ochrany klimatu, což se projevilo velkorysými závazky v oblasti ochrany životního prostředí, jako je podpis Pařížské dohody či příslib vlády učinit ekonomiku uhlíkově neutrální do roku 2050. Snižování emisí by se přitom mělo v první fázi soustředit na tyto klíčové oblasti: dopravu, nakládání s odpady, stavebnictví, zemědělství a lesnictví. Tyto záměry reflektoval již rozpočet pro rok 2021 a ve stejném trendu byl koncipován také na rok 2022. Budoucí dohoda o volném obchodu by v tomto ohledu mohla šance českých podniků ještě posílit. ■

TEXT: LAURA SRPOVÁ
FOTO: SHUTTERSTOCK

MGR. LAURA SRPOVÁ, ODBOR ZAHRANIČNĚ
EKONOMICKÝCH POLITIK II, SEKCE EVROPSKÉ UNIE
A ZAHRANIČNÍHO OBCHODU, MPO

EGAP LONI POMOHL ČESKÝM EXPORTÉRŮM VYVÁŽET DO REKORDNÍCH 54 ZEMÍ

Exportní pojišťovna EGAP v roce 2021 podpořila české exportéry a investory na dosud nejvyšším počtu zahraničních trhů. Pojistila či zaručila vývoz tuzemských firem do 54 zemí světa, a v tomto ohledu byl překonán rok 2020, kdy to bylo 47 trhů. Celkově pojišťovna loni uzavřela 251 pojistných smluv v objemu 34 miliard korun. Loňské hospodaření zakončila ziskem 442 milionů korun.

„Dlouhodobě usilujeme o to, aby čeští exportéři s naší pomocí získávali zakázky na nových trzích. Přináší jim to nejen nové obchodní příležitosti, ale diverzifikační zároven snižují ztráty v případě výpadku poptávky jinde. Rostoucí počet zemí, v nichž tuzemské vývozce podporujeme, je samozřejmě žádoucí i z hlediska diverzifikace angažovanosti pojišťovny, protože tím snižuje i svá rizika. A to je cíl, který také sledujeme,“ říká k rekordnímu výsledku pojišťovny předseda představenstva EGAP Jan Procházka.

Loni se tak nově na mapě pojišťovny objevil třeba Island, kam pojišťovna podpořila vývoz technologie pro vodní elektrárnu, anebo Paraguay, kam směřovala zakázka leteckého průmyslu. Mezi největší obchodní případy patřily dodávka letadel do Vietnamu v hodnotě několika miliard korun či export kolejových vozidel a techniky do Lotyšska nebo vývoz parních turbín s generátorem do Thajska. Dále EGAP v loňském roce

pojistil například vývoz potravinářských produktů do Egypta a Kazachstánu, zemědělské techniky do Španělska, spojovacích materiálů do Rumunska, leteckých komponent do Brazílie či pružin do Velké Británie.

”

ZA CELOU DOBU SVÉ
EXISTENCE UŽ EGAP
PODPOŘIL ČESKÝ VÝVOZ
DO 130 ZEMÍ SVĚTA.

Nad rámec poskytování tradičních produktů a poradenství EGAP až do prosince 2021 přijímal žádosti komerčních bank o záruky Covid Plus. Loni pojišťovna schválila záruky za úvěry v celkovém objemu 9,8 miliardy korun. Celkem tak záchranný program spuštěný v květnu 2020 na pomoc velkým exportérům pomohl firmám získat 22 miliard korun.

Hospodaření v loňském roce ukončil EGAP se ziskem 442 milionů korun. Především díky nízkému přírůstku nových pojistných událostí, nákladovým úsporám a úspěšnému vymáhání

pohledávek. Ty loni dosáhly 693 milionů korun, což je v meziročním srovnání více než poloviční nárůst.

V závěru roku 2021 přitom objem vývozu a investic českých exportérů podpořený EGAP realizovaný za celou dobu existence pojišťovny překonal jeden bilion korun. Částka zahrnuje všechny dosavadní obchodní případy pojišťovny od roku 1992, od velkých investičních celků až po zakázky menších firem začínající na částce 100 tisíc korun. ■

ZDROJ: EGAP
FOTO: SHUTTERSTOCK

Podpora menších a středních firem

V tomto segmentu loni EGAP pojistil 75 obchodních případů, například do Chile, Kolumbie, Izraele, Vietnamu nebo na Nový Zéland.

Angažovanost EGAP na zahraničních trzích

Rok	Počet zemí
2015	35
2016	39
2017	33
2018	37
2019	35
2020	47
2021	54

ČESKÝ PATENT ROZHÝBAL CIRKULÁRNÍ EKONOMIKU VE STAVEBNICTVÍ NYNÍ VSTUPUJE I NA NOVÝ ZÉLAND

Díky podnikavosti technologické společnosti ERC-TECH a našich krajanů trvale usazených na Novém Zélandu budou světově unikátní technologii stoprocentně recyklované betonové směsi využívat stavaři nejen v Evropě, Asii a Jižní Americe, ale také u protinožců.

Krátce poté, co tým pracovníků společnosti ERC-TECH dotáhl čtvrtstoletí rozvíjenou myšlenku svého kolegy a spoluzakladatele společnosti Františka Poláka na výrobu stoprocentně recyklovaného betonu do komerční fáze, vzbudil projekt pozornost dvou novozélandských podnikatelů českého původu – Michala Kadlece a Petra Šudomy. Ti mu pak otevřeli cestu na novozélandský trh. Prostřednictvím své inženýrsko-konzultační společnosti EURO Engineers Ltd. a za podpory Czech New Zealand Business Association v krátké době rozvinuli spolupráci mezi českým inovátorem a největší stavební firmou

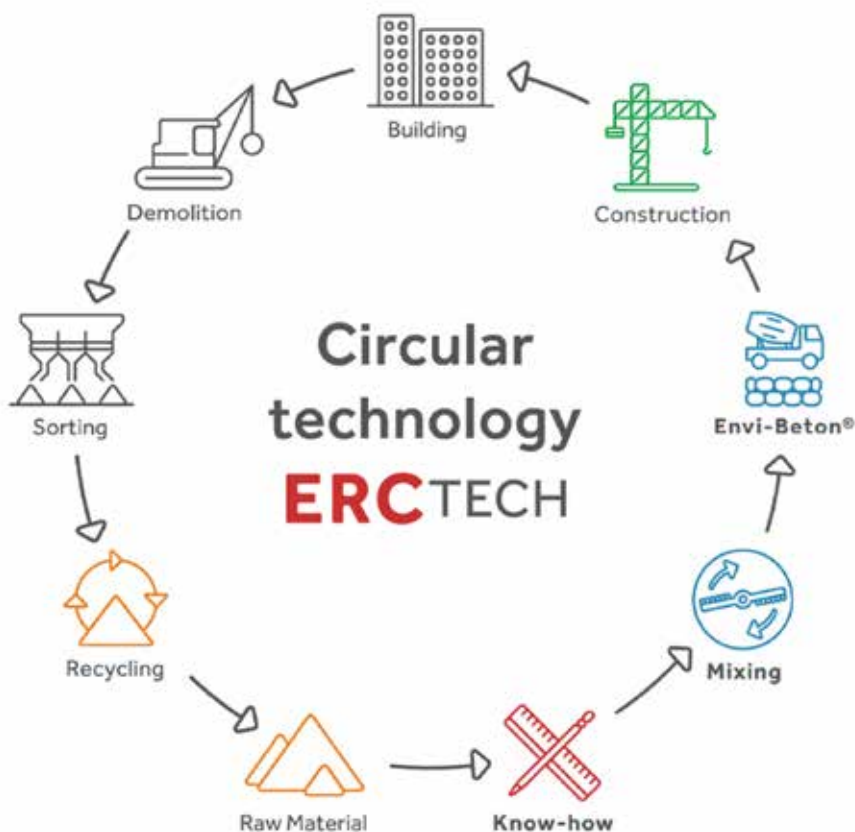
na Novém Zélandu a v Austrálii s nadnárodní působností. Ta více než sto let působí v oblasti stavebnictví a rovněž se zabývá výrobou materiálů, jako je cement nebo beton, a recyklací demoličních odpadů.

„Měli jsme štěstí. Natrefili jsme na spolehlivé, odborně i obchodně zdatné partnery s úzkými vazbami na silný novozélandský subjekt, kteří nám v teritoriu zajišťují obchodní a technický servis na vysoké úrovni. Naše kooperace zintenzivnila asi před rokem, tedy v době, kdy bylo stále velmi obtížné kvůli pandemickým restrikcím cestovat,“ oceňuje

profesní a charakterovou výbavu krajanů ředitel společnosti ERC-TECH Pavel Gorecký.

Jak zvrátit problém s odpady ve společenský přínos

Nosit pětadvacet let v hlavě nápad a neztrácet víru v jeho uskutečnění jako František Polák, stavař se čtyřicetiletou praxí v oboru, to chce značnou dávku trpělivosti, odolnosti vůči dílčím neúspěchům a vytrvalosti při vyvracení

kamenivo, ale maximálně z 50 procent. My dokážeme vyrobit beton se stoprocentním využitím jakékoliv suti a ještě s menší dávkou cementu oproti tradičně vyráběným betonům."

Komplexní technologické řešení, které se s přestávkami vyvíjelo zhruba dvě desítky let, přináší možnost výroby betonu, který disponuje obdobnými vlastnostmi jako beton z přírodního kameniva, přestože obsahuje o 15 až 30 % méně cementu. Je pravda, že

Betonový demoliční odpad

Vyvolá recyklovaný beton revoluci ve stavebnictví?

Prožíváme období celosvětového nedostatku a zdražování stavebních materiálů, problémů s likvidací odpadů a rostoucí zátěží životního prostředí. Konkrétně v Česku nebyl v posledních třiceti letech otevřen žádný nový kamenolom a stávající se rychle odtěžují. Při dodržení současného průměrného tempa spotřeby by k vyčerpání zásob mohlo dojít již kolem roku 2062. Přitom tuny suti ze zdemolovaných staveb se vyvážejí na skládky a hřzdí krajinu.

Odpad z českého stavebnictví tvoří 40 až 45 procent veškerých vyprodukovaných odpadů. Jejich opětovné využití při budování nových objektů nebo infrastrukturních staveb by však mohlo výrazně přispět ke zkvalitnění životního prostředí. A to nejen menším množstvím odpadu, ale také omezením těžby a snížením uhlíkové stopy v důsledku poklesu nákladní přepravy. Kromě aplikací, kde je přírodní kamenivo nenahraditelné, jako jsou vysokopevnostní betony, mosty nebo výškové konstrukce budov, však lze využívat beton s recyklovaným kamenivem všude v běžné výstavbě. Recept, jak vybudovat racionální a přirozený svět, v němž bychom chtěli žít, se nabízí sám.

nedůvěry skeptiků. Některé subjekty v oboru stavebnictví se totiž vůči recyklovaným materiálům stále staví kriticky a vnímají je jako zboží ze second handu.

„Námi vyvinutý a patentovaný postup na výrobu betonu ze stavebních odpadů ověřila v průmyslovém rozsahu na svých betonárnkách firma Skanska Transbeton, která s námi spolupracuje již delší dobu. Inovativní produkt využívá například na podklady a nosné železobetonové stěny při budování bytového komplexu Čertův vršek v pražské

Libni. Naše technologie umožňuje vytvořit hned v místě demolice za pomoci mobilní betonárky ze suti plnohodnotný recyklovaný beton, z něhož se dá znovu stavět. Když budova do služby, lze celý produktový cyklus opakovat. Využívání recyklovaného betonu se navíc může příznivě projevit i na celkově vynaložených finančních nákladech stavařů, které se jim sníží o 15 až 30 procent," argumentuje ve prospěch cirkulace ve stavebnictví Pavel Gorecký a dodává: „Ve světě existují betony, do kterých se přidává recyklované

Rezidenční dům

Prefabrikované prvky

”

DOKÁŽEME
VYROBIT BETON SE
STOPROCENTNÍM VYUŽITÍM
JAKÉKOLIV SUTI.

některé mechanicko-fyzikální parametry recyklovaných betonů jsou jen velmi málo odlišné od těch klasicky vyráběných, a proto je nelze využít u všech typů staveb. Ambicí tvůrců však není konvenční beton nahradit úplně. Podle jejich předpokladů by se to týkalo maximálně 20 % produkce, tedy její významné části.

Návrat ke koloběhu zdrojů

Skupina Skanska beton vyrábí jak pro realizaci vlastních projektů, tak pro externí odběratele a stavební firmy. ERC-TECH jako technologická společnost a vlastník řešení realizuje prodej licencí zákazníkům v Evropě a některých zemích světa. „V současnosti máme rozjednané obchody s desítkami klientů na čtyřech kontinentech, od Evropy přes Asii, Pacifik až po Jižní Ameriku. Jejich dotazení však závisí na osobních kontaktech a účasti našich pracovníků při implementaci technologií na trzích. Jenomže

naši fyzickou přítomnost dlouho komplikovaly restriktce související s covidovou pandemií,“ připomíná Pavel Gorecký překážky, které v uplynulých dvou letech ochromily globální obchod.

S koronavirem ovšem přišly nejen komplikace, ale také nové podnikatelské příležitosti. „Těživá ekonomická situace nutí firmy, aby se poohlédly po levnějších a šetnějších alternativách a technologie recyklovaného betonu jim může pomoci v tom, jak se stát atraktivnějšími a vyhledávanějšími. Rychle rostoucí zájem o naše řešení v různých zemích světa ukazuje, že řada podnikatelů se nebojí jít do inovací a změn. V loňském roce, kdy společnost zahájila expanzi na zahraniční trhy, utřžila jen na zkušebních projektech, mimo jiné také v Polsku a Kataru, téměř dvanáct milionů korun. S podobnou částkou počítáme i u připravovaných projektů v Chile, na Novém Zélandu, v Argentině nebo Belgii. Vstupní investice akcionářů ve výši několika desítek milionů korun, určená na patentovou ochranu, další vývoj a nákladné testování, by se měly v souladu s obchodní strategií koncipovanou nejen pro český, ale i zahraniční trhy během příštích dvou let alespoň ještě zdvojnásobit. S příjmem a výrazným zhodnocením vložených investic počítá společnost v průběhu příštích tří let,“ uzavírá ředitel. ■

TEXT: VĚRA VORTELOVÁ

FOTO: ARCHIV SPOLEČNOSTI ERC-TECH

ERC-TECH a.s.

Společnost založili v roce 2018 František Polák a Lucie Slavičková. Vyvinuli a se svým devítičlenným týmem uvedli do komerční praxe unikátní cirkulární technologii (stoprocentně recyklovaný beton), která pomáhá v oblasti stavebnictví šetřit přírodní zdroje, je ohleduplná k životnímu prostředí a zvyšuje ekonomický benefit firem, jež ji využívají. Firma spolupracuje s Fakultou strojní VUT Brno a Technickým zkušebním ústavem stavebním Praha. Mezi její zákazníky patří velké nadnárodní skupiny zabývající se výrobou stavebních hmot. Kromě České republiky se pomalu etabluje v Belgii, Nizozemsku, Polsku, Kataru, zahajuje aktivity v Jordánsku, Chile, Spojených státech, na Slovensku a Novém Zélandu.

Demolice – rozborka

JAK ZVÝŠIT ENERGETICKOU SOBĚSTAČNOST FIREM

Naše firma, asi jako všechny ostatní, v posledních měsících čelí enormnímu zvyšování cen energií. Zejména cena elektřiny je pro nás stěžejní. Zaznamenal jsem, že KB poskytuje svým firemním klientům nabídku komerční instalace fotovoltaické elektrárny. Pro jaké firmy je tato nabídka vhodná a co konkrétně představuje?

Ing. Štěpán Rybář, finanční ředitel, ECO Finance Group s.r.o.

ODPOVÍDÁ PAVEL BERAN,
VEDOUcí ENERGETICKÝCH PROJEKTŮ, KB

Fotovoltaika za korunu

Komerční banka a Société Générale Equipment Finance (SGEF) ve spolupráci s ČEZ ESCO vychází vstříc rostoucímu zájmu firem o komerční instalace fotovoltaických elektráren (FVE) v rámci jejich podnikových provozů. Pro firmy je hlavním benefitem úspora nákladů na energie, snížení uhlíkové stopy a ochrana životního prostředí. Pořízení FVE do vlastnictví firmy, ať už formou samotného úvěru s dotací, či v kombinaci s vlastními prostředky, je poměrně zdoluhavé a administrativně náročné, navíc zatěžuje bilanci společnosti. Právě na absenci vstupních investic reaguje KB a SGEF, která nyní ve spolupráci s ČEZ ESCO spustila nový

produkt „Fotovoltaika za korunu“. Díky němu si mohou firmy pořídit střešní panely bez nutnosti investovat vlastní prostředky a zároveň jim odpadne starost o provoz elektrárny, a to včetně souvisejících administrativních či technických záležitostí. Tímto způsobem mají společnosti také fixovanou cenu elektřiny a jsou chráněny před trendem rostoucích cen energie.

Firmy následně splácejí investici v cenách odebrané elektřiny z jejich FVE, která se po patnácti letech za jednu korunu stává jejich majetkem. Nemusí se přitom jednat pouze o firmy, stejnou nabídku mohou využít i municipality. Splátky investičních nákladů v cenách elektřiny odebrané z jejich FVE jsou minimálně stejné či nižší než při klasickém odběru, a to díky absenci distribučních poplatků. Z našeho pohledu by se o toto řešení měly zajímat zejména:

- společnosti, které mají ve svých závazcích omezování uhlíkové stopy;
- firmy, které řeší úspory nákladů, a např. FVE v kombinaci s bateriovým úložištěm jim může pomoci vykrývat energetické špičky;
- firmy disponující velkými halami s enormní potřebou chlazení, např. v potravinářském průmyslu. Zde je zejména v létě symbióza mezi potřebou chlazení a výrobou potřebné energie ze slunce téměř dokonalá.

Posouzení vhodnosti nainstalování FVE v rámci firemního provozu je dáno řadou aspektů. Asi nejzásadnější je objem odebrané energie, který by měl být minimálně 200 MWh/ročně, dále profil spotřeby energie, velikost a orientace střechy atd. Pro společnosti, které tento

způsob pořízení fotovoltaiky zvažují, připraví kolegové z ČEZ ESCO obratem zdarma nezávaznou indikativní nabídku.

Podporujeme vaše investiční záměry

Jsme rádi, že můžeme se svými firemními klienty diskutovat a ovlivňovat podobu jejich nových investičních záměrů, a díky tomu podporovat ty bez negativních dopadů na životní prostředí. Skutečnost, že je mezi našimi klienty téměř 50 % korporátních firem v ČR, je o to více zavazující. Navíc trendu instalace FVE nahrávají nemalé finanční prostředky z řady evropských i národních podpůrných programů. ■

ZDROJ: KB

FOTO: ARCHIV KB A SHUTTERSTOCK

Otevírají se nové příležitosti

Podle odhadů bude v ČR do roku 2027 na podporu a oživení alokováno z evropských i národních zdrojů zhruba 248 miliard korun. Jen na rozvoj nízkouhlíkové energetiky je v rámci Modernizačního fondu připraveno cca 117 miliard korun. Tyto zdroje tak mohou investiční náklady zásadním způsobem snížit a celý projekt ještě více zatraktivnit. Pro firmy se tak otevírá řada příležitostí nejen k transformaci jejich byznysu, ale i k energetické soběstačnosti, která ve světle nárůstu cen energií bude v podstatě nezbytná.

NOVOZÉLANĎANÉ SI PŘEJÍ BÝT NOVOZÉLANĎANY NIKDY JE NESROVNÁVEJTE S AUSTRALANY

Novozélanďané jsou velmi hrdí, ale také skromní, vynalézaví a říká se, že dokážou „z ničeho vykouzlit hodně“. Oni sami svoji povahu označují jako „kivi attitude“. Pták kivi, který žije pouze na Novém Zélandu a je ohroženým druhem, se totiž stal jejich národním maskotem.

Novozélandská kultura je velmi mladá, jako taková se vyvíjí teprve od 19. století. Má britské kořeny, protože nejvíce přistěhovalců pochází z Velké Británie a dodnes je zde britský vliv velmi patrný. Novozélandská kultura se dnes asi dá nejlépe přirovnat ke kultuře australské. Přesto existují určité zvláštnosti a specifika, která pramení zejména z určité izolovanosti tohoto státu. Novozélanďané byli po mnoho let odkázáni jen sami na sebe a na omezené zdroje, které měli k dispozici.

Individualismus, pokrokovost a rovnoprávnost

Původními obyvateli ostrovů jsou Maorové (asi 10% obyvatel). Nejvíce žijí na Severním ostrově, ale setkat se s nimi můžete prakticky kdekoliv. Maorové i Novozélanďané evropského původu vytvořili harmonickou, rasově tolerantní společnost. Úředním jazykem je angličtina a od roku 1987 i původní jazyk Maorů. Obchodní jednání s cizinci jsou vždy vedena v angličtině. V posledních letech roste počet přistěhovalců z Asie, kteří se usazují především na severu země, zejména pak v Aucklandu.

Životní úroveň Novozélanďanů je vysoká, gramotnost je téměř stoprocentní. Stát poskytuje rozsáhlou sociální péči a novozélandský zdravotní systém patří k nejpropracovanějším na světě. Novozélandská kultura prosazuje individualismus a pokrokovost. Společnost podporuje rovnoprávnost.

Lidé jsou přátelští a otevření v komunikaci s místními i s cizinci. Očekávají však, že bude respektováno jejich soukromí. Náboženská otázka zde hraje bezvýznamnou roli.

Mluvte jasně a nikdy nezvyšujte hlas

Při představování se všem přítomným předává vizitka. Samotnému jednání bude předcházet společenská konverzace. Novozélanďané se budou snažit vytvořit uvolněnější, přátelskou atmosféru. Jsou rezervovaní, ale přitom při setkání milí a zdvořilí.

Novozélanďané milují sport a tráví rádi čas venku. Bungee jumping, white water rafting, jet boating nebo zorbing vznikly na Novém Zélandu. Sport může být tedy i jedním z vítaných témat vaší společenské konverzace s obchodním partnerem.

V průběhu jednání budou od vás očekávat přímost. Mluví jednoduše a bez obalu, totéž očekávají od svých partnerů. Agresivní vyjednávací taktiky se v této kultuře nepoužívají. Také nikdy nekřičí, ani nezvyšují hlas. Jsou však velmi trpěliví, vytrvalí a tvrdí vyjednávači – v tom je jejich síla. Své zájmy neustále cílevědomě dokola opakují a prosazují. Jednání mohou trvat i delší dobu. Mohou být velmi neústupní.

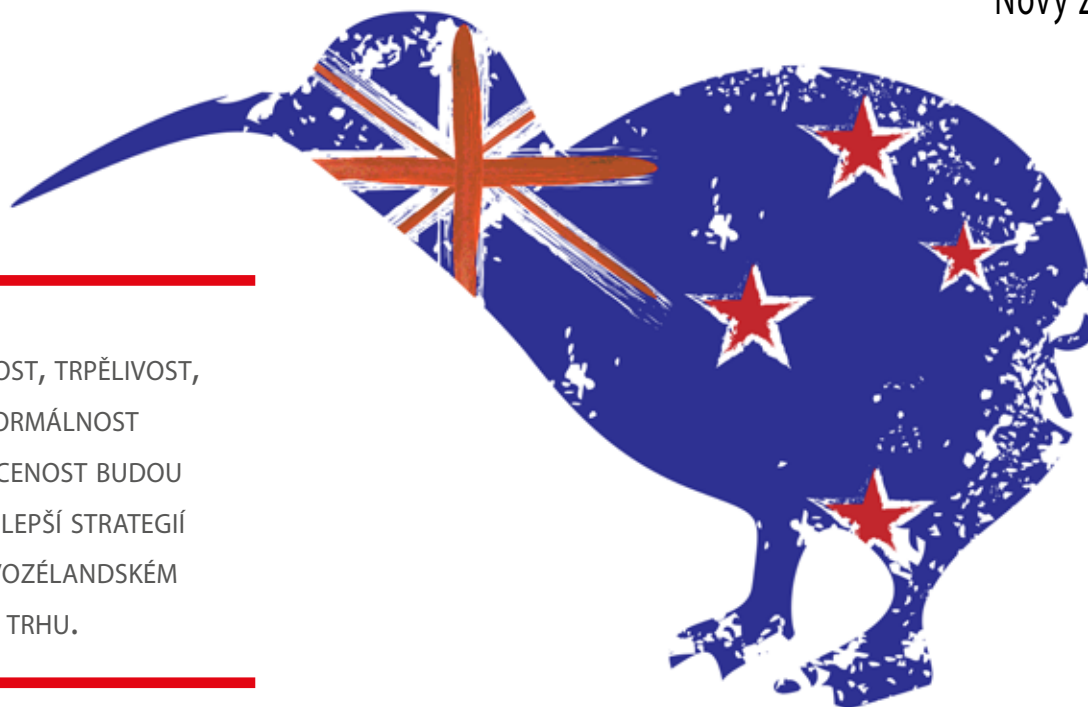
Po dojednání však platí nejen písemná dohoda, ale i vše, co se dohodlo ústně.

Prezentace firmy i výrobků by měla být věcná, s důrazem na pozitivní i negativní stránku věci. Příliš nadšená a naléhavá prezentace, plná přehánění, může vést k posměchu a nedůvěře. Odbočování od tématu také není žádoucí. Obecně, přílišné vychvalování bude vnímáno spíše s nedůvěrou. Stejně tak novozélandští obchodníci nemají rádi nátlak a budou se snažit vyhnout stresu spojenému s přílišným očekáváním.

Zavedená pravidla budou mít přednost před pocity. Empirické výzkumy a fakta jsou považovány za dostatečné důkazy. Novozélandská firemní kultura je založená na skupinovém rozhodování a je možné, že samotné rozhodování bude konzultováno s podřízenými a všemi členy vyjednávacího týmu. Proto se stává, že rozhodovací proces je pomalý, zdoluhavý a na definitivní odpověď je nutno si delší dobu počkat. Nesouhlas dá novozélandská strana jasně najevo. Novozélanďané jsou dobrými, zkušenými vyjednávači, kteří při jednáních

”

ŘÍKÁ SE, ŽE
I SKOT JE PROTI
NOVOZÉLANĎANOVÍ
MARNOTRATNÍK.

”

SKROMNOST, TRPĚLIVOST,
NEFORMÁLNOST
A NENUCENOST BUDOU
VAŠÍ NEJLEPŠÍ STRATEGIÍ
NA NOVOZÉLANDSKÉM
TRHU.

vypadají až tvrdohlavě. Při vyjednávání obvykle upřednostňují zisk před tržním podílem. Obecně platí, že jsou velmi šetřiví a budou se snažit srazit vyjednanou cenu a náklady co nejnižší. Říká se, že i Skot je proti nim marnotratník. Obchoduje se většinou v amerických dolarech, všechny nabídky a ceny by proto měly být v USD. Nabízená cena musí být reálná. Budte velmi opatrní při stanovování dodacích lhůt. Problém není s cenou dopravy, ale se vzdáleností a s tím spojenými komplikacemi. Tím spíš v dnešní době.

Oblečte se spíš konzervativně a přijďte včas

Manažeři na středních i vyšších úrovních jsou většinou vstřícní, příjemní a ochotní se setkat k projednání obchodních záležitostí. Doporučuje se však kontaktovat je asi měsíc před plánovanou schůzkou. Nezapomeňte přitom na časový posun a na to, že Nový Zéland se nachází na protější polokouli. Velké prázdniny jsou od prosince do února. Proto je vhodné jednání naplánovat v období od března do listopadu.

Jak už bylo řečeno, dochvilnost je součástí novozélandské kultury. I všechny společenské akce začínají přesně na čas. Zdrženlivé, formální vystupování se očekává za každé situace, především při prvním setkání. Pokud náš hostitel přejde do uvolněnější atmosféry, je vhodné ho následovat.

Na obchodní jednání je vhodné zvolit spíše konzervativnější oděv. Muži oblek tmavší barvy, bílou košili a kravatu s nepříliš výrazným vzorem. Ženy nosí kostým, šaty, sukni a blůzu doplněnou vhodným sakem či kabátkem. Vzhledem k tomu, že po celý rok převažuje deštivé počasí, jsou důležitou součástí šatníku deštník a plášť do deště. Klima je mírné, ne tropické. Počasí (teplota) se velmi rychle mění, a je proto vhodné mít u sebe vždy lehký kabát.

Po celou dobu udržujeme přímý oční kontakt, jinak můžeme být považováni za nedůvěryhodného partnera. Při rozhovoru udržujeme odstup minimálně o délce paže. Co se týče titulování a oslovování funkcemi, je vhodné přizpůsobit se partnerům. Na Novém Zélandu totiž profesní funkce a akademické tituly nemusí vyjadřovat respekt. Při oslovování použijte oslovení pan „Mr., Mrs. či Miss“ (pan, paní, slečna) a celé jméno. Novozélandané mají tendenci rychle přecházet na oslovování křestním jménem, počkejte však, až to učiní váš partner.

Kontroverzním tématům, jako je politika, problematika imigrace, postavení původních obyvatel Maorů atd., se také raději vyhněte. Novozélandané sami často kritizují situaci ve své zemi, ale nepřijmou žádnou kritiku od cizinců.

V rámci obchodního jednání se dárky v zásadě nedávají. Pouze při pozvání do domu je vhodné přinést dárek pro hostitele i hostitelku. Pozvání domů

je možné již po krátké známosti. Novozélandská pohostinnost je velmi neformální a při takové příležitosti nezačínáte hovořit o obchodu, pokud tak neučiní sám hostitel.

Nikdy neovíte svého partnera do restaurace „BYO“

Možné je i pozvání do restaurace. Pracovní snídaně a obědy jsou preferovány před večerními akcemi a probíhají vždy bez pití alkoholických nápojů. I když vás partner pozve na oběd či na večeři, nepředpokládá, že automaticky zaplatí účet. Naopak, platit bude pouze ve výjimečných případech, a to pak dá nenápadně najevo až v průběhu akce. Ve většině případů však platí každý sám za sebe.

Na Novém Zélandu existují restaurace, které nevlastní licenci na prodej alkoholu. Bývají označeny zkratkou „BYO“ (Bring Your Own), což znamená něco jako „přineste si své vlastní“, a předpokládá se, že pití, tj. alkohol, si každý host přinese. Chcete-li pozvat partnera na večeři či na oběd, nechte výběr podniku na něm. Pozvání do restaurace tohoto typu, tj. bez alkoholu, může být vnímáno spíše negativně. ■

TEXT: SOŇA GULLOVÁ
FOTO: SHUTTERSTOCK

Indonésie

Quo vadis, tygře?

Indonésie je nejen zemí mešit, koření a přírodních katastrof, ale také neuvěřitelné rozmanitosti a nekonečných paradoxů, která má dlouhou a bohatou historii, ale zejména velké ambice pro svůj budoucí rozvoj.

Ambiciózní budoucnost

Spolu s Filipínami, Malajsií a Thajskem patří Indonésie do druhé generace asijských tygrů. Jejich ekonomický růst začal v 70. letech 20. století a byl obdobný jako u první generace tygrů – Hongkongu, Jižní Koreje, Singapuru a Tchaj-wanu, avšak pomalejší. Navíc byl zpomalen asijskou finanční krizí a covidovou pandemií, i když v případě pandemie krize v důsledku nárůstu exportů klíčových komodit předčil hospodářský růst v roce 2021 očekávání ekonomů a v roce 2022 si indonéská ekonomika má dokonce polepšit o více než 5%.

Indonésie jako globální hráč

Země je bezpochyby vnímána jako regionální velmoc jihovýchodní Asie a důležité je pro nás to, že jí není cizí prosazovat iniciativy k posílení politické a bezpečnostní stability v regionu, aniž by se vymezovala nebo byla arbitrem mezi jinými mocnostmi, jako jsou například USA a Čína. V poslední době se profiluje jako zastávce demokratických

principů a hodnot a jako progresivní lídr uskupení ASEAN.

Mimo to je Indonésie velmi úspěšná v boji proti pandemii covidu-19 a díky schopnosti udržet ji pod kontrolou bez úplného zastavení ekonomiky se zařadila mezi pět zemí světa, které byly v boji s ní nejúspěšnější.

Předsednictví G20: Zelená a modrá ekonomika

Indonésie se ujala letošního předsednictví G20 s mottem Recover Together, Recover Stronger a tematicky se soustřeďuje na zelenou a modrou ekonomiku. Prostřednictvím tohoto motto zve celý svět, aby spolupracoval, společně se zotavoval a udržitelně sílil.

Indonéský prezident Joko Widodo, jehož popularita v zemi činí přes 70%, zdůraznil, že Indonésie se stala první rozvojovou zemí v této předsednické roli, je také jediným reprezentantem zemí ASEAN v G20 a považuje se za přirozeného hlavního zastávce rozvoje světa v rámci této platformy.

Výzvy nejen na poli digitalizace

Raketový nástup digitalizace během pandemie covidu-19 potvrzuje fakt, že Indonésie je zemí s nejvyšší aktivitou na sociálních sítích na světě, kde například WhatsApp je nejoblíbenější chatovací aplikace a používá ji 83 % z celkových aktivních uživatelů sociálních sítí.

Pozoruhodné dále je, že 76 % ze 150 milionů uživatelů internetu v Indonésii nakupuje ze svých chytrých telefonů, což je nejvyšší míra mobilního elektronického obchodování ze všech zemí na světě.

ICT a digitalizace a udržitelný rozvoj z hlediska smart řešení či zdravotnictví mohou odemknout dveře k dalšímu růstu Indonésie po krizi a být příležitostí pro intenzivní bilaterální ekonomickou spolupráci se stejně smýšlejícími zeměmi.

Indonéská nej

V Indonésii žije čtvrtá největší populace na světě, země je se sedmnácti tisíci ostrovy největším souostrovím a současně i muslimským státem na světě.

Jde o zdaleka největší národ v jihovýchodní Asii a zároveň mladou zemi s věkovým mediánem 29 let a s šedesáti procenty populace mladší 40 let.

Hlavními pilíři jejího předsednictví G20 jsou globální zdraví, udržitelná energetická transformace a taktéž transformace digitální.

Prostřednictvím těchto pilířů bude Indonésie i nadále zaujímat vedoucí postavení v zajišťování rovného přístupu k vakcínám proti covidu-19 a podporovat udržitelný a inkluzivní ekonomický rozvoj.

Přitom plánuje pokračovat ve zlepšování světové kolektivní kapacity při zajišťování sdílené prosperity mezi

národy prostřednictvím různých reforem v oblasti globálního zdanění, silnější spolupráce v boji proti korupci, prohlubování financování infrastruktury a prosazování demokratičtější mezinárodní spolupráce.

Kde jsou příležitosti pro české firmy

Indonésie je pro Českou republiku jednou z klíčových partnerských zemí v regionu jihovýchodní Asie. Vzhledem k tomu, že máme bohatou minulost ekonomické

spolupráce z dob Československa, sdílíme společné hodnoty demokracie, tolerance a lidských práv i porozumění významu mnohostranné spolupráce, existuje zde velký zájem o prohloubení našeho partnerství v řadě prioritních odvětví.

Nabízí se spolupráce v těchto oblastech:

- obranný průmysl a odkládaný a u nás dlouho očekávaný veletrh Indo Defence v listopadu tohoto roku,
- další angažovanost českých zdravotnických firem,
- obrovský rozmach start-upů s možností investic do nich,
- transfery technologií a know-how pro rozvoj infrastruktury,
- elektromobilita,
- kybernetická bezpečnost,
- účast českých firem při budování nového hlavního města Nusantara – „Města pro všechny“ či „Prvního udržitelného města planety“.

Tygr nebude spát věčně

Indonésie má pro svůj zatím nedostatečně využitý potenciál přezdívkou Spící asijský tygr. Ale nebude spát věčně, očekává se, že v růstu ekonomiky předstihne už v roce 2025 Německo a v roce 2050 se podle prognóz stane po Indii, Číně a USA čtvrtou největší ekonomikou světa.

Moderní tvář hlavního města Jakarty

Dobří přátelé si pomáhají v nouzi

Navzdory nelehké pandemické situaci se v minulém roce podařilo uskutečnit dvě bilaterální návštěvy na vysoké úrovni spolu s podnikatelskými misemi.

V červnu Indonésii navštívil ministr životního prostředí Richard Brabec a v prosinci náměstek ministra zahraničí Martin Tlapa, který se jako jediný vysoký zahraniční představitel fyzicky zúčastnil Bali Democracy Forum a přednesl zde svůj projev.

Obě návštěvy měly velice pozitivní ohlas a indonéská strana nejvíce ocenila jejich načasování – proběhly totiž v době nouze, kterou byla doba pandemie. Česká republika se podle indonéské strany zachovala jako dobrý přítel.

Souběh našich dvou předsednictví v letošním roce je dalším důvodem

a příležitostí pro zintenzivnění spolupráce a implementaci bilaterálních a multilaterálních projektů ať už na úrovni B2B nebo G2G.

Ta mimo jiné nabírá obrysy v rámci chystaných akcí CZ PRES EU, kdy by se měla v Indonésii v září uskutečnit Mezinárodní konference k ochraně životního prostředí.

Co závěrem?

Nedávno mi jeden indonéský kolega řekl: „Prosím, neberte nás jako Indonésii před třiceti lety. Naše země udělala za ta léta obrovský pokrok a je již někde jinde.“

A má pravdu. Mohu tak usuzovat i za krátkou dobu svého působení zde. Neměla by být vnímána jen podle kauzy palmového oleje nebo vypalování lesů, ale zejména podle úrovně své demokracie, ekonomického růstu a s ním

spojených příležitostí, výše vnitropolitické stability a hlavně svého působení v regionu i mimo něj. A to Indonésie jasně ukázala apelem na dodržování Charty OSN, plněním závazků na COP 26, svými aktivitami v rámci PRES G20 a vůbec svým rostoucím významem nejen v zemích ASEAN a Indo-Pacifiku, ale i na celém světě.

Vše nasvědčuje tomu, že spící asijský tygr se již probudil... ■

TEXT: JAROSLAV DOLEČEK

FOTO: SHUTTERSTOCK

JAROSLAV DOLEČEK JE VELVYSLANCEM
ČESKÉ REPUBLIKY V INDONÉSII

Jaroslav Doleček, velvyslanec ČR v Indonésii

3 OTÁZKY PRO JAROSLAVA DOLEČKA, VELVYSLANCE ČESKÉ REPUBLIKY V INDONÉSIÍ

1 Ve svém článku hovoříte o tom, jak se Indonésie mění před očima a její význam stoupá. Můžete uvést pár příkladů z běžného života, které se vám v této souvislosti vybaví?

Jak jsem již uvedl, snad nejmarkantnější příklad je rozvoj digitalizace, digitální a internetové ekonomiky, všudypřítomných mobilních aplikací. E-commerce, taxi, dodávky zboží a služeb, to vše výrazně zvyšuje poptávku spotřebitelů. V oblasti životního prostředí mne zaujal rostoucí zájem centrální a regionálních vlád i občanů o jeho zlepšování. Ať už jde například o soutěž o nečistší město nebo masivní vysazování mangrovníků jako pomocníků v boji proti globálnímu oteplování. A s tím souvisí ta poslední a velmi viditelná věc, která se po covidu změnila k lepšímu. Indonésané začali více pečovat o své zdraví. Velmi stoupla obliba cyklistiky a aktivního pobytu v přírodě podle pořekadla „v zdravém těle zdravý duch“.

2 Jaké české značky jsou v Indonésii nejznámější? A jakým našim firmám se podařilo na indonéském trhu v poslední době prosadit?

České značky prozatím v povědomí širší veřejnosti výrazněji nefigurují, s výjimkou „historických značek“ jako například Baťa, Škoda či Zetor. Obecně jsme zde bráni jako vyspělá průmyslová země, která nabízí podobné portfolio jako třeba Německo. Prosadila se tu finanční skupina Home Credit se svými nebankovními půjčkami. O úspěších mohou hovořit i firmy sdružené v Asociaci výrobců a dodavatelů zdravotnické techniky – Linet se svými výrobky do veřejných nemocnic, inkubátory TSE, přístrojová technika BTL, ale i další. Uplatnila se zde firma ComAp Group s řídicími jednotkami pro motorové generátory. V některých řetězcích naleznou zákazníci značku snídaňových směsí Emco.

Tradičně jsou české firmy viditelné i v místním energetickém sektoru, jako třeba Doosan Škoda Power, Invelt Group či Strojírny Brno. Energetika je dnes v Indonésii nejen výnosné odvětví, ale i významné téma rozvojové spolupráce. V tomto směru podporujeme firmy na bázi B2B, které se zabývají studii proveditelnosti především ve zpracování odpadních vod – Sweco Energo, Khaanzaa, nebo aby zde se státní podporou stavěly malé vodní elektrárny – například jako Hydropol.

Největší obchodní spolupráce je pak v oblasti obranného průmyslu. V roce 2019 statistika vzájemného obchodu významně vzrostla ve prospěch České republiky díky úspěšným vývozům produktů a transferům technologií firmy Czechoslovak Group. Do budoucna by naše pozornost mohla směřovat i do inovací, kde jsme naši jedinečnost nedávno prokázali na Expu Dubaj 2020 s unikátním zařízením S.A.W.E.R. Dále se také nabízejí obory nanotechnologií nebo smart dopravní telematiky.

3 Vedle oficiálních konferencí a akcí, o nichž píšeme na předchozích stránkách, lze zmínit i další zajímavé aktivity vašeho velvyslanectví na poli česko-indonéské spolupráce?

Nastoupil jsem na náš zastupitelský úřad vloni, tedy v době covidové pandemie, která zásadně poznamenala i práci diplomatů. Přesto se mi podařilo navštívit devět provincií a navázat bližší kontakty na úrovni vlád, regionálních parlamentů, obchodních komor či univerzit. Co snad mělo největší ohlas, pokud jde o aktivitu našeho velvyslanectví, bylo uspořádání setkání desítek našich krajanů dlouhodobě žijících na Bali se zástupci místní komunity. A právě „people to people diplomacie“ je něco, čemu bychom se kromě ekonomické či veřejné diplomacie chtěli více věnovat také do budoucna. Věřím, že s postupným znovuotevíráním hranic pro české i indonéské cestovatele se nám to společně podaří. ■

ZA ROZHOVOR DĚKUJE JANA JENŠÍKOVÁ
FOTO: ARCHIV J. DOLEČKA A SHUTTERSTOCK

OCEÁNIE

V OBRAZU ANAMORFNÍCH MAP

Exotický a mimořádně členitý kontinent se rozprostírá v prostoru jižního Pacifiku mezi Asií a Amerikou. Na více než dvaceti tisících ostrovech v něm žije 45 milionů obyvatel, tedy zhruba tolik, jako má Alžírsko nebo Súdán. Pomineme-li Antarktidu, je Oceánie nejméně a nejdříve osídleným světadílem.

Austrálie s Novým Zélandem produkují 97% HDP Oceánie. Celý světadíl by se v žebříčku států podle velikosti hospodářství zařadil na 10. místo za Kanadu. Velká vzdálenost od obchodních partnerů je značnou nevýhodou, protože prodražuje a opožďuje dodávky zboží. Region přesto vyváží hlavně suroviny. Má bohaté zásoby nerostů (uhlí, ropa, zemní plyn, bauxit, zlato a železná ruda v Austrálii, nikl a kobalt na Nové Kaledonii) a vyspělé zemědělství (pšenice, hovězí a skopové maso, ovčí vlna a ovoce).

V dovozu převažují průmyslové výrobky. Na vedlejší straně zobrazujeme import některých komodit IT, které je jednou z příležitostí pro naše vývoze.

POČET OBYVATEL

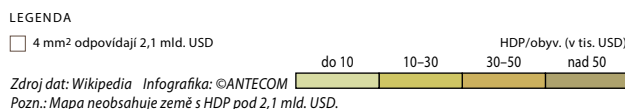
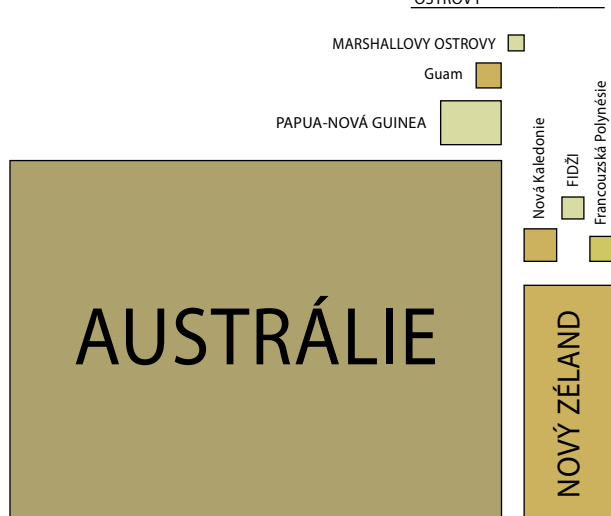
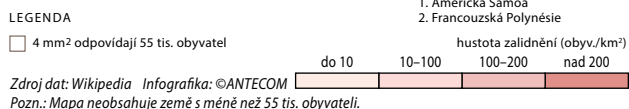
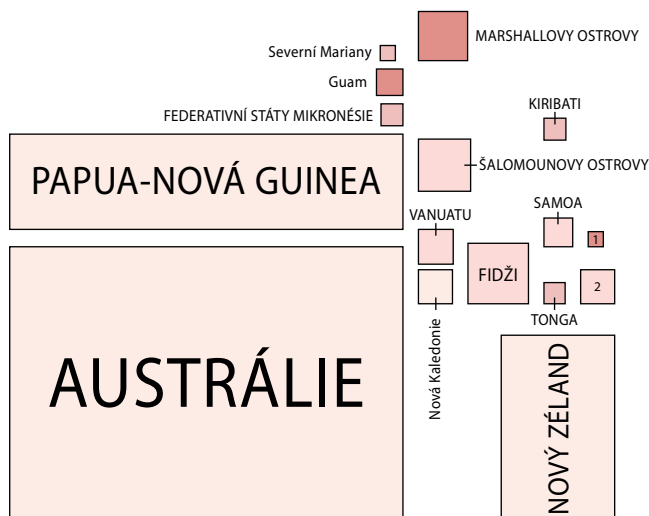

POČET OBYVATEL (mil.)	POČET OBYVATEL (mil.)
AUSTRÁLIE 26,0	Nová Kaledonie 0,3
ČESKÁ REPUBLIKA 10,7	Francouzská Polynésie 0,3
PAPUA-NOVÁ GUINEA 9,0	SAMOA 0,2
NOVÝ ZÉLAND 5,1	Guam 0,2
FIDŽI 0,9	KIRIBATI 0,1
ŠALOMOUNOVY OSTROVY 0,7	FEDERATIVNÍ STÁTY MIKRONÉSIE 0,1
MARSHALLOVY OSTROVY 0,6	TONGA 0,1
VANUATU 0,3	Severní Mariany 0,1
	Americká Samoa 0,1

HRUBÝ DOMÁCÍ PRODUKT

HDP (mld. USD)
AUSTRÁLIE 1 630
ČESKÁ REPUBLIKA 263
NOVÝ ZÉLAND 197
PAPUA-NOVÁ GUINEA 24
Nová Kaledonie 10
Francouzská Polynésie 6
Guam 6
FIDŽI 4
MARSHALLOVY OSTROVY 2

IMPORT PŘENOSNÝCH POČÍTAČŮ

IMPORT (mil. USD)

AUSTRÁLIE	4 015
NOVÝ ZÉLAND	611
Francouzská Polynésie	12
FIDŽI	12

EXPORT (mil. USD)

ČR	4 581
----	-------

LEGENDA

□ 4 mm² odpovídají 8,5 mil. USD importu (u ČR i exportu)

Zdroj dat: Comtrade Infografika: ©ANTECOM

Pozn.: Mapa neobsahuje země s importem pod 8,5 mil. USD.

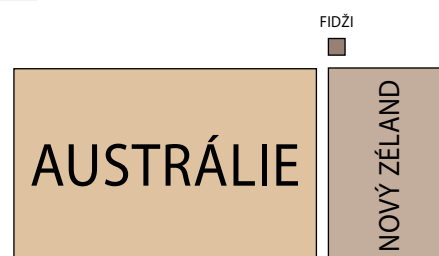
IMPORT DESEK PLOŠNÝCH SPOJŮ

IMPORT (mil. USD)

AUSTRÁLIE	77,0
NOVÝ ZÉLAND	31,4
FIDŽI	0,4

EXPORT (mil. USD)

ČR	224,4
----	-------

LEGENDA

□ 4 mm² odpovídají 300 tis. USD importu (u ČR i exportu)

Zdroj dat: Comtrade Infografika: ©ANTECOM

Pozn.: Mapa neobsahuje země s importem pod 300 tis. USD.

IMPORT POČÍTAČOVÝCH PROCESORŮ

IMPORT (mil. USD)

AUSTRÁLIE	1 523
NOVÝ ZÉLAND	148

EXPORT (mil. USD)

ČR	5 247
----	-------

LEGENDA

□ 4 mm² odpovídají 6 mil. USD importu (u ČR i exportu)

Zdroj dat: Comtrade Infografika: ©ANTECOM

Pozn.: Mapa neobsahuje země s importem pod 6 mil. USD.

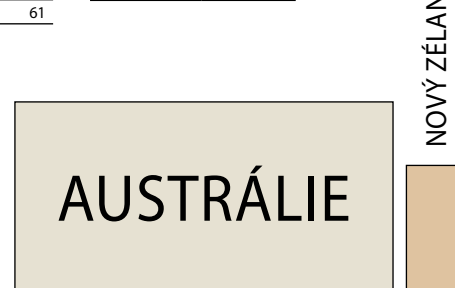
IMPORT ELEKTRONICKÝCH INTEGROVANÝCH OBVODŮ

IMPORT (mil. USD)

AUSTRÁLIE	570
NOVÝ ZÉLAND	61

EXPORT (mil. USD)

ČR	1 449
----	-------

LEGENDA

□ 4 mm² odpovídají 1,8 mil. USD importu (u ČR i exportu)

Zdroj dat: Comtrade Infografika: ©ANTECOM

Pozn.: Mapa neobsahuje země s importem pod 1,8 mil. USD.

UKRAJINA, DEKARBONIZACE, SÍLÍCÍ PROTEKCIONISMUS:

ČESKÁ REPUBLIKA PŘEBÍRÁ PŘEDSEDNICTVÍ EU V ČASE PLNÉM VÝZEV

Zatímco české předsednictví v roce 2009 si pamatujeme jako předsednictví plynové krize, jejíž ukončení pomohl dojednat český premiér Mirek Topolánek, předsednictví v roce 2022 zásadně ovlivní ještě významnější krize ve východoevropském regionu: ruská invaze na Ukrajinu. Ta bude mít, vedle humanitárních dopadů, také nezanedbatelné dopady na evropský průmysl a obchod. Firmy, které dosud vyvážely do Ruska a na Ukrajinu, hledají po invazi nová odbytiště, cena pohonných hmot a dalších (nejen) energetických surovin roste do rekordních výšin a Evropa přehodnocuje své plány využití (z velké části) ruského plynu jakožto přechodového zdroje energie při dekarbonizaci svého průmyslu.

Putinova válka na Ukrajině zároveň nenahrazuje, ale dále zvýrazňuje výzvy, kterým Evropa čelila již před letošním únorem. Pandemie covidu-19 upozornila na křehkost globálních dodavatelských řetězců a povzbudila hlasy volající po větší evropské soběstačnosti ve strategických produktech a službách. V časech nejtvrdějších pandemických opatření byl bez patřičné koordinace mezi zeměmi EU omezen také volný pohyb osob, zboží a služeb, jenž tvoří základ unijního vnitřního trhu. Ekonomický výkon některých průmyslových ekosystémů, jako například turismu, se dosud nevrátil k předpandemické úrovni. Válka i pandemie navíc probíhají v době, kdy evropský průmysl čelí bezprecedentní transformaci. Pokrok v oblasti digitálních technologií i potřeba radikálně snížit objem vypouštěného CO₂ s cílem dosáhnout uhlíkové neutrality do roku 2050 nutí firmy měnit zavedené postupy a dává vzniknout zcela novým průmyslovým odvětvím.

Jaký vliv na tyto souběžné výzvy může mít Česká republika jakožto předsednický stát Rady EU? V první řadě je třeba si připomenout, že pravomoci předsednictví se po přijetí Lisabonské smlouvy poměrně výrazně změnily. Česká republika tak například na rozdíl od roku 2009 nebude předsedat Radě ministrů zahraničí ani summitu lídrů členských států. Předsednický stát zároveň nemá formální pravomoc legislativu navrhnout či ji naopak zcela smést ze stolu.

Síla předsednictví tak spočívá zejména v prioritizaci projednávaných témat a navrhování kompromisů. Předsednický stát předsedá zhruba 200 pracovním skupinám Rady a určuje i jejich agendu. Díky tomu může rozhodnout, které návrhy zařadí na agendu jednání často, které méně často a které vůbec. Jako „čestný zprostředkovatel“ (honest broker) nesmí předsednický stát v Radě prezentovat svoje pozice, může je však chytře zohlednit v kompromisech, které ostatním

státům navrhne. Jeho úspěch se pak hodnotí zejména tím, kolik legislativních návrhů se mu podaří dokončit ke spokojenosti všech států EU. Předsednické akce, jichž české předsednictví na svém území uspořádá necelé tři stovky, jsou potom příležitostí, jak Českou republiku představit jako inovativní a otevřenou zemi, a zároveň přitáhnout do Česka tisíce návštěvníků nejrůznějších pracovních jednání a konferencí.

Energetika a zase energetika

Ruská válka na Ukrajině spolu s evropským cílem uhlíkové neutrality do roku 2050 a zároveň snížením CO₂ o 55 % do roku 2030 (oproti roku 1990) znamená, že největší tlak v době českého předsednictví bude na návrhy týkající se energetiky, v rámci takzvaného balíčku Fit for 55. Evropská komise v posledním roce zveřejnila řadu významných energetických návrhů, které se týkají mimo jiné energetické účinnosti, navyšování podílů obnovitelné energie v evropském energetickém mixu a fungování

”

SÍLA PŘEDSEDNICTVÍ
SPOČIVÁ ZEJMÉNA
V PRIORITIZACI
PROJEDNÁVANÝCH
TÉMÁT A NAVRHOVÁNÍ
KOMPROMISŮ.

trhu s obnovitelnými plyny a vodíkem a které musí být integrovány do existující evropské plynové infrastruktury.

Ruská invaze znemožňuje plánované využití zemního plynu jako přechodového zdroje během dekarbonizace evropského hospodářství ve dříve předpokládané míře, neboť přes 30% zemního plynu dosud proudilo z Ruska. Úpravy své energetické koncepce představila Evropská komise letos v březnu ve svém plánu REPowerEU. V něm připravila plán na postupné utlumení dovozu ruských fosilních paliv a podpořila zvýšení unijních ambicí ve vyjednávaných směrnících o energetické účinnosti a obnovitelných zdrojích energie. Podle ČR aktuální krize dále posílí roli jádra v dekarbonizaci. Způsobu dekarbonizace a dopadům ruské války na Ukrajině se bude věnovat neformální Rada ministrů pro energetiku plánovaná v Praze na říjen.

Vedle proměn v energetice je pro účinnou dekarbonizaci evropského hospodářství nezbytné také nastavení rovných globálních pravidel pro firmy vyrábějící uhlíkem „zatížené“ výrobky. K němu by měl přispět mechanismus uhlíkového vyrovnání na hranicích (tzv. uhlíkové clo). Česko tento návrh v obecné rovině podporuje a během předsednictví se zasadí o jeho vyjednání do podoby, která je kompatibilní s pravidly Světové

obchodní organizace a která dá evropským firmám dostatek prostoru se na nová pravidla adaptovat.

Mezinárodní obchod v čele zájmu

V oblasti mezinárodního obchodu je pro Česko, jednu z nejvíce proexportně

zaměřených ekonomik EU, stěžejní uchovat a rozšiřovat spolupráci s ostatními zeměmi světa, v kontextu současné krize zejména s důvěryhodnými a strategickými partnery. Otevřený obchod se v posledních letech dostává pod tlak, ať už kvůli vzrůstajícím protekcionistickým tendencím či v důsledku kritiky dopadů obchodu na klima, životní prostředí či dodržování pracovních práv. Dle ČR by se však od uzavírání nových dohod nemělo upouštět, ale právě naopak by mělo docházet ke sjednávání a ratifikaci nových, neboť zůstávají nástrojem, kterým EU může rozšiřovat svůj vliv a normy do celého světa. Kromě toho dohody přispívají k celosvětovému růstu prosperity, diverzifikují dodavatelské řetězce, čímž chrání evropský trh před výpadky dodávek, a v neposlední řadě přispívají ke vzniku nových pracovních míst.

České předsednictví mimo jiné v říjnu 2022 uspořádá neformální Radu ministrů obchodu v Praze, která se bude právě významu otevřenosti EU věnovat. Ruský vpád na Ukrajinu zároveň dále zdůraznil propojování obchodu s bezpečností a vyzdvihl geopolitickou a strategickou důležitost obchodní politiky. V souvislosti s nástupem „systémových rivalů“ (zejména Číny) roste riziko spojené s účelovými zahraničními investicemi do kritické infrastruktury, vynucenými transfery technologií či zneužitím dat třetími zeměmi. Tématu

Dohody o volném obchodu

Evropská komise aktuálně z pověření členských zemí vyjednává řadu dohod o volném obchodu. Mezi pokročilá patří jednání s Austrálií, Indonésií a Novým Zélandem, očekává se rovněž obnovení vyjednávání s Indií. Dohody s dalšími zeměmi, jako je Chile, Mexiko a uskupení Mercosur (Argentina, Brazílie, Paraguay, Uruguay), již byly Evropskou komisí dojednány a nyní čekají na ratifikaci. Ačkoliv Česko jako předsednický stát průběh samotného vyjednávání může ovlivnit spíše omezeně, může zvyšovat povědomí o jednotlivých vyjednáváních a akcentovat výhody otevřeného obchodu v dokumentech EU i během předsednických akcí.

Ministerská jednání

19.–20. 7. 2022

Neformální jednání ministrů odpovědných za oblast konkurenceschopnosti

6.–7. 10. 2022

Neformální jednání ministrů odpovědných za obchod

11.–12. 10. 2022

Neformální jednání ministrů odpovědných za energetiku

Vybrané tematické konference

3.–4. 11. 2022

Konference na vysoké úrovni k digitálním tématům – kybernetická bezpečnost, umělá inteligence a datová ekonomika

8. 12. 2022

Malí hráči na velkém hřišti – jak využít vnitřní trh EU

investiční bezpečnosti proto české předsednictví věnuje mimo jiné tematickou konferenci.

Nová strategie na poli vnitřního trhu a průmyslu

Nová průmyslová strategie pro Evropu z roku 2020 (aktualizována v roce 2021 v návaznosti na pandemii covidu-19)

stojí na třech pilířích: urychlení zelené a digitální transformace, posílení odolnosti vnitřního trhu a snižování závislostí EU na třetích zemích ve strategických produktech a službách (například čipy, cloud, baterie).

Strategie podtrhuje význam vnitřního trhu bez překážek pro pohyb zboží, služeb, lidí a kapitálu. Během pandemie byly některé z těchto svobod omezeny, různé administrativní překážky na vnitřním trhu, zejména v oblasti služeb, navíc přetrvávají dlouhodobě. I proto se české předsednictví zaměří na očekávaný nouzový nástroj pro vnitřní trh, jenž by měl zajistit lepší koordinaci a informování mezi státy o překážkách na tomto trhu v případě krizí a také podpořit užší spolupráci mezi státy ve veřejných zakázkách na kritické produkty.

Vnitřní trh je dlouhodobě jednou z klíčových priorit českého členství v EU, proto mu bude i v rámci nadcházejícího předsednictví věnována velká pozornost. Bude se mu věnovat například neformální Rada ministrů pro konkurenceschopnost letos v červenci nebo prosincová konference u příležitosti 30. narozenin vnitřního trhu. V oblasti průmyslu pak bude nejvýznamnější legislativou akt o čipech, jehož cílem je stimulovat investice a posílit spolupráci států a EU ve výrobě nedostatkových čipů, jež jsou nezbytné mimo jiné pro automobilový průmysl i rozvoj digitálních technologií. České předsednictví se bude věnovat také legislativě týkající se práv spotřebitelů, která by je měla ochránit před nebezpečnými

výrobky prodávanými online a podpořit jejich informovanost o trvanlivosti, opravitelnosti a emisní stopě výrobků.

Digitalizace a umělá inteligence

Předsednictví je pro Českou republiku rovněž příležitostí prezentovat své know-how v oblasti umělé inteligence, datové ekonomiky a kyberbezpečnosti. ČR dlouhodobě podporuje vytvoření harmonizovaných pravidel pro digitální služby, která umožní evropským digitálním firmám expandovat po celém evropském trhu za jasných podmínek. Mezi stěžejní legislativní návrhy v této oblasti patří zejména akt o digitálních službách, jenž upravuje odpovědnost digitálních platform za zobrazovaný obsah. V rámci rozvoje datové ekonomiky se české předsednictví zasadí o rychlé vyjednávání očekávaného aktu o datech, který má usnadnit sdílení dat mezi firmami a veřejnou správou. V neposlední řadě se předsednictví zaměří na vyjednávání aktu o umělé inteligenci, jenž stanoví pravidla pro využívání jejích rizikových aplikací. U všech zmíněných aktů se ČR bude soustředit na to, aby nezabraňovaly inovacím ani digitální spolupráci se třetími státy. O zmíněných tématech bude české předsednictví s ostatními státy diskutovat mimo jiné i během listopadové konference o kybernetické bezpečnosti a umělé inteligenci v Praze. ■

Česká republika přebírá své druhé předsednictví v čase plném výzev – geopolitických, klimatických i hospodářských. Společným cílem veřejné správy, firem i občanů by mělo být řešení těchto krizí posunout tím směrem, který povede k dlouhodobé prosperitě, bezpečnosti i udržitelnosti v Evropě i v Česku.

TEXT: KLÁRA VOTAVOVÁ

FOTO: SHUTTERSTOCK A ARCHIV AUTORKY

Klára Votavová, oddělení koordinace CZ PRES, odbor evropských záležitostí a vnitřního trhu, MPO

PRIORITY ČESKÉHO PŘEDSEDNICTVÍ V DIGITÁLNÍ EKONOMICE

Česká republika bude stát v čele Rady Evropské unie od 1. července 2022. Mezi prioritní témata budou patřit digitální ekonomika a podpora moderních technologií. Jsou to zásadní oblasti pro posílení vedoucí role Evropské unie v digitální transformaci, kterou Evropská komise prosazuje ve svých strategických dokumentech, jako jsou například Digitální kompas 2030: Evropské pojetí digitální dekády (2021) nebo Evropská strategie pro data (2020).

Česko prosazuje koncept otevřené strategické autonomie, který lze definovat jako asertivní jednání EU za účelem posilování strategických výrobních kapacit a odolnosti v rámci dodavatelských řetězců a který zároveň klade důraz na otevřenou spolupráci s partnery z demokratických zemí, jako jsou Izrael, Velká Británie, Spojené státy americké, Jižní Korea nebo Japonsko.

Rozvoj digitálního ekosystému

Během pandemie covidu-19 evropské podniky potvrdily, že dokážou pružně reagovat na změny, čelit krizím a nabízet klientům kvalitní digitální služby. Jako účinné se ukázalo také vytváření nových forem spolupráce mezi soukromým a veřejným sektorem ve vzdělávání či zdravotnictví, což přispělo k urychlení zavádění inovativních digitálních řešení. K rozvoji digitálního vnitřního trhu přispívá komunitární program Digitální Evropa, který Evropská komise schválila v roce 2021 a finančně podporuje digitální transformaci podniků například vznikem Evropských digitálních inovačních hubů nebo Testovacích a experimentálních zařízení pro umělou inteligenci, které evropským firmám nabídnou nové služby a podporu.

Vyjednávání o evropské legislativě

Česká republika se již od roku 2019 svědomitě připravuje na své předsednictví a postupně formuluje své priority, nicméně vzhledem k aktuálnímu dynamickému geopolitickému vývoji bude nutné reagovat na ruskou invazi na Ukrajinu, a to i v digitální agendě. České předsednictví se významně soustředí na oblast kybernetické bezpečnosti, kde je pro ČR

zásadní podpora odolnosti evropského digitálního trhu a jeho telekomunikační infrastruktury.

V oblasti digitálního vnitřního trhu je důležitý návrh nařízení o digitálních službách, tzv. Digital Services Act (DSA), který francouzské předsednictví považuje za prioritní a chce jeho vyjednávání uzavřít. Pokud se mu to nepodaří, musí české předsednictví počítat s variantou, že bude muset dokončit jednání o podobě aktu o digitálních službách s Evropským parlamentem a Evropskou komisí.

V telekomunikacích se české předsednictví bude věnovat novým návrhům a iniciativám, jež mají podpořit rozvoj i finanční udržitelnost telekomunikačních sítí. Konkrétně bude vyjednávat o revizi směrnice o snižování nákladů na budování sítí a případně také o revizi rozhodnutí o vytvoření víceletého programu politiky rádiového spektra.

Velkou výzvou pro české předsednictví bude vyjednávání regulatorního rámce v oblasti umělé inteligence a datové ekonomiky. MPO ČR přikládá vysokou prioritu aktu o umělé inteligenci, který vyšel v dubnu minulého roku a jehož je spolugestorem. Akt představuje pravidla pro uvádění na trh a pro provoz systémů umělé inteligence. Předkládaný dokument navrhuje opatření a stanovuje povinnosti pro vývojáře, poskytovatele a uživatele systémů AI v rámci jednotného trhu EU. V Česku funguje řada inovativních start-upů a firem specializujících se na umělou inteligenci. Národní strategie umělé inteligence z května 2019 pak stanovuje priority rozvoje této oblasti v ČR. Bude proto důležité najít v rámci vyjednávání rovnováhu mezi regulací a podporou inovací v EU.

V únoru tohoto roku byl vydán akt o datech, který se zaměřil na opatření, která

mají podpořit sdílení dat v ekonomice (tzv. B2B, B2C a B2G), zlepšit dostupnost dat v cloudu a dat generovaných stroji. Česká republika podporuje volné datové toky (i s mimoevropskými partnery) a staví se proti nadměrné regulaci a zátěži zejména malých a středních podniků a start-upů. Tento akt o datech (Data Act) doplňuje návrh nařízení o správě údajů, tzv. Data Governance Act, který bude schválen za francouzského předsednictví.

V neposlední řadě se za českého předsednictví také očekávají nelegislativní aktivity digitální agendy EU s přesahem na mezinárodní spolupráci, jako jsou digitální partnerství s Así a transatlantická spolupráce (výstupy jednání EU-USA – Trade and Technology Council). Ve dnech od 26. září do 24. října 2022 se uskuteční Konference vládních zmocněnců Mezinárodní telekomunikační unie (ITU), na niž bude české předsednictví zajišťovat unijní koordinaci.

Česká republika bude také hostit své partnery na konferenci na vysoké úrovni k digitálním tématům, která se uskuteční ve dnech 3. až 4. listopadu 2022 v Praze a na kterou budou pozváni zástupci Evropské komise, hospodářských a sociálních partnerů, členských zemí EU a odborná veřejnost. ■

TEXT: LENKA ŠKRÁBALOVÁ
FOTO: SHUTTERSTOCK A ARCHIV AUTORKY

PhDr. Lenka Škrábalová,
Ph.D., odbor digitální ekonomiky a chytré specializace, MPO

Marek Růžička:

CESTA K OŽIVENÍ BYZNYSU NEMUSÍ BÝT KLIKATÁ NABÍZÍME BEZPEČNÉ, SNADNÉ A LEVNÉ ŘEŠENÍ

V záplavě špatných zpráv si o to víc ceníme těch dobrých, a tak jsem se v úvodu našeho setkání s výkonným ředitelem společnosti Bankovní identita Markem Růžičkou zeptala na ně. „Co mi udělalo v posledních dnech největší radost? Jednoznačně zpráva, že v Česku byla otevřena první bezobslužná prodejna, kde si nakoupíte kdykoli i po zavírací hodině. A to díky naší digitální platformě BankID! Nejlepší na tom je, že jsme se to dozvěděli až z tisku, nikdo to s námi nekonzultoval. To je důkaz, že náš stávající ekosystém IT firem, systémových integrátorů, partnerů i našich zákazníků přijal myšlenku bankovní identity za svou a už si s ní hraje,“ zní odpověď, která mě překvapila. Protože obvykle se majitelé firem brání tomu, že by svůj produkt neměli mít tak úplně pod kontrolou. Tak jak to tedy s BankID je?

Marek Růžička je výkonným ředitelem společnosti Bankovní identita, která provozuje BankID. Absolvent VŠE v Praze se v oblasti technologií a obchodu pohybuje celou svou kariérou. Profesionální dráhu zahájil v globální poradenské společnosti Accenture, kde pracoval jako konzultant pro řízení technologických a organizačních změn. Dále působil v konzultační divizi Hewlett-Packard a následně ve společnosti O2 Czech Republic, kde byl postupně odpovědný za vedení Business divize a jako provozní ředitel také za divizi sítí a IT. V pozici generálního ředitele tři roky rozvíjel českou technologickou společnost Datasys. Dnes působí také jako mentor inovačních projektů v akcelerační společnosti StartupYard

Nákupy budoucnosti začínají ve Strakonících

Představte si, že je neděle dvě hodiny ráno a vy jdete právě na nákup. Dveře prodejny si otevřete mobilem, v němž máte od své banky bezplatně nastavenou službu bankovní identity. I uvnitř obchodu vás sledují moderní technologie, takže můžete klidně chodit sami mezi regály a do košíku si dát, co potřebujete. Sami také nákup zaplatíte na pokladně a jdete domů. Budoucnost? Příklad ze zahraničí? Nikoliv. Jste ve Strakonících v družstevní prodejně COOP v Podskalské ulici.

„Je to typický příklad využití naší služby v praktickém životě. Jako zákazník k takovému nákupu potřebujete pouze chytrý mobil a v něm aplikaci Contio/COOP, platební kartu a také již zmíněnou bankovní identitu. Funguje jako

Bankovní identita, a.s.

Společnost Bankovní identita pomocí digitální platformy BankID propojuje firmy a instituce s bankami a umožňuje klientům bank přistupovat k službám firem a institucí online. Pro občany bankovní identita představuje digitální občanku, s jejíž pomocí se mohou bezpečně a jednoduše elektronicky prokázat při používání online služeb. S bankovní identitou lze i potvrzovat transakce a formuláře vyplněné online nebo podepisovat dokumenty. Používá se stejně jednoduše, jako funguje přihlašování k internetovému bankovníctví.

Společnost Bankovní identita byla založena v roce 2020 jako českými bankami vlastněný start-up. Jedná se o malou IT firmu s méně než dvaceti zaměstnanci, která je z většiny zaměřená na vývoj a propagaci produktu BankID. Nabízí své služby B2B klientům. Je také agregátorem vydaných identit, které dále pročišťuje a garantuje firmám jejich kvalitu a věrohodnost.

Jitka Haubová,

členka představenstva KB
a provozní ředitelka

„Skupina Komerční banky se společností Bankovní identita a ostatními významnými bankami na českém trhu intenzivně spolupracuje na digitalizaci Česka. Naším společným cílem a zájmem je do konce roku 2022 pomoci rozšířit BankID jako jednotný a hlavní nástroj pro digitální ověření totožnosti a digitální podepisování komerčních služeb.“

V minulém roce jsme pro nové klienty spustili možnost otevřít si účet pomocí BankID plně digitálně, bez fyzické návštěvy pobočky. V nejbližší době nastartuje Modrá pyramida v aplikaci MP Home podobnou funkcionalitu. Na integraci produktů BankID pracujeme i v dceřiných společnostech – ALD Automotive, Essox, KB Pojišťovně i KB Penzijním fondu. Chceme tím jít ostatním komerčním společnostem příkladem a ukázat jim, že v oblasti digitálního ověřování totožnosti je celá řada velmi zajímavých obchodních příležitostí.“

Více informací:

spolehlivá metoda digitálního ověření totožnosti, která využívá přístup do internetového bankovníctví. Lidé o ni nemusejí žádat, získají ji u své banky automaticky a bezplatně. Do konce roku ji budou poskytovat všechny banky zastoupené v Česku. V uvedeném případě umožňuje nakupujícího identifikovat a plní navíc také kontrolní roli – jelikož jsou v prodejně alkoholické nápoje, zjišťuje se věk zákazníka,” vysvětluje Marek Růžička.

Pro občana digitální občanský průkaz Pro firmy cesta k rozšíření byznysu

V bezobslužné prodejně COOP jste použili elektronickou identitu jako jakousi digitální občanku. Ta má samozřejmě daleko širší využití a funguje stejně, jako když se přihlašujete do svého internetového bankovníctví. Dostanete se díky ní snadno na Portál občana k online službám veřejné správy. BankID tak může sloužit při podávání daňového přiznání, když potřebujete získat lékařský recept na portálu eRecept nebo zjistit, jak jste na tom s body jako řidič, přihlásíte se přes něj k portálu eČSSZ na důchodovou kalkulačku nebo do katastru nemovitostí, stáhnete si výpis ze živnostenského či trestního rejstříku.

„Těch možností je víc a budou stále přibývat. Důležité je, že za to nic neplatíte

a banka vám garantuje naprostou bezpečnost,” zdůrazňuje ředitel Marek Růžička s tím, že v současné době má tuto službu ve svém mobilu více než 5 milionů lidí. A poslední statistiky říkají, že už přibližně 900 tisíc z nich nějakým způsobem bankovní identitu využilo.

Rázem se tedy dostáváme k dalšímu pohledu na bankovní identitu jako na obrovskou příležitost pro soukromé společnosti, aby oslovily tuto mohutnou skupinu stávajících i potenciálních klientů a byly s ní v úzkém kontaktu. „Jedná se zejména o distributory plynu,

”

VÍCE NEŽ 5 MILIONŮ LIDÍ
V ČESKU MÁ BANKOVNÍ
IDENTITU. A ZHRUBA
900 TISÍC Z NICH UŽ
TUTO SLUŽBU NĚJAKÝM
ZPŮSOBEM VYUŽILO.

elektriny, pojišťovny, telekomunikační společnosti, konkrétně ji už využívají například pojišťovny OZP, Kooperativa a Generali, společnost Pražská plynárenská či mobilní virtuální operátor O2 Family. Všude tam se pracuje se

Bankovní identita: Informace jako v trezoru

Bankovníctví je samo o sobě přísně regulované odvětví včetně požadavků na úroveň fyzického a technologického zabezpečení. Identitní systémy, které se v něm používají, procházejí dalšími audity a akreditacemi ze strany státních orgánů. Samotné přístupové údaje jsou již na vstupu zakryptované atd. Opatrnosti není samozřejmě nikdy dost, ale je málo oblastí, do nichž by směřovalo tolik prostředků, jako právě do zabezpečení bankovních dat. Vaše přihlašovací a bezpečnostní údaje jsou bankou spolehlivě chráněny. Bez vašeho výslovného souhlasu je nikomu nesmí předat. A pokud byste měli jakoukoli pochybnost, jste to právě vy, kdo může proces přihlášení ukončit.

Kdy může BankID pomocť vaší firmě

- Ověří přihlašování vašich zákazníků do e-shopu nebo klientského portálu. Vašim zákazníkům stačí jedině přihlašovací údaje.
- Při ověřování totožnosti svých klientů získáte důvěryhodnou a bezpečnou metodu, a snížíte tak množství podvodů.
- Můžete ověřit totožnost svého zákazníka až na úroveň požadavků zákona o praní špinavých peněz (AML).
- O zákaznících získáte ověřené informace potřebné pro uzavření smlouvy o svém produktu.
- Můžete snížit počet nedokončených smluv či odchodů z formuláře.
- Online podpis smlouvy zákazníkem pomocí BankID je na úrovni zaručeného elektronického podpisu (dle eIDAS).

smlouvami a osobními údaji klientů, které je nutné ověřit, provádějí se změny v rámci využívaných služeb a tak podobně," konstatuje šéf společnosti Bankovní identita.

Vaši zákazníci to už mají. A co vy?

Po tom všem, co bylo řečeno, by se mohlo zdát, že firmy musí po bankovní identitě skočit. „Bude trvat ještě nějaký pátek, než pochopí, co jim může přinést dobrého. Že je to spolehlivé a rychlé, že jim to sníží náklady, podpoří jejich důvěryhodnost, mohou získat právně platné stvrzení obchodní transakce. To vše za velmi příznivých cenových podmínek, které jsou nastaveny tak, aby tato služba byla dostupná i pro malé firmy. Například za prosté ověření totožnosti klienta je to 49 haléřů. U sjednání životního pojištění se poplatek pohybuje zhruba od dvaceti do padesáti korun.“

Nabízí se tedy otázka, zda BankID některé menší firmy vedle těch jmenovaných gigantů již používají. „Ano, například firma Hlídačky.cz. Ta se nám ozvala jako jeden z prvních zájemců.

Zprostředkovává hlídání dětí, péči o seniory, domácí mazlíčky, úklid. A bankovní identitu od začátku vnímala jako prostředek, jak si spolupracovníky bezpečně prověřit, a své služby tak posunout na vyšší příčku, neboť tuto skutečnost samozřejmě oceňují i její klienti.“

Najednou si lze dobře představit, kde všude by mohla bankovní identita zlepšit a zproduktivnit byznys. A už věřím, že celý startupový tým, který tento produkt vymyslel a stará se nejen o jeho bezproblémové užívání, ale i další rozvoj, jeho práce stále baví, protože těch aplikací a nových řešení bude ještě hodně. Například nyní se rýsuje nová oblast spolupráce, a tou jsou vysoké školy se svými zákazníky – studenty. Ti se musí v určité fázi přihlásit ke zkouškám, ke studiu, na koleje. Musí podepsat spoustu dokumentů...

A co vy a vaši klienti? ■

TEXT: JANA JENŠÍKOVÁ

FOTO: ARCHIV SPOLEČNOSTI BANKOVNÍ IDENTITA
A SHUTTERSTOCK

Optimalizace firemního energetického mixu přestává být konkurenční výhodou, ale stává se nutností

Rostoucí inflace, akcelerovaná zejména dramatickým růstem cen energií v závěru loňského roku, se vlivem aktuálně probíhajícího válečného konfliktu na Ukrajině dostala do zcela nové dimenze. Kromě extrémních tlaků na ceny surovin se do popředí dostávají další, doposud opomíjené aspekty, které souvisejí s energetickou a surovinovou strategií a bezpečností. V tomto světle téma „zelené tranzice“ či dekarbonizace získává zcela nový obsah. Co to znamená a jaký dopad to bude mít na naše hospodářství?

Události posledních let potvrdily jednu z mála jistot, kterou máme – a tou je jistota změny. Tedy, že se vše vyvíjí a mění, a možná rychleji, než jsme si dokázali sami představit. Na první pohled by se v kontextu aktuálního konfliktu mohlo zdát, že dohodnuté závazky a regulace v rámci přechodu evropských či světových ekonomik k uhlíkové neutralitě nebudou platit či se odloží. Změna klimatu ale nepočká, a právě otázka energetické bezpečnosti přináší do tohoto procesu zcela zásadní impuls. Kromě jednotlivých států sehrávají významnou roli i soukromí investoři, jejichž aktiva mohou být ohrožena globálními změnami, ať již jde o zvyšování hladiny moří nebo dopady sucha. Nastoupená cesta k uhlíkové neutralitě se tak bude pravděpodobně nově ubírat jinými cestami, prostřednictvím jiných technologií, ale rozhodně nekončí. Ba naopak, bude velmi dynamická.

Budoucnost přeje připraveným

Rozkolísané ceny vstupních surovin či energií tak firmy tlačí k přehodnocení svých energetických mixů. Zateplení a energetický management je již standardem. Pozorujeme růst využívání zelených

zdrojů energie v podobě komerčních instalací vlastních fotovoltaických elektráren ve firemních areálech. V tomto ohledu jsem rád, že právě KB a SGEF ve spolupráci s ČEZ ESCO nabízí firemním klientům toto řešení pod názvem Fotovoltaika za korunu.

Nejde jen o tyto čistě reaktivní či obranné aktivity. Firmy, a týká se to jak velkých hráčů, tak především středních a malých firem, musí nyní zvažovat, jak tato tranzice zahýbe jejich byznysem. Neexistuje totiž sektor, jehož by se tato změna nedotkla. Musí tedy přemýšlet, zda jejich obor bude i za patnáct či dvacet let stejně perspektivní jako nyní. Zda bude jejich byznys model stále fungovat, nebo je načase přistoupit k jeho úpravě či změně.

Nové příležitosti za dveřmi

Především malé a střední firmy mohou z této změny těžit. Stačí mít jen oči otevřené a sledovat, co se děje na trhu. Tranzice se primárně dotýká energetiky a dopravy, kde jsme již několik let svědky masivních investic. Ale i v dalších sektorech budou potřeba nové technologie, komponenty a s tím související

infrastruktura. Například ve stavebnictví účinnější systémy zateplení budov, vývoj nových způsobů vytápění, v zemědělství nové přístupy v péči o půdu, lesy či zadržování vody v krajině. Samostatnou kapitolou je zpracování a využití odpadu. Nevyhneme se elektrifikaci těžkého průmyslu, zejména hutí a oceláren. Otvírají se nové perspektivy využití vodíku, jádra nebo vývoj systémů pro zachytávání CO₂ a jeho geologické ukládání.

V tomto ohledu jsem rád, že můžeme s klienty nejen diskutovat podobu jejich nových investic, ale zejména jejich realizaci podpořit v rámci udržitelného financování za výhodnějších podmínek či zprostředkovat dotační podporu z národních i evropských zdrojů. ■

TEXT: DAVID FORMÁNEK

FOTO: SHUTTERSTOCK A ARCHIV AUTORA

David Formánek je členem představenstva Komerční banky zodpovědným za korporátní a investiční bankovníctví

Ze zavádění nové metody Stretta – ablace dolního jícnového svěrače v Ústřední vojenské nemocnici v Praze. Tato endoskopická metoda může v některých případech nahradit chirurgický výkon a výrazně ulevit pacientům trpícím refluxní chorobou jícnu

JAK JE DŮLEŽITÉ MÍTI SKAUTA ZVLÁŠTĚ TOHO TECHNOLOGICKÉHO

Richard Uhlíř převzal po dvanácti letech v rodinné firmě žezlo od jejího zakladatele. Tento krok představuje v životním cyklu firmy kritický mezník, který s sebou nese jak riziko, tak i obrovskou příležitost pro další rozvoj. „To, co se zpočátku jevilo jako nemožné, se nakonec během půl roku podařilo uskutečnit. Také díky intenzivní spolupráci s naším bankéřem a Národní rozvojovou bankou jsme nakonec našli vhodný způsob, jak můj odkup stoprocentního obchodního podílu ve firmě provést,“ nastiňuje nový majitel a ředitel královéhradecké společnosti Imedex náročnost realizace.

Změna je logickým výústěním dlouholeté spolupráce

Firma Imedex se zabývá technologickým skautingem ve zdravotnictví, což znamená, že v tomto oboru ve světě vyhledává zajímavé špičkové technologie a snaží se je implementovat

na český a slovenský trh. Po dlouhém období úspěšného fungování, kdy v jejím čele stál zakladatel Jaroslav Dufka, bylo nutné vyřešit přirozenou otázku mezigenerační výměny. Změna se připravovala dlouho, pečlivě a za spolupráce všech zúčastněných, přičemž snahou od počátku bylo, aby ji zákazníci téměř nepocítili. Podařilo se, a tak dnes Imedex dále pokračuje

v aktivitách, jimž výborně rozumí, a původní majitel firmy si ponechal pozici konzultanta pro strategii a rozvoj.

Nový majitel není s rodinou zakladatele příbuzensky spřízněn, jak ovšem sám říká, stal se součástí rodiny firmní. „Když jsem sem nastoupil, byla to opravdu malá firmička s jedním obchodním zástupcem a jednou paní

Mgr. Richard Uhlíř
nastoupil do Imedexu v roce 2011 jako servisní technik. Jeho kariéra se poté rozvíjela uvnitř společnosti, stal se z něj produktový specialista, obchodní ředitel a od roku 2021 celou firmu řídí z pozice stoprocentního majitele a jednatele firmy. Je ženatý, má dvě děti a jeho hlavním koníčkem je zpěv. S dalšími sedmi kamarády založil v roce 2003 mužský vokální soubor Gentlemen Singers, kde ještě nedávno působil jako umělecký vedoucí a dodnes v souboru zpívá

v kanceláři. Od prvního dne mě ale tato práce začala bavit. Poznáváte spoustu zajímavých lidí, zejména lékařů, specialistů, manažerů, inženýrů, startupových i garážových společností a podobně. Ve firmě jsem si vyzkoušel všechny pozice, takže když jsem se před pár lety stal jejím obchodním ředitelem a získal jsem zodpovědnost za prodej a servis, bylo mé následné ustanovení do pozice ředitele a majitele společnosti vcelku logickým vyústěním dlouholeté práce a postupu," vysvětluje Richard Uhlíř.

Recept, jak odkoupit společnost

Zpočátku Imedex pracoval s několika variantami možného dalšího vývoje,

včetně toho, že by byl prodán někomu zvenčí. Postupně se však ukázalo, že si to vlastně nikdo nepřeje. Ve firmě začali přemýšlet nad tím, jak by ji mohl odkoupit „jejich člověk“, který ji zná dokonale zevnitř a hodlá ji vést ve stejném duchu jako doposud.

„Na začátku mi hodně pomohla naše hlavní banka a náš osobní bankéř z ČSOB, který připravoval úvodní schůzky," vzpomíná Richard Uhlíř. „O produktu Národní rozvojové banky, který jsme nakonec využili, jsme věděli jen málo, a právě banka nás na něj navedla. Samotné jednání s NRB, v té době ještě ČMZRB, bylo pak velmi konstruktivní.“

Po kladné zkušenosti s produktem GEN-záruka počítají v Imedexu s využitím služeb NRB i do budoucna, ať už s žádostí o úvěr nebo o záruku. Možnosti i nabídky produktů jsou široké a ve firmě teď už lépe vědí, jak na to. „Jelikož jsem si všechny podklady připravoval sám, dopouštěl jsem se chyb, které bylo třeba stále dokola opravovat," uznává nový majitel. „Tím chci říct, že jsme si s paní bankéřkou vyměnili možná stovku e-mailů a opravovali formuláře, které šlo zřejmě vyplnit správně hned napoprvé. Pokud bych se s tímto úkolem musel znovu vypořádat, určitě bych ho rád přenechal někomu zkušenějšímu. Byly to desítky, možná stovky hodin práce.“

Kromě obchodu se nyní Richard Uhlíř věnuje i dalším záležitostem spojeným s chodem firmy, řízením, financím, personalistice. S mnohými stávajícími

zákazníky je stále v denním kontaktu, jako majitel se teď nicméně učí dívat se na firmu z většího nadhledu. Se změnou vedení dochází logicky i k některým dalším změnám, v případě Imedexu však představují jen malou reorganizaci, která souvisí s příchodem nových zaměstnanců a s novým vymezením kompetencí. Základní směřování firmy podle slov jejího majitele, který plánuje další rozvoj, zůstává stejné.

Co nabízí technologický skauting

Technologický skaut ve zdravotnictví sleduje novinky ve světě zdravotnických technologií a hledá inovativní řešení, která pak nabízí odborníkům. Na začátku musí najít správného člověka, takzvaného key opinion leadera, jemuž technologii představí a který se jí odborně ujme. Následný proces od administrace k prvním výkonům až

O GEN-záruce

GEN-záruku poskytuje malým a středním podnikům Národní rozvojová banka (NRB) v rámci programu Záruka 2015 až 2023. Jejím cílem je pomoci s generační obměnou v rodinných firmách, a zajistit tak pokračování činnosti takové společnosti i po odchodu jejího majitele, respektive zakladatele, do důchodu.

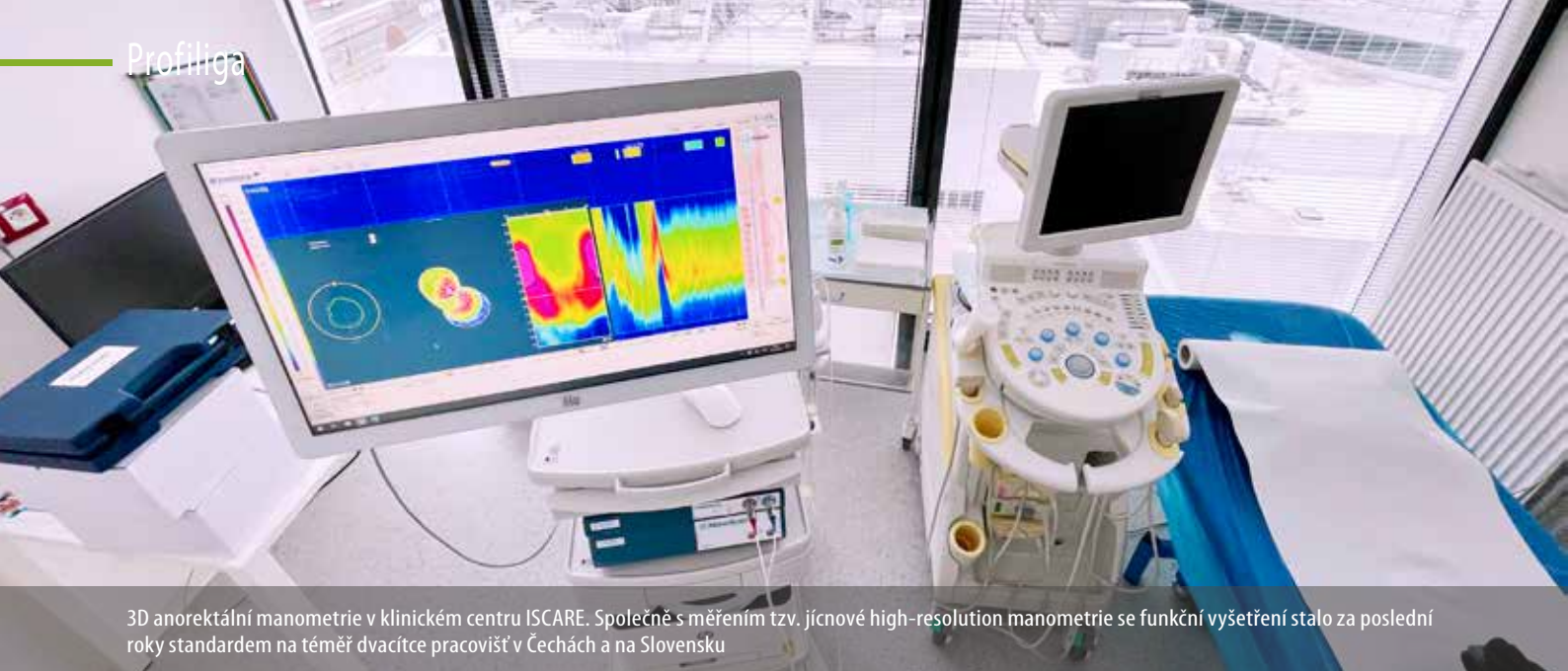
GEN-záruka nabízí až 80% záruku za investiční úvěr poskytnutý běžnou bankou, jímž bude financován odkup podílu v rodinné firmě. Délka ručení je stanovena na osm let. Záruka je poskytována zdarma a nejsou s ní spojeny žádné poplatky.

Zaručovaný úvěr mohou využít subjekty, které figurují jako kupující u transakci předávání rodinných podniků a zároveň splňují definici malého nebo středního podniku. Kupujícím tedy musí být podnikatel do 250 zaměstnanců, s ročním obrátem do 50 milionů eur nebo bilanční sumou do 43 milionů eur, nemusí se však jednat o rodinný podnik. Jím ale musí být prodávající, který se při žádosti o záruku kupujícím prokáže osvědčením o zápisu v Registru rodinných podniků.

Zdroj: NRB

Nová generace systému laserové konfokální endomikroskopie – Cellvizio

3D anorektální manometrie v klinickém centru ISCARE. Společně s měřením tzv. jícnové high-resolution manometrie se funkční vyšetření stalo za poslední roky standardem na téměř dvacítce pracovišť v Čechách a na Slovensku

Imedex s.r.o.

Společnost byla založena v roce 2007, sídlí v Hradci Králové a zabývá se technologickým skautingem ve zdravotnictví. Působí zejména v oboru gastroenterologie a ORL, alergologie, pneumologie a pediatrie. Mimo to se zabývá také neurochirurgií a intenzivní medicínou. Je výhradním distributorem mnoha výrobců zdravotnické techniky v těchto oborech v České i Slovenské republice, kde svým klientům zároveň poskytuje i servisní a poradenské služby. Jejím majitelem a ředitelem je od roku 2021 Richard Uhlíř. Společnost má celkem šest zaměstnanců a dva externí spolupracovníky. Působí především v České republice a na Slovensku. Dalšími trhy, kde zastupuje některé ze svých produktů, jsou Polsko a Maďarsko. V loňském roce dosáhla nejvyššího obrátu ve své historii – cca 36 milionů korun. Pro letošek předpokládá, že bude svůj tým rozšiřovat.

po zavedení technologie mezi běžně dostupné a například hrazené pojišťovnou trvá někdy i několik let.

„Prodej našich systémů však práce pouze začíná,“ vysvětluje Richard Uhlíř. „Máme tým profesionálů, který naše produkty velmi dobře zná, a poskytujeme

k nim odbornou medicínskou i servisní podporu, a to po celou dobu životnosti daného přístroje. Některé systémy máme v péči od samého začátku, tedy více než patnáct let! Naším cílem je podporovat moderní zdravotnictví a zvyšovat kvalitu péče o pacienta. Nové produkty vyhledáváme mimo jiné i na odborných veletrzích zaměřených na technologické novinky ve zdravotnictví.“

Komunikace není nikdy dost

Imedex je dlouhodobým partnerem významných zdravotnických zařízení a dobře si uvědomuje, že v jeho oboru je pro úspěch zásadní komunikace. Informace o své činnosti samozřejmě nabízí na svých webových stránkách, aktivní je i na sociálních sítích. Společnost navíc systematicky vytváří podmínky pro efektivní komunikaci nejen mezi ní a jejími zákazníky, ale i mezi zákazníky navzájem.

„Rádi se účastníme kongresů odborných společností. Představují pro nás příležitost setkat se s našimi zákazníky v jiném prostředí a prodiskutovat společně jejich zkušenosti. Také zde oslovujeme nové zákazníky. Před lety jsme založili takzvanou Imedex Academy, unikátní vzdělávací platformu, která propojuje naše klienty přímo mezi sebou, aby si mohli vyměňovat své zkušenosti a navzájem se obohacovat. Jednou za dva roky pořádáme také akci zvanou Motilitní akademie, na níž naše zákazníky propojujeme napříč obory. Je to příjemné dvoudenní sympozium zaměřené na exkluzivní odborný program, a mimo to je čas i na neformální

Technologie SonoScape

společenské aktivity. Na osobní setkávání se všichni nejvíce těšíme,“ uzavírá Richard Uhlíř. ■

TEXT: MARTINA HOŠKOVÁ
FOTO: ARCHIV SPOLEČNOSTI IMEDEX

You can also read this article
in English on itradenews.cz

POSLECHNĚTE SI
AKTUÁLNÍ PODCASTY
NOVÉHO PROJEKTU
ASOCIACE MALÝCH
A STŘEDNÍCH PODNIKŮ
A ŽIVNOSTNÍKŮ ČR

Rok nových technologií 2022!

Inovace a chytrá řešení v zemědělství,
CleverFarm, a.s.

Vyměňte excel za Tabidoo!
Tabidoo.cloud.

O moderní technologii spojování různých materiálů lepením,
SP Technology s.r.o.

Unikátní technologie trvalé bezspáré opravy asfalt. povrchů,
FUTTEC a.s.

Neskutečný potenciál VOP CZ
(Vojenský opravárenský podnik)

20 let spolehlivý partner podnikatelů
**ASOCIACE MALÝCH A STŘEDNÍCH
PODNIKŮ A ŽIVNOSTNÍKŮ ČR**

V první polovině dubna jsme zveřejnili výsledky unikátního průzkumu agentury IPSOS pro AMSP ČR na téma robotizace v malých a středních podnicích.

ZDE JE MALÁ OCHUTNÁVKA Z KLÍČOVÝCH VÝSTUPŮ:

Průzkum prokázal, že **13 % malých a středních podniků** v současnosti využívá průmyslové roboty.

7 % využívá mobilní robotiku, **5 %** kolaborativní roboty.

Typický malý a střední podnik má robotizováno přibližně **10 % produkce**.

Potenciál pro využívání těchto nástrojů je přibližně dvojnásobný oproti současnému stavu. V této oblasti tak můžeme v budoucnu očekávat růst. Jen **1 z 5 podniků** je přesvědčen, že v současnosti je na trhu dostatek nezávislých poradenských firem zaměřených na robotizaci/automatizaci. Naopak **2 z 5 podniků** vnímají nabídku nezávislých poradenských firem jako nedostačující. Zbytek to nedokáže zhodnotit.

Největší bariéry robotizace/automatizace jsou finančního charakteru. Řadu firem odrazují počáteční vstupní náklady nebo současné zvyšující se finance nutné pro tento typ investic.

Detaily jsou zveřejněny zde:
<https://amsp.cz/category/pruzkumy/>

www.rnt2022.cz

22'
RNT
ROK NOVÝCH
TECHNOLOGIÍ

GENERÁLNÍ PARTNEŘI

PARTNEŘI

MEDIÁLNÍ PARTNEŘI

ŠKODA

Grow with Google

Business
INFO.cz

UKRAJINA A NOVÝ STŘEDOVĚK: CHAOS SE STAL NORMÁLEM

ÚTĚK K PROTINOŽCŮM NIC NEVYŘEŠÍ

Svět prochází zásadní redefinicí ekonomických a politických vztahů. Konfliktů proto bude přibývat, čehož je ruská agrese na Ukrajině důkazem. Evropa by i díky ní měla najít společný, silný hlas. Bez toho se ve světě, kde hrají čím dál tím významnější roli nadnárodní firmy, náboženství nebo třeba privátní armády, stane figurkou na šachovnici mocných. O podrobnostech na platformě Alter Eko diskutovali její zakladatel, globální stratég Roman Chlupatý a vědecký pracovník působící na Univerzitě Karlově Bohumil Doboš.

Zleva: Bohumil Doboš, vědecký pracovník působící na Univerzitě Karlově, a Roman Chlupatý, zakladatel platformy Alter Eko a globální stratég

Chlupatý: Nastupující období nového středověku má být (nejen) na poli mezinárodních vztahů plné volatility, krátkodobých aliancí a rostoucího vlivu nestátních hráčů. Do jaké míry ruský útok na Ukrajinu a vše, co s tím souvisí, tuto tezi potvrzuje?

Doboš: Současná situace na Ukrajině poměrně dobře vystihuje základní předpoklady teorie nového středověku. Ta vychází z evolučního přístupu k politickým institucím, který tvrdí, že se

na politické instituce nesmíme dívat staticky. Stručně, je třeba reflektovat historický vývoj a kontext, což nám odhalí tři typy geopolitických celků: oblasti, kterým vládou vestfálské moderní státy, jejichž reprezentanty jsou například Rusko a Čína; oblasti, kde státy přestaly do nemalé míry dbát o suverenitu, namísto toho se propojují a využívají ekonomické síly širšího trhu, jako například EU; a do třetice oblasti, ve kterých nedošlo k etablování stabilních teritoriálních

politických komunit a dnes tam dochází k rozpadu státních struktur, což sledujeme v částech subsaharské Afriky.

Nevýhodou Ukrajiny je to, že leží na bodu dotyku prvních dvou popsaných prostorů. Ruska, které se snaží udržovat svůj vestfálský suverénní status, a EU, jež nabízí připojení k širšímu trhu, mezi státy, které sdílejí suverenitu. Tedy alternativu k Rusku. Rusko se tomu – rozšiřování EU – snaží bránit, v důsledku čehož hrozí státům na hranici mezi ním a Evropskou unií riziko nějaké agrese. Moskva se tak snaží zamezit rozšiřování konkurenčního geopolitického prostředí, které v podstatě neguje její světonázor.

Tlak v nárazníkových oblastech bude narůstat

Chlupatý: V důsledku hospodářského (a s ním souvisejícího politického) růstu rozvíjejících se států zažíváme na globální scéně mocenský rebalanc. Dá se čekat, že tlak – často z obou stran – na státy nacházející se v nárazníkových oblastech mezi popsanými geopolitickými celky bude narůstat. Bude tak přibývat konfliktů, jako je ten na Ukrajině?

Doboš: Konflikty budou různé. Záleží na tom, mezi jakými typy geopolitických prostorů, mezi jakými „světy“ k nim

dojde. Pokud se zaměříme na střet té části světa, která je připravena se propojovat, a vestfálského prostoru, můžeme kromě postsovětského prostoru najít možná ohniska problémů ve východní Asii: Tchaj-wan, Japonsko a Jižní Korea se více napojují na, řekněme, sdílený prostor, zatímco státy jako Čína a Severní Korea si drží svoji tradiční pozici. Zároveň je možné čekat střety mezi méně stabilní částí světa, kde stát nikdy nebyl ukotven, a zbývajícími prostory. To jsou bezpečnostní hrozby, na něž se upozorňovalo hlavně po 11. září 2001 a které souvisejí s rozpadem států, rozvojem terorismu, neřízenou migrací a podobně. Stručně, konfliktů v zónách dotyku bude asi přibývat, nebo budou dále pokračovat, ale kvalitativně různé, podle toho, o které prostory se jedná.

Chlupatý: To je tedy hrozba války nebo přinejmenším konfliktu. Jak bude naopak vypadat interakce mezi jednotlivými popsánymi prostory, zejména pak mezi Ruskem a dalšími zeměmi, které vyznávají vestfálský model, a Evropskou unií a nebo obecněji Západem? Mluví se o zpřetrhání mnohých vazeb a takzvaném studeném míru. Co čekáte vy?

Doboš: Ono je to dobře vidět na příkladu Evropské unie, respektive jejího

okolí, kde dochází k rozšiřování prostoru skrze přitažlivost modelu evropsko-unijní správy. EU prostě nabízí nějaké bohatství, svobody, které obyvatelé států, jež nejsou součástí bloku, vnímají pozitivně. Tlačí tak na svoje vlády, aby se tomuto modelu přizpůsobovaly. Jan Zielonka, profesor evropské politiky na Oxford University, toto nazývá novým imperialismem.

Tradiční vestfálský imperialismus probíhá tak, že dobudete nějaké území, což v současnosti můžeme vidět právě na Ukrajině, a to se snažíte nějakým způsobem fyzicky podrobit. Okupujete ho, nastolíte loutkovou vládu a podobně.

Nový nebo měkký imperialismus vychází z toho, že nastavíte tolik výhod, aby se dané území připojilo samo; jeho občané se připojí dobrovolně. A to může vést ke střetům. Pokud totiž vidíte svět prizmatem starého imperialismu, vnímáte každé rozšiřování ostatních jako ohrožení, protože když se „konkurence“ dostane na vaše hranice, bude, samozřejmě, chtít dobýt i vaše území. Tak to ale není. EU, pokud nebude mít sousední stát zájem se k ní připojit, ho nebude nutit. Ty světonázory jsou prostě diametrálně odlišné a z toho mohou vznikat další konflikty.

Kvantový stav mezinárodních vztahů

Chlupatý: Tohle je možné brát jako argument podporující názorový proud, podle něhož globalizace, její stávající kapitola, dosáhla vrcholu. Čeká nás deglobalizace, tedy zpřetrhání mnohých přeshraničních ekonomických vazeb stejně jako norem a pravidel, podle nichž se řídí přeshraniční toky zboží, služeb a lidí. Podle druhého názorového proudu má naopak většina států a významných nestátních hráčů stále zájem na tom, aby globalizace pokračovala. I nadále se tak svět bude propojovat. Bojuje se jen o to, v jakých oblastech a pod čí taktovkou. Podle mě přitom mají pravdu oba tábory. Pracovně si to nazývám kvantovým stavem mezinárodních vztahů, ve kterém v určitých oblastech bude docházet k dalšímu sblížení, se, ke globalizaci, a v jiných k rozpadu globálního řádu, k deglobalizaci. Což způsobí obrovský chaos. Ke které tezi se kloníte vy?

Doboš: Já bych v podstatě souhlasil se čtením situace, které jste přednesl. Berte to tak, že i státy, které se stále řídí vestfálským paradigmatem, jako například Rusko a Čína, jsou poměrně výrazně ekonomicky závislé na funkční globální výměně zboží. Bez toho by se jejich

ekonomiky zhroutily. Nikdo z těchto významných hráčů tak nemá zájem na tom, aby byla nějakým zásadním způsobem ekonomická globalizace potlačována. Co potlačují, jsou ostatní projevy globalizace, například v politické a kulturní rovině.

To je možné sledovat na příkladu Číny, která je plně navázána na globální obchod, je dokonce jedním z nejdůležitějších hráčů, ale na druhou stranu se aktivně odpojuje od ostatních druhů přeshraničních toků. S pomocí takzvané Great Firewall se snaží vybudovat alternativní internetovou síť; snaží se vybudovat alternativní politický model, který umožní místní obyvatelstvo odstříhnout od jiných politických názorů.

Pokud tak vnímáme globalizaci jako celek, může to vypadat chaoticky. Když si ji ale rozdělíme na jednotlivé části, na politiku, kulturu, ekonomiku a tak dále, vyjde nám, že na ekonomické globalizaci mají všichni zájem, a tak se na ní nejspíš shodnou. Naopak, co se týče politické

” NA EKONOMICKÉ
GLOBALIZACI MAJÍ VŠICHNI
ZÁJEM, A TAK SE NA NÍ
NEJSPÍŠ SHODNOU.

a kulturní roviny, tam je to problematictější. Určitě najdeme části světa, kde to probíhá úplně bez problémů; části, které se snaží úplně odstříhnout; a části světa, které do toho v podstatě aktivně nezasahují, jelikož ještě nemají potřebnou sílu, nemají centralizovanou moc.

**Před nebezpečím těžko někam utečeme.
Na Novém Zélandu nás může zaskočit Čína**

Chlupatý: I v případě ekonomické globalizace, na které se většina států bezesporu shodne, se nicméně dá čekat snaha o změnu zažitých pravidel hry. To souvisí s růstem vlivu Číny, Indie a dalších, z pohledu Západu konkurenčních režimů, což ostatně válka

” POKUD CHCEME
POCHOPIT KONKRÉTNÍ
KONFLIKT, PROBLÉM,
OBLAST, MUSÍME SE
ZAMĚŘIT NA REGIONÁLNÍ
SPECIFIKA.

na Ukrajině potvrzuje. Oblíbená teze, že „jedinou jistotou je nejistota“, tak s velkou pravděpodobností bude nabývat na relevanci. Co to pro obyvatelstvo Česka znamená, respektive bude znamenat?

Doboš: Že instituce státu už není tou jedinou, kterou musíme brát v potaz, když se snažíme pochopit mezinárodní dění. Zároveň to znamená, že v našem prostoru budou hrát čím dál tím významnější roli přeshraniční toky a různé mezinárodní a nadnárodní organizace. Protitlak, tlak na suverenitu České republiky, by nás vytrhával z geopolitického prostředí, ve kterém se nacházíme. (V tomto kontextu je dobré připomenout, že tam, kde se nacházejí dělicí linie mezi jednotlivými geopolitickými prostory, je větší šance, že vypukne nějaký konflikt.) A v neposlední řadě si možná díky tomu uvědomíme, že mezinárodní politika je mnohem komplexnější než v období studené války, kdy byly jasně stanovené bloky, které spolu soupeřily. Těch sil, které v tuhle chvíli hrají roli, je velké množství.

Pokud chceme pochopit konkrétní konflikt, problém, oblast, musíme se zaměřit na regionální specifika. Na to, kdo tam hraje jakou roli, proč tam je, jaká je místní politická organizace prostoru, jakou roli tam hraje stát a jakou nestátní aktéři a tak dále. Není možné se na každý stát nebo region dívat prizmatem jednoduché politické mapy: tady je Čad vedle Súdánu a funguje to úplně stejně jako Ukrajina vedle Ruska. Tak se dopustíme velkých zjednodušení a nepochopíme, o co v jednotlivých konfliktech skutečně jde.

Chlupatý: Vracíme se tak k vyslovené tezi, že konfliktů bude přibývat. Mnozí i v Česku právě proto, respektive v reakci na válku na Ukrajině, začali spekulovat o bezpečných pří-

stavech. Mezinárodní žebříčky i mé vlastní zkušenosti na jejich pomyslnou špičku řadí Nový Zéland (někdo také Austrálii, ale to je vzhledem k dopadu globálního oteplování na tamní zemědělství v delším horizontu přinejmenším diskutabilní). Kam byste radil zaměřit vy?

Doboš: Pokud bude i nadále pokračovat budování evropské identity a subsidiárního modelu správy (rozhodování o jednotlivých otázkách probíhá na úrovni, která je pro to neefektivnější: nadnárodní, národní, regionální, případně individuální), není výsledek očekávaného dalšího vývoje, tedy důsledek nového středověku, pro nás nikterak „divoký“. Jsme totiž usazeni bezpečně uvnitř jednoho z geopolitických prostorů, a případné střety se nás tak budou dotýkat úplně stejně, jako kdybychom byli položeni dále na západ v rámci Evropy, a nebo třeba v Austrálii v případě nějakého ozbrojeného konfliktu ve východním Pacifiku. Stručně, pokud nedojde k apokalyptickému scénáři v podobě užití jaderných zbraní na území Evropy, nevidím důvod nikam utíkat. Určitá rizika jsou totiž přítomna kdekoli po světě; jednoho konkrétního protivníka (v Evropě jde o Rusko) tak jen nahradíme jiným (v případě Austrálie a Nového Zélandu Čínou). ■

ZDROJ: ALTER EKO

CELOU DISKUZÍ GLOBÁLNÍHO STRATÉGA
ROMANA CHLUPATÉHO S VĚDECKÝM PRACOVNÍKEM
Z UNIVERZITY KARLOVY BOHUMILEM DOBOŠEM NAJDETE
NA YOUTUBE STRÁNCE ALTEREKO.CZ

Alternative Perspectives s.r.o.
provozovatel platformy
Alter Eko

Vás zve ke sledování ekonomického fóra

2022
Kostelec

Svět po Ukrajině: Nový (hospodářský) ab/normál
Globální ekonomika v době studeného míru

20.-21. května

Nový zámek, Kostelec nad Orlicí

**Konflikt na Ukrajině překreslí globální hospodářské a politické mapy.
Co konkrétně se změní? A jak na to české firmy a celou ekonomiku připravit?
Právě na to se zaměří přední domácí i zahraniční experti v rámci čtvrtého
fóra nabitého inspirativními vizemi a praktickými tipy.**

Jan Procházka (EGAP), hrabě František Kinský,
Václav Bartuška (Ministerstvo zahraničních věcí),
Martin Leskovjan (etický hacker), Dagmar Kuchtová (Svaz průmyslu a dopravy),
Josef Středula (Českomoravská konfederace odborových svazů),
Jan Šafránek (Save & Capital)

Informace o přímém přenosu vybraných panelů
a další podrobnosti o akci najdete na stránce www.altereko.info

Partneři:

Mediální partneři:

UKRAJINA: POVÁLEČNÁ OBNOVA JAKO NOVÁ PŘÍLEŽITOST

ČESKO PODPORUJE NOVÝ „MARSHALLŮV PLÁN“

Ačkoliv se na Ukrajině stále bojuje a není známo, jaké další škody si bezprecedentní a brutální ruská invaze vyžádá, již nyní se různé vlády i organizace zabývají projektem obnovy ukrajinské infrastruktury a všech postižených odvětví ekonomiky. Na svém březnovém zasedání premiéři zemí EU vyjádřili přání vytvořit „Ukraine Solidarity Trust Fund“, finanční nástroj se zapojením dalších mezinárodních aktérů, a vyslali tak silný signál směrem k mezinárodní koordinaci v této záležitosti. Do tohoto kontextu dobře zapadá výzva německého ministra financí Christiana Lindnera k vytvoření nového „Marshallova plánu“ pro Ukrajinu. Toto přání se v evropském prostředí setkalo s kladnou odezvou a podporuje ho i Česká republika.

Z Česko-ukrajinského podnikatelského setkání. Zleva: Martin Pospíšil, ředitel odboru zahraničně ekonomických politik I, MPO, náměstkyně ministra průmyslu a obchodu Martina Tauberová a prezident Ukrajinské obchodní a průmyslové komory G. Čížikov

Rozsah škod prozatím není konečný, ale již nyní je jasné, že ukrajinská infrastruktura, průmysl a mnoho dalších sektorů budou potřebovat značné investice pro svoji obnovu. Lze předpokládat, že zdroje Evropské unie, které k tomu zřejmě budou vyčleněny, by však neměly sloužit pouze k obnově do původního stavu, ale k zásadní modernizaci země. Ukrajina se tak může stát velmi atraktivní příležitostí pro české podniky a společnosti.

Zajímavý vhled do toho, jaké budou potřeby Ukrajiny po válce a jaké příležitosti to představuje pro Českou republiku, přinesl Gennadij Čížikov, prezident Ukrajinské obchodní a průmyslové komory, který se v Praze 29. března zúčastnil Česko-ukrajinského podnikatelského setkání organizovaného Hospodářskou komorou České republiky. Zúčastnila se ho i náměstkyně ministra průmyslu a obchodu pro evropské záležitosti a zahraniční obchod Martina Tauberová,

kteřá právě na téma obnovy Ukrajiny s prezidentem Čížikovem hovořila. Na otázku směřování budoucích českých projektů řekl:

„Česká republika má vysoce rozvinutou ekonomiku. Hodně jsme spolupracovali ve strojírenství, letectví, elektronice. Doufáme, že české firmy z těchto oblastí projeví o naši zemi zájem. Ukrajina také zůstává světovým zemědělským lídrem a bude potřebovat nové zemědělské stroje, sýpky a zpracovatelská zařízení, hnojiva a kvalitní osivo. Automobilový průmysl, IT, medicína, stavby silnic, mosty, administrativní budovy, domy, farmacie, technologie a inovace – to vše bude pro české investory aktuální.“

Zmíněny byly také konkrétní možné projekty, na kterých by se české firmy mohly podílet:

„Česká republika a Ukrajina mohou například spolupracovat na obnově letounu Antonov An-225 Mrija spáleného v Hostomelu. Kooperace v letecké sféře byla jednou z klíčových perspektiv spolupráce během Česko-ukrajinského podnikatelského fóra v říjnu 2021, které se konalo na půdě Ukrajinské obchodní a průmyslové komory za podpory

Ukrajina a její obnova se stane jedním z hlavních témat českého předsednictví v Radě EU. Již nyní se jeví jako velmi důležitá koordinace pomoci a rozvoje, jenž bude poničenou zemi čekat. Co pro to může udělat MPO a jeho agentura CzechTrade?

„Ihned po zahájení války jsme se soustředili na zajišťování informačního servisu pro české exportéry a investory v Rusku a na Ukrajině. Kromě webu jsme rozšířili i působnost linky 1212 a organizujeme tematické webináře, zatím každý čtvrtek. Jejich součástí bude také pomoc při hledání alternativních trhů, protože je jasné, že na ruský trh se české firmy jen tak nevrátí.

Krizovou linku otevřel také CzechTrade, kde vzniká tým, jehož úkolem bude propojovat poptávku a nabídku jak v aktuální fázi války, tak s vizí zapojení se do obnovy ukrajinského hospodářství. Věříme, že tato funkce postupně převládne a po skončení bojů budeme mít seznamy firem schopných a ochotných se zapojit do jednotlivých segmentů, které ukrajinská strana eviduje jako prioritní.

V rámci MPO ČR vznikla koordinační skupina, jejímiž členy jsou i zástupci Hospodářské komory, Svazu průmyslu a dopravy a dalších sociálních partnerů. Ta se bude zabývat právě možnostmi českých výrobců a vývozců zapojit se do obnovy válkou zasažených oblastí.

Během českého předsednictví mezi plánované iniciativy patří mezinárodní konference na obnovu Ukrajiny, kterou chystáme na říjen. Je však jasné, že aktivity v tomto směru začnou ihned po návratu míru na Ukrajinu, a na nich se budeme samozřejmě podílet rovněž,“ doplnila náměstkyně Martina Tauberová.

zřejmě změní, ale i nadále budou tihnout k průmyslu. Ve zbývajících patnácti regionech však i dnes stále fungují průmyslové parky, inovativní podniky, jež sice disponují menší surovinovou kapacitou, ale stále mají k dispozici dostatek kvalifikovaných pracovníků. ■

Hospodářské komory ČR. Ukrajina bude také potřebovat nová letiště a přistávací plochy. Víme, že Letiště Václava Havla Praha jako „letecká brána“ je jedním z nejpohodlnějších a nejmodernějších v Evropě. Těšíme se, že se české společnosti připojí k obnově ukrajinského letectví. Je pro nás důležitá také stavební síla České republiky, zejména v průmyslové a bytové výstavbě. Agresor záměrně ničí naše průmyslová zařízení. Na Ukrajině proto bude hodně práce také pro stavební firmy.“

Vzhledem k tomu, že již před začátkem konfliktu měly české podniky a exportéři na Ukrajině výborné jméno a vytvořenou dobrou síť dodavatelů

i odběratelů, lze očekávat, že zde po konfliktu opět obnoví svoji činnost a budou nadále působit v oblastech a sektorech, které již mají zmapované. Příležitostí ale bude více, jak co se týče sektorů, tak nových zájemců o spolupráci.

Dobrou volbou pro společnosti, které se chystají vstoupit na ukrajinský trh poprvé, by bylo začít podnikat v západních nebo středních oblastech Ukrajiny. Ukrajinský trh se v současné době transformuje, ale zůstává funkční a silný.

V západních oblastech Ukrajiny se nyní nakumulovalo více než 35 milionů obyvatel, kteří potřebují uspokojit veškeré běžné potřeby. Je potřeba nové bydlení, běžné spotřební zboží, výrobní a skladovací kapacita. Západní regiony v současnosti zažívají velmi rychlý rozvoj v oblasti tvorby nových dodavatelských řetězců. „Ve skutečnosti budujeme novou ekonomiku a na této skvělé stavbě se může podílet i český byznys,“ okomentoval tento rozvoj Gennadij Čizikov.

To, zda by se česká pomoc při obnově Ukrajiny měla soustředit zejména na určité sektory, nebo se spíše zaměřit do konkrétních oblastí, ať už zasažených aktivními boji, nebo těch, které nyní zažívají silný tlak vysídlených osob, spočívá spíše ve specifikách českých firem, které se zajímají o ukrajinský trh. Pokud je pro dané podnikatele klíčová logistika, měli by své úsilí zaměřit na západní oblasti sousedící s EU. Pokud jde o podnikání v oblasti rozvinutých technologií nebo energetiky zaměřené na konkrétní cílové skupiny, není nijak zásadní, v jaké části Ukrajiny se bude realizovat.

Válka aktuálně postihla celkem deset oblastí Ukrajiny, které produkují přibližně polovinu HDP země. Po ukončení bojů se jejich ekonomická struktura

Užitečné odkazy

www.mpo.cz, sekce Zahraniční obchod

www.czechtrade.cz, část Krizové poradenství pro firmy exportující do Ruska a na Ukrajinu a kontaktní e-mail pro nabídky a poptávky pro vývoz na Ukrajinu: export-ukrajina@czechtrade.cz

www.czechinvest.cz, resp. platforma tržiště pracovních příležitostí www.Jobs4UA.cz

MEZINÁRODNÍ SANKCE A KONTROLA OBCHODNÍCH VZTAHŮ JAKÉ POKUTY HROZÍ?

Od začátku konfliktu na Ukrajině se Rusko stalo zemí, na kterou bylo uvaleno nejvíce mezinárodních sankcí na světě. V jejich počtu předstihlo i Írán a Severní Koreu.¹ Mezinárodní sankce nabývají na významu a namísto je tak obezřetnost v jejich dodržování i zvýšená kontrola obchodních vztahů. Porušení sankcí se může dopustit nejen stát, ale i soukromé osoby z podnikatelské i nepodnikatelské sféry, a pokuty, které za to hrozí, nejsou rozhodně zanedbatelné.

Mezinárodní sankce představují souhrn omezujících opatření, jež mezinárodní společenství používá jako nástroj k udržení nebo obnovení mezinárodního míru a bezpečnosti, k ochraně základních lidských práv a k boji proti terorismu. Sankce mohou spočívat např. v omezení obchodu a služeb, dopravy, infrastruktury, vědecké spolupráce nebo i v omezení cestování či zmrazení majetku konkrétních subjektů.² Obvykle ukládají povinnosti „všem“, případně takovou povinnost ukládají obecně státům a ty pak musí rozhodnout, vůči komu je uplatní.

Sankce jsou přijímány příslušnými orgány (Rada bezpečnosti OSN, Rada EU

či Evropská komise) v podobě rezolucí či rozhodnutí a nařízení.

V případě konfliktu, který probíhá na Ukrajině, jsou sankce zatím přijímány pouze ze strany Evropské unie (EU), ale i jednotlivých států.

EU přijímá sankce v rámci své společné zahraniční a bezpečnostní politiky (SZBP) v zájmu prosazování cílů SZBP za účelem dosažení změny v politice nebo chování dotčených subjektů. Přijatá nařízení stanovují přesný rozsah sankcí (opatření) a podrobnosti týkající se jejich provádění. Nařízení je jakožto právní akt s obecnou působností závazné pro všechny osoby a subjekty

(hospodářské subjekty, veřejné orgány atd.) v EU a má přednost před právními předpisy členských států.

Sankce mohou být namířeny proti

- **vládám** zemí, které nejsou členy EU, z důvodu jejich politik;
- **subjektům** (společnostem), které poskytují prostředky k provádění dotčených politik;
- **skupinám nebo organizacím**, například proti teroristickým skupinám;
- **osobám**, které podporují dotčené politiky, podílejí se na teroristické činnosti atd.

Mezinárodní sankce stanovené jen na úrovni EU, které nevycházejí

1 <https://www.ceskenoviny.cz/zpravy/rusko-v-sankcich-predstihlo-iran-syrii-i-severni-koreu/2173852>

2 https://www.mzv.cz/jnp/cz/zahranicni_vztahy/bezpecnostni_politika/restrikcivni_opatreni/index.html

z rezoluce Rady bezpečnosti OSN, jsou závazné a vynutitelné jen:

- na území EU;
- na palubě letadla nebo plavidla členských států EU (ČS) a
- pro fyzické osoby, které jsou státními příslušníky některého ČS;
- pro právnické osoby a jiné subjekty založené nebo zřízené podle práva některého ČS a
- na jakoukoli obchodní činnost vykonávanou zcela nebo částečně v rámci EU.

V případech unilaterálních opatření přijímaných jednotlivými státy jako „národní sankce“ nejsou tyto v ČR právně závazné ani vynutitelné. I přesto lze raději doporučit je sledovat a být informován o jejich obsahu, byť i jen z pohledu případného posouzení rizikovosti obchodu a obchodního partnera.

Mezinárodní sankce v českém právu

Pro Českou republiku jakožto členský stát OSN i EU jsou mezinárodní sankce jimi přijímané právně závazné a vynutitelné. Tam, kde podrobnosti provádění mezinárodních sankcí neupravuje přímo použitelný předpis (rozhodnutí, nařízení Rady EU či Komise), uplatní se vnitrostátní úprava, v ČR stanovená v zákoně č. 69/2006 Sb., o provádění mezinárodních sankcí, v platném znění (SZ).

SZ definuje, co se rozumí mezinárodními sankcemi a v jakých oblastech mohou být uplatňovány. V oblasti a) obchodu a služeb, b) peněžních převodů, používání jiných platebních prostředků, nákupu a prodeje cenných papírů a investičních nástrojů, c) dopravy, d) spojů, e) technické infrastruktury, f) vědeckotechnických styků, g) kulturních styků, nebo h) sportovních styků.

SZ stanovuje povinnosti ve vztahu k majetku, na který se vztahují mezinárodní sankce. Zcela zásadní je **oznamovací**

povinnost (§ 10 odst. 1), podle níž každý, kdo se hodnověrným způsobem dozví, že se u něj nachází majetek, na který se vztahují mezinárodní sankce, je povinen učinit o tom bez zbytečného odkladu oznámení Finančnímu analytickému úřadu (Úřad). Oznamovací povinnost platí i pro případy, kdy při přípravě či uzavírání smlouvy vznikne podezření, že se na jednu z jejích stran vztahují mezinárodní sankce, nebo že předmětem smlouvy je či má být majetek, na který se vztahují mezinárodní sankce, a toto podezření není možné před nebo při uzavírání smlouvy hodnověrně ověřit (§ 10 odst. 2). SZ sice umožňuje takovou smlouvu uzavřít, ale bezprostředně po jejím uzavření vzniká oznamovací povinnost vůči Úřadu podle § 10 odst. 1 SZ. Podrobnosti o způsobu plnění oznamovací povinnosti stanoví vyhláška č. 281/2006 Sb.

Se vznikem oznamovací povinnosti ohledně majetku, na který se vztahují mezinárodní sankce, je spojen i **zákaz nakládat s tímto majetkem** jinak než za účelem jeho ochrany před ztrátou, znehodnocením, zničením nebo jiným poškozením, pokud není v SZ uvedeno jinak. Od okamžiku splnění oznamovací povinnosti vůči Úřadu podle § 10 SZ má ten, u koho se předmětný majetek nachází, nárok uplatňovat vůči státu náhradu nezbytně nutných nákladů souvisejících s jeho správou a ochranou. Nárok na náhradu nákladů však nemá subjekt nebo osoba, na něž se vztahují mezinárodní sankce, ani osoby s nimi spolupracující, jim blízké či s nimi podnikatelsky nebo jiným způsobem spojené.

Po splnění oznamovací povinnosti závisí další postup, jak bude s majetkem dále naloženo (zda bude ponechán u osoby, u které se do oznámení nacházel, nebo zda bude převzat do správy státu), na rozhodnutí Úřadu.

SZ postihuje **porušování oznamovací povinnosti, jakož i porušování**

mezinárodních sankcí ze strany fyzických i právnických osob pokutou (§ 18), a to ve výši **do 4 mil. Kč**, a v případě, že právnická nebo podnikající fyzická osoba získala pro sebe nebo pro jiného prospěch přesahující 5 mil. Kč, anebo způsobila škodu přesahující 5 mil. Kč nebo jiný zvláště závažný následek, **pokutou až do 50 mil. Kč**.

Porušení mezinárodních sankcí může být v případech daných § 410 trestního zákoníku klasifikováno jako spáchání trestného činu, kterého se může dopustit nejen fyzická, ale i právnická osoba.

V současné době lze proto více než kdy dříve **doporučit zvýšenou obezřetnost** při navazování obchodních či jiných styků s osobami z aktuálně rizikových oblastí a **vždy pečlivě ověřovat, zda tyto osoby nejsou osobami, se kterými jsou obchodní vztahy omezeny či zakázány, nebo zda nejsou omezeny či zakázány předměty obchodů.** ■

TEXT: LENKA KVAPILOVÁ HOFMANOVÁ
FOTO: SHUTTERSTOCK

Doporučujeme sledovat webové stránky Finančního analytického úřadu, zejména pak sekci **SANKCE PROTI RUSKU A BĚLORUSKU**:

Přehled o aktuálních sankcích a sankcionovaných osobách a subjektech (nejen týkajících se Ruska) můžete najít na Sankční mapě EU:

Sankční mapa EU má však jen informativní charakter a veškeré informace je nutné ověřit a vyhledat si příslušný předpis EU např. v aplikaci EUR-Lex.

Empatie nám pomáhá snáze pro Vás najít relevantní řešení.

Poskytujeme komplexní právní služby.

- smluvní právo
- obchodní společnosti
- mezinárodní obchod
- nemovitosti, development
- pracovní právo
- veřejné zakázky
- soudní spory, náhrada škody
- vymáhání pohledávek

BUDUJEME
HRDÉ
ČESKO

MEDIÁLNÍ PARTNER

OCEŇUJEME NEJÚSPĚŠNĚJŠÍ RYZE ČESKÉ FIRMY 2022

ČEŠTÍ LÍDŘI - ČESKÉ PODNIKATELKY - ČESKÝ EXPORT

transparentní výsledky

české know-how

odvaha

OCENĚNÍ
ČESKÝCH
LÍDŘŮ

OCENĚNÍ
ČESKÝCH
PODNIKATELEK

OCENĚNÍ
ČESKÝCH
EXPORTÉRŮ

www.oceneniceskychlidru.cz | www.oceneniceskychpodnikatelek.cz | www.oceneniceskychexporteru.cz

inzerce

NÁVRAT DO JASNÉHO SVĚTA NA DOSAH RUKY

Centrum pro léčbu šedého zákalu | Centrum pro léčbu sítnice
Refrakční a laserové centrum | Aplikace nitroočních injekcí
Komplexní oční péče

Oční centrum Praha

Lighthouse Tower, Jankovcova 1569/2c, 170 00 Praha 7 – Holešovice
Tel.: 220 807 757 | E-mail: recepce@ocp.cz

www.ocp.cz

Lubomír Dvořák:

TRADE NEWS JE CENNÝM ZDROJEM INFORMACÍ

„Magazín TRADE NEWS vnímám jako velice cenný zdroj informací i inspirace. Oceňuji zejména pestrost a kvalitu témat, kterými se zabývá.“

Lubomír Dvořák, MBA, je majitelem společnosti Dvořák svahové sekačky.

Soňa Gullová:

TRADE NEWS DOPORUČUJI SVÝM STUDENTŮM

„Časopis TRADE NEWS využívám ve své práci vysokoškolské učitelky zejména v předmětu mezinárodní obchodní jednání. Doporučuji jej studentům v rámci jejich přípravy na budoucí povolání. Studenti mezinárodních vztahů, budoucí diplomaté a manažeři by měli vědět, kde najít kvalitně zpracované, aktuální, fundované informace a inspiraci nejen pro své seminární, bakalářské a diplomové práce. Získávají informace o vývoji v jednotlivých teritoriích, o možných podporách exportu, o českých firmách úspěšných na zahraničních trzích i o možnostech a příležitostech vstupu na tyto trhy, o vývoji zahraničního obchodu, představuje i zkušenosti českých manažerů s jednáním v těchto zemích atd. Časopis má vysokou profesionální úroveň, velmi dobrou kvalitu tisku, je dostupný i v elektronické podobě. Podle mého názoru je výborným zdrojem informací nejen pro studenty, ale zejména pro podnikatelské subjekty, diplomaty apod.“

Ing. Soňa Gullová, Ph.D., působí na Vysoké škole mezinárodních a veřejných vztahů. Specializuje se na problematiku společenského styku, obchodního a diplomatického protokolu a mezinárodního obchodního vyjednávání. Je autorkou mnoha publikací, příležitostně se zapojuje do školení pracovníků státní správy a podnikatelských subjektů.

Otomar Sláma:

SPOLUPRÁCE S TRADE NEWS BYLA PŘÍJEMNOU ZKUŠENOSTÍ

„Rozhovor pro TRADE NEWS byl příjemnou zkušeností. Blízké mi bylo jak téma rozhovoru, tak samotný průběh příprav. Konečný výsledek se velmi zdařil. Věřím, že si naše sdělení najde své čtenáře, rozšíří jim povědomí, a že se tak otevřou nové obchodní příležitosti nejen pro CUIP.“

Mgr. Otomar Sláma, MBA, MPA, je ředitelem Charles University Innovations Prague.

RYCHLÝ ÚVĚR PRO PODNIKATELE

ON Profi úvěr až 5 milionů Kč

Výpočet výše úvěru online

Splatnost úvěru až 7 let

Mimořádné splátky a předčasné splacení zdarma

SCHVÁLENÍ
ÚVĚRU JIŽ DO

5
DNŮ

Petr, 44 let, stavitel

KB

FIREMŇÍ
CENTRUM

Šéfredaktorka

PhDr. Jana Jenšíková

RedakcePhDr. Věra Vortelová
Ing. Mgr. Daniel Libertin
Roman Chlupatý, M.A.
Ing. Martina Hošková
PhDr. Jozef Gáfrík, C.Sc.**Grafická úprava**

Ing. Valeria Ashhab

Korektury

PhDr. Milena Gillová

Produkce

Mgr. Marek Jenšík

Ekonomický servis

Ing. Tereza Gulánová

Právní servisAdvokátní kancelář Kvapil Kvapilová
Hofmanová**Foto**

Shutterstock

Distribuce

Mail Step a.s.

Tisk

Akotext s.r.o.

VydavatelANTECOM s.r.o.
Blatenská 2166/7
148 00 Praha 4
produkce@antecom.cz
Tel./fax: +420 272 935 558
Redakční servis: +420 602 313 176
www.antecom.cz**Titulní foto**

Shutterstock

Za obsah inzerce zodpovídá inzerent.

Žádné části textu nebo fotografie z TRADE NEWS nesmí být používány, kopírovány nebo jinak šířeny v jakémkoliv formě či jakýmkoliv způsobem bez písemného souhlasu vydavatele.

www.tradenews.cz
www.itradenews.cz

Připravujeme

Foto: Shutterstock

Letos oslaví Česko a Mexiko 100 let vzájemných diplomatických vztahů. Co se chystá v rámci tohoto výročí? A jaké šance mají české firmy v zemi, která je naším druhým největším obchodním partnerem na západní polokouli, hned za USA? V dalším vydání TRADE NEWS se podíváme nejen do Mexika, ale i do některých dalších zemí Latinské Ameriky, například Chile či Kolumbie.

Foto: archiv společnosti Satturn Holešov

V rubrice Profiliga představíme rodinnou firmu Satturn Holešov, která se pyšní mnoha oceněními. Nejprestižnějším je cena Strait of Magellan Award za inovace a průzkum s globálním dopadem, kterou jí udělila chilská nadace Imagen de Chile jako jediné firmě v ČR.

Děkujeme za váš zájem o časopis TRADE NEWS, magazín o obchodu a exportu, který vydavatelství ANTECOM ve shodě s tiskovým zákonem dlouhodobě připravuje ve spolupráci s Asociací malých a středních podniků a živnostníků ČR, Ministerstvem zahraničních věcí ČR, Ministerstvem průmyslu a obchodu ČR, agenturami CzechTrade a CzechInvest a dalšími institucemi podporujícími český vývoz. Zůstaňte našimi čtenáři a budete mít i nadále aktuální informace o nových trendech v obchodu a exportu, specifikách zahraničních trhů a obchodních příležitostech, praktické rady pro vstup na zahraniční trhy a působení na nich, finanční a právní poradenství atd.

Společnost ANTECOM s.r.o., IČ: 28362926, se sídlem Blatenská 2166/7, 148 00 Praha 4, pracuje s osobními údaji odpovědně a v souladu s požadavky zákona č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů. V souvislosti s implementací požadavků GDPR, tj. nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679 o ochraně osobních údajů, si vás dovoluujeme informovat, že zpracování vašich osobních údajů pro přípravu direct mailingové databáze, která obsahuje pouze poštovní doručovací adresy a slouží výhradně k bezúplatnému zaslání titulu TRADE NEWS, provádíme z důvodu oprávněného zájmu společnosti ANTECOM s.r.o., kterým je poskytování informací v oblasti obchodu a exportu. Předmětná databáze byla sestavená a je průběžně doplňovaná na základě požadavků partnerů titulu nebo přímo na základě požadavků vašich. Aktualizuje se před každým novým vydáním a předešlá databáze se vymazává. Proto vás nebudeme obtěžovat žádostí o udělení souhlasu se zasláním titulu TRADE NEWS, ale umožníme vám v případě, že si to budete přát, váš subjekt (firma/jméno/ulice-číslo/obec/PSC) z předmětné databáze pro bezúplatný direct mailing magazínu jednoduše odhlásit na adrese: produkce@antecom.cz. Nařízení GDPR vstoupilo v platnost 25. května 2018. Od tohoto data máte možnost uplatnit tato svá práva: právo na výpis evidovaných údajů, opravu, výmaz, omezení zpracování, vznést námitku, podat stížnost prostřednictvím e-mailové adresy: poverenec@antecom.cz.

CO NAPLÁNUJETE, TO PODPOŘÍME

ON Korporátní bankovníctví

Ať už vidíte budoucnost kdekoli, náš tým pomůže vaší firmě na každém kroku. I při zásadní změně plánů. Od financování přes inovace po odborné poradenství. Vždy nás najdete tam, kde to čekáte, a to i v online světě. Důvěřujeme vašim schopnostem, stejně jako věříte vy nám.

Jan, 47 let, CEO,
rekonstrukce továrny

**BUDOUCNOST
JSTE VY**

KB

kb.cz 800 521 521